

12
69

LACARA

XL XVIII
720
MARTIE 1969

actualitatea

INTERVIURI

Combinatul de case

Ing. GEORGE MOȘINOIU, director general al întreprinderii de construcții din prefabricate de beton-București

— Știm că noua întreprindere s-a constituit la 1 ianuarie 1969. În limbajul curent al constructorilor apare tot mai insistent denumirea: «Combinatul de case». V-am ruga să ne vorbiți despre activitatea acestei complexe unități economice.

— Într-adevăr, Combinatul de case s-a «născut» din comasarea întreprinderii de construcții-montaj nr. 4, cu fabrica Progresul Militari. Pentru prima oară în țară se încearcă această formulă, adică aceea de a uni eforturile celor care execută panourile mari prefabricate cu a celor din execuție. Practic, Combinatul de case se ocupă de realizarea panourilor mari prefabricate, transportul, montajul și finisajul. În afară de acestea, dispunem de o fabrică de beton autoclavizat, de o bază proprie de utilaj-transport și de secții pentru prefabricate de instalații și plase de armătură. Bineînțeles la toate acestea se adaugă cele patru șantiere de execuție.

— În prezent, ce sarcini revin întreprinderii dv.?

— Avem de realizat 4 500 de apartamente de diferite tipuri. Vom înființa o nouă linie tehnologică destinată în exclusivitate panourilor mari. Peste sarcinile curente avem de executat pentru circa 700 de apartamente panouri mari prefabricate pe care le vom livra întreprinderii de construcții-montaj nr. 1 și 100 de apartamente pentru orașul Pitești. O serie de obiective social-culturale precum și 1 200 de blocuri vor fi executate și în acest an în sistemul glisant. Într-un cuvânt, planul valoric se cifrează la aproape 350 milioane lei.

— Iarna a jucat renghiul constructorilor. Pentru dv. ce va însemna trimestrul întâi?

— Avem de executat 400 apartamente în Titan C V 2-6 și Berceni I și II Sud. La începutul lunii aprilie vom da în funcțiune linia a patra tehnologică care va avea ca prim obiectiv executarea a 1 500 de apartamente.

Pe agenda Comitetului de di-

recție a noii întreprinderi s-au și înscris câteva probleme esențiale care vor sta în atenția noastră și a Direcției generale construcții-montaj. În prezent colective de ingineri și tehnicieni aprofundează un studiu pentru mărirea gradului de industrializare a panourilor și găsirea celor mai optime căi necesare sporirii capacității de producție a combinatului, de la circa 3 500 apartamente în 1968 la circa 5 000 chiar în cursul acestui an.

Petre GHEORGHIU

„Romanii în România“

— La Köln (R.F.G.) s-a deschis recent expoziția «Romanii în România». Vreți să oferiți cititorilor noștri câteva amănunte?

Răspund: NICOLAE STOIA, în calitate de organizator al acestei manifestări, și MIHAI DUMEA, muzeograf la «Oficiul pentru organizarea expozițiilor de artă».

— Expoziția actuală este o continuare a celei care a fost prezentată acum doi ani în același loc de Muzeul romano-german sub titlul «Romanii la Rin». Organizată din punct de vedere tematic de acad. C. Daicoviciu, expoziția «Romanii în România» este găzduită în celebra Kunsthalle din Köln, care are o suprafață de 2 000 m, fiind utilată cu cele mai moderne mijloace pentru manifestări de acest fel.

— Ce exponate mai valoroase au fost trimise la Köln?

— Nu a fost de loc ușoară trierea uriașului material menit să reprezinte perioada antichității romane din țara noastră. Au fost alese 980 de exponate de cultură dacică și romană din 20 de muzee românești. Așa cum a arătat acad. Constantin Daicoviciu la inaugurare, expoziția încearcă prezentarea Romanilor în România pe un criteriu strict istoric, dinamic în timp și spațiu. De aceea am ținut să se întrevadă ceea ce a precedat cultura romană în România. Astfel a fost prezentată și cultura dacică din primele două secole anterioare culturii romane, cultură impregnată simțitor de cea elenistico-romană.

Piesecele cele mai importante care figurează în expoziție sînt cele descoperite în Dobrogea: statuile Fortuna și Pontos, Șarpele fantastic, Esculap, Isis, Cetățeanul din Tomis. metope de la

Monumentul din Adamclisi, sarcofage romane și multe alte valori arheologice inestimabile de la muzeele din București, Deva, Cluj, Alba Iulia, Turnu Severin, Sibiu, Tg. Mureș, Aiud ș.a.

— Cum a fost primită expoziția?

— Putem considera că deschiderea expoziției «Romanii în România», pregătită tehnic și artistic în cele mai mici amănunte, reprezintă un succes. Ea va contribui o dată în plus la ridicarea prestigiului științei și culturii României socialiste peste hotare. Importanța acordată acestei manifestări prestigioase reiese și din participarea la deschiderea ei a numeroase personalități.

Despre semnificația acestei realizări muzeografice și științifice de prim rang, ziarul «Kolnische Rundschau» scria:

«Pietre mute îl înconjoară pe vizitator, însă oamenii de știință le fac să vorbească. Ele glăsuiesc despre o înaltă cultură în fosta provincie romană situată la nord de Dunăre și ale cărei vestigii se pot urmări nu numai în descoperirile arheologice, ci și în limba vie a românilor».

E. ROȘIANU

Traulerele noi în largul oceanului

De curînd flota noastră de pescuit oceanic a fost dotată cu două noi traulere. Alte asemenea nave urmează a fi achiziționate pînă la sfîrșitul anului. În legătură cu aceasta, redăm mai jos interviul pe care ni l-a acordat ing. KASZONI ZOLTAN, director general al Direcției industriei peștelui din Ministerul Industriei Alimentare.

— Flota românească de pescuit oceanic s-a mărit în acest an. Vă rugăm să ne vorbiți despre noile nave.

— După cum se știe, «Galați» și «Constanța» au fost primele două traulere ale Ministerului Industriei Alimentare. În acest an au fost date în exploatare încă două traulere de pescuit oceanic construite la Șantierul naval din orașul Gdansk din Polonia. Ele se numesc «Delta Dunării» și «Marea Neagră». Sînt traulere-uzină, care desfășoară o activitate complexă de pescuit

și de prelucrare a peștelui.

— Unde pescuim?

— Cele două traulere noi, după probele la care au fost supuse, au plecat din șantier direct la pescuit spre coastele Canadei și în prezent pescuiesc în zona Labrador, unde există o concentrație masivă de pește, în special cod, biban roșu și cambulă. După terminarea acestei expediții, care va dura încă două luni, traulerele românești vor pescui în dreptul coastelor vestice ale Africii, la sud de Insulele Canare, iar apoi în Atlanticul de nord-vest, în zona denumită George's Bank, în apropiere de Boston și Halifax.

Peștele pescuit se industrializează pe navă la locul de pescuit. Produsul obținut se congelează în frigiderul navelor. Din reziduuri și din peștele necomestibil se produce făina de pește, necesară zootehniei.

— În ce condiții economice lucrează navele noastre?

— Flota noastră de pescuit oceanic lucrează — se poate spune — cu o mare eficiență economică, aducînd importante beneficii.

F. URSEANU

„Săptămîna brașoveană“

Nici un sondaj al opiniei publice n-a relevat pînă acum gradul de intensitate și de frecvență cu care participă cetățeanul la viața culturală a orașului său. Cu cît așezarea urbană este mai mare, cu atît manifestările ei sînt mai variate și solicitările mai multiple. Torentul de informații pe care orașeanul le receptează vizual de pe panourile de afișaj nu sînt decît impulsuri calidoscopice care se mențin, se pierd sau se uită în câteva clipe. De aceea trăim o epocă a ghidurilor de tot felul, a publicațiilor de informații specializate. Pentru că, oricît de bine îți cunoști orașul, nu poți ști ce se întîmplă în fiecare zi între zidurile lui. Brașovul e primul oraș din provincie unde se editează de câteva luni o publicație specializată în informații: «Săptămîna brașoveană», supliment al ziarului «Drum nou». Cu un tiraj de zece mii de exemplare, «Săptămîna brașoveană» tentează să fie un «Ghid-total», cuprinzînd nu numai noutăți cul-

tural-artistice, dar și o mare cantitate de informații cetățenești din cele mai diverse domenii. O varietate plină de alegețe: de la prefixele localităților din țară care au intrat în sistemul telefonic automat interurban, pînă la orele de audiență; de la cunoștințe absolut necesare pentru automobilisti, pînă la excursiile organizate de O.N.T. la sfîrșit de săptămîna. O gamă largă de informații, concentrate în rubrici care, sîptămîna de săptămîna, aduc noutăți utile nu numai cetățeanului brașovean, dar și turistului care a poposit aici pentru câteva zile.

C. B.

F 03

Ing. STELIAN IONESCU, prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal Tg. Jiu

— Care anume realizări v-au adus locul II pe țară în întrecerea patriotică pentru înfrumusețarea orașelor?

— În mare spus, îndeplinirea angajamentelor în proporție de 120%. Am obținut economii de 12 276 000 lei. De fiecare locuitor s-au realizat activități în valoare de 349 lei, iar numărul orelor de muncă patriotică a depășit cifra de 1 500 000.

— Lucrări importante?

— 95 000 mp de străzi și trotuare reparate, 15 km de drumuri întreținute și reparate, 35 300 mp zone verzi amenajate. Pentru anul 1969 sesiunea consiliului a stabilit obținerea a 14 500 000 lei prin acțiuni de muncă patriotică, iar cînd cetățenii au luat în discuție această cifră, au propus majorarea ei la 20 000 000 lei.

Ing. TUDOR GHEORGHE, directorul general al întreprinderii miniere-Deva

— Cea mai nouă noutate pe care ne-o puteți furniza?

— Conceperea și experimentarea cu succes a unui dispozitiv pentru pulverizarea apei în fața de lucru din abataje, în scopul combaterii prafului silicogen. Funcționează cu apă și aer comprimat, asigură un randament de captare de peste 85%. Creatorii lui — inginerii Dumitru Cepănaru, Nicolae Gribincea și Ion Avram — lucrează acum la adaptarea dispozitivului la un sistem de folosire a substanțelor tensioactive, pentru a mări gradul de captare.

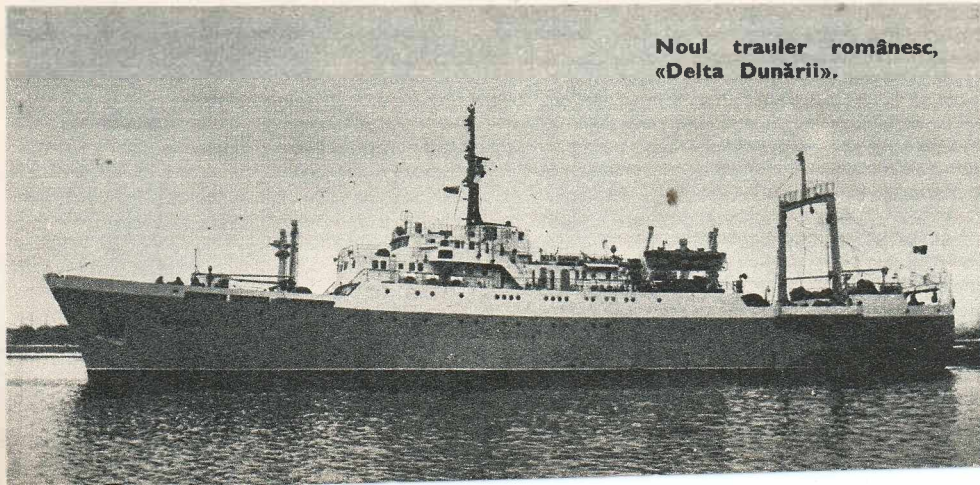
— Le urăm succes!

— De altfel, dispozitivul a fost omologat de Ministerul Minelor și dat spre folosință și altor unități miniere.

Arh. ION ARDAC, directorul întreprinderii de construcții-montaj-Buzău

— Știm că volumul de construcții al întreprinderii dv. pentru anul 1969 e mare. Vă rugăm să ne spuneți ce sarcini v-ați asumat peste plan.

— Colectivul nostru s-a angajat să reducă consumurile specifice la oțel-beton și materialul

Noul trauler românesc, «Delta Dunării».

Recent, s-au desfășurat lucrările primei sesiuni a celei de-a VI-a legislaturi a Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România.

Adoptarea de către forul suprem al puterii de stat a primelor legi și hotărâri din această legislatură este menită să ducă mai departe — cum a arătat tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la Plenara C.C. al P.C.R., din 11 martie — «EFORTURILE PARTIDULUI ȘI GUVERNULUI ÎN PERFECTIONAREA A ORGANIZĂRII VIETII NOASTRE SOCIALE, DE ASIGURAREA A CONDIȚIILOR PENTRU ACCELERAREA PROGRESULUI ȚĂRII NOASTRE PE DRUMUL SOCIALISMULUI, PENTRU RIDICAREA EFICIENȚEI ACTIVITĂȚII ECONOMICE ȘI SOCIALE, PENTRU ÎMPILICAREA ÎN CONDIȚII TOT MAI BUNE A POLITICII PARTIDULUI, A MĂREȚULUI SĂU PROGRAM DE ÎNFLORIRE MULTILATERALĂ ROMÂNIEI».

În fotografia noastră: un aspect de la deschiderea celei de-a VI-a legislaturi a Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România.

lemnos cu 1 și respectiv 2 la sută, la ciment cu 30 tone, să realizeze economii suplimentare, reducând prețul de cost al lucrărilor, în valoare de 230 000 lei și, în fine, să scurteze termenul de predare cu 7-15 zile la un număr de șapte obiective.

GHEORGHE DUMA, secretar al Comitetului executiv al Consiliului provizoriu județean Constanța

— Dorim să ne traduceți în cifre inițiativele cetățenești în infirmusețarea localităților din județ.

— Concret, în ultimii doi ani valoarea lucrărilor realizate prin muncă voluntară a depășit 103 milioane lei.

— Care sînt, după părerea dv., cele mai importante lucrări?

— 206 000 mp străzi noi, 209 000 mp trotuare, 75 km drumuri, 195 000 m garduri din piatră, 325 000 arbori ornamentali plantați, extinderea și amenajarea de spații verzi pe o suprafață de peste 110 ha.

— Au fost și contribuții voluntare bănești?

— Da. S-a realizat suma de 8 135 000 lei, care s-a soldat cu: școli cu 8 săli de clasă în Cobadin și Murfatlar, școli cu 4 săli de clasă în Canlia și Băneasa, cămine culturale în cinci sate.

Convorbire cu AUREL ZOILESCU, inginer șef al oficiului P.T.T.R.-Pitești

— Ține pasul direcția dv. cu dezvoltarea județului și, ca atare, cu cerințele?

— Credem că da — și dorim. La jumătatea anului va intra în

funcțiune, într-o nouă clădire, care se află în construcție, noua centrală telefonică automată cu 15 000 de linii. În momentul de față înzestrăm cu cabine telefonice cartierul Pitești-Nord, într-un nou oficiu, instalat la parterul unui nou bloc. De altfel, capacitatea centralei telefonice din Pitești va fi dublată anul acesta.

— Dar în județ?

— Un oficiu de cartier la Ștefănești, altul la Domnești, precum și extinderea rețelei telefonice de la Merișani și Topoloveni se înscriu în preocupările noastre imediate. Îngăduiți-mi să mă refer acum și la serviciile poștale.

— Vă rugăm.

— Va continua dotarea oficiilor poștale cu mijloace auto și se vor deschide noi circuite. Vom dubla cursele poștale. Astfel, vom fi mai operativi. În Pitești vom înființa trei unități județene de circuit închis, pentru a reduce timpul de transport și distribuire, înlăturînd o sumă de anomalii care frinează operativitatea noastră.

— Vă mulțumim.

Crochiu de reportaj — Hunedoara

La Hunedoara ai senzația că timpul trece prea repede, fiindcă totdeauna sînt atîtea de văzut, de aflat! În această lume perpetuu

generoasă în noutăți, reporterul e obligat să se limiteze la cîteva subiecte. Așadar, ce nu ar trebui să lipsească din jurnalul actualității hunedorene?

1) Construcția — în plin — a oțelăriei electrice. Fără a face abstracție de unele date privind biografia ei: osatura compusă din 6 589 tone, în care intră construcția metalică și utilajele, plus două cuptoare de cite 330 tone fiecare, reportajul nu poate să omită că, o dată cu intrarea în funcțiune a celui mai tînăr dintre obiectivele C.S.H. (sfîrșitul trimestrului II), producția de oțeluri speciale cu un înalt grad de puritate va crește, la Hunedoara, de peste două ori. Și n-ar fi, de asemenea, drept din partea reporterului să nu încerce o transcriere cît mai fidelă a virtuozității tehnice de care dă dovadă echipa constructorilor siderurgici în condițiile de lucru și amplasamente a oțelăriei electrice — de la fundament pînă la acoperiș, noile hale se clădesc în continuarea «zonei de exploatare». Adică se cere o adevărată echilibristică pentru ca să treci pe dedesubtul sau deasupra liniilor ferate existente, ale oțelăriei vechi cu al său du-te-vino neînterupt și fără stînjînirea focului din cuptoarele O.S.M.

2) Aplicarea metodei «drumului critic» pe șantierele construcțiilor siderurgice din Hunedoara nu este o veste foarte nouă. Și totuși existența calculatorului electronic «Elliot-803 B» și a stației electrocontabile s-a dovedit în stare de interpretări și

rezultate care depășesc, începînd cu luna februarie 1969, faza de experimentări anterioară. Previțiunea riguroasă a duratei de execuție la un obiectiv sau altul, dar mai ales îndeplinirea planului stabilit, este cheia respectării imperativelor politicii de investiții. Termenele în construcții nu se respectă, în toate cazurile, pentru că lipsesc, în anumite perioade: cărămizi, ciment, oțel-beton, utilaje etc., etc. Fișele elaborate sub patronajul întreprinderii de construcții siderurgice-Hunedoara, completate la șantier și încredințate zilnic mașinilor moderne de calcul, nu mai îngăduie nici un mister asupra identității celui din cauza căruia lipsește, o zi, nisip, sau unde se lucrează conform normei în una din cele 36 de meserii sau..., sau... Primele rezultate sînt foarte promițătoare, deci reporterul trebuie să le consemneze și să... le urmărească în continuare.

3) La Hunedoara iarna a fost mai blîndă — caracterul de actualitate n-ar lipsi dintr-un reportaj despre lacul de acumulare Cinciș, care nu este doar sursa de apă industrială a Hunedoarei, ci a devenit, și mai ales are să devină, stațiunea de agrement a siderurgiștilor și minerilor. Deci — să zicem — într-un cursiv dedicat timpului liber, în aer liber, ar trebui notat pentru perspectiva acestei primăveri și apoi veri: pe malul lacului se vor inaugura o nouă cabană cu 52 de locuri și o bază nautică — ceea ce înseamnă și extinderea practicării sporturilor pe apă. Ștrandul de la Cinciș

va căpăta aspectul demn de această denumire, atît pentru oamenii mari cît și pentru copii. Cei care nu sînt vîslași prin vocație sau antrenament vor beneficia de vapoare pentru traversarea lacului. Și mai sînt și alte elemente pe care un reporter iscusit le poate prezenta, în chip agreabil, cititorilor. Ca să nu-i jignim calitatea de explorator al realității, ne oprim cu informația brută aici!

Anca VLAD

2 000 000 de tineri turiști la start

Cifră impresionantă, fără precedent în anele turismului românesc. Am reținut-o dintr-o convorbire avută cu tovarășul Fejes Iuliu, președintele Biroului de turism pentru tineret (B.T.T.) al Uniunii Tineretului Comunist. N-a trecut nici măcar un an de cînd a luat ființă acest organ central specializat al C.C. al U.T.C. pentru stimularea și facilitarea dezvoltării turismului tuturor categoriilor de tineri și iată că se înregistrează nu numai un prim bilanț rodnic dar și perspective promițătoare. Sub auspiciile stimulative ale B.T.T. care acționează în strînsă colaborare cu O.N.T., organele administrației centrale de stat și comitetele executive ale consiliilor populare, 800 000 tineri și tinere au parti-

actualitatea

cipat anul trecut la excursii, drumeții, tabere în țară și peste hotare — acțiuni organizate fie direct de B.T.T., fie de către comisiile de turism județene, municipale, de centre universitare sau de cercuri de turism ale organizațiilor U.T.C. Aproximativ 1 000 de tineri români au plecat prin B.T.T. în excursii peste hotare, în Iugoslavia, Franța, Cehoslovacia, Japonia, U.R.S.S., Anglia, Bulgaria, Polonia, Ungaria și R.F. a Germaniei.

Succesul deplin al acestor manifestări a avut un puternic ecou în rîndurile tineretului din întreprinderi, școli și universități. Sute de mii de tineri așteaptă acum să pornească pe noile itinerare. Programul întocmit de B.T.T. pe anul acesta oferă o gamă și mai largă de posibilități și avantaje aceluia care vor să-și petreacă vacanța călătorind prin țară și în străinătate. Am în față o broșură-program. Are doar 30 de pagini, dar fiecare dintre ele reprezintă o chemare ispitoare adresată tinerilor: Hai la drum! Trasee fascinante se încrușează pe hartă, oferindu-se tinerilor turiști, în condiții de largă accesibilitate; fiecare traseu cu reducerile tarifare corespunzătoare la folosirea mijloacelor de transport și în multe cazuri cu indicația: **gratuit** la capitolul cazare-cantină etc. Excursiile tematice cuprind vizitarea locurilor istorice, circuitul României, popasuri la mănăstiri și case memoriale, întâlniri cu marile șantiere ale patriei. Excursiile montane urcă zeci de mii de tineri iubitori ai naturii pe înălțimile de cremene ale țării, de la Ceahlău la Retezat, de la Rarău la Piatra Mare. Mii de kilometri la orizontală și verticală. Din iunie pînă în septembrie, B.T.T. orientează alt șuvoi de tineri spre litoral, spre împărăția Deltei Dunării; vara și iarna taberele de odihnă găzduiesc eşaloane succesive de oaspeți, iar un capitol special este consacrat sărbătorii după datină a Anului nou.

Consenez din broșura Biroului de turism pentru tineret încă două titluri: «Primiri în România», «Trimiteri peste hotare». În dreptul lor câteva date și cifre: anul acesta pe baza unor convenții de reciprocitate vom primi ca oaspeți câteva mii de tineri turiști străini. Peste 3 000 de tineri din țara noastră vor participa, la rîndul lor, în condiții deosebit de avantajoase, la excursii în U.R.S.S., Franța, R.D.G., Anglia, Bulgaria, Austria, Finlanda, Turcia, Ungaria, Iugoslavia, R.F. a Germaniei, Polonia, Italia, Belgia și alte țări.

Faptul că numărul tinerilor entuziaști care se prezintă anul acesta la startul excursiilor și al celorlalte manifestări turistice organizate sub egida C.C. al U.T.C. este evaluat la 2 000 000 vine să confirme eficiența cu care lucrează B.T.T., comisiile și cercurile de turism din organizațiile U.T.C., indicînd totodată implantarea temeinică a virtuților și tradițiilor turismului modern în zona care le conferă condițiile optime de valorificare, în rîndurile tineretului nostru.

Dic. BABOIAN

**B.T.T. —
Excursie
montană;
cîțiva
din cei
două milioane.**

Acustică și fonie pe litoral

Ne-am obișnuit să asociem litoralul cu apariția unor noi hoteluri sau îmbunătățiri privind modernizarea prestațiilor. Iată de ce un titlu de genul celui de mai sus poate să pară, la prima vedere, ciudat. O convorbire cu prof. dr. docent **LUCIUS SĂVEANU**, șeful catedrei de fizică a Institutului pedagogic din Constanța, ne spulberă însă orice nedumerire.

— *Așadar, ce legătură poate exista între acustica și fonie litoralului și preocupările catedrei pe care o conduceți?*

— Litoralul este un obiectiv care prezintă interese multiple. Nu e de mirare deci că ridică probleme ce intră în sfera preocupărilor de cercetări fundamentale, cu caracter aplicativ, din domeniul tehnicii moderne. Mă gândesc în primul rînd la combaterea zgomotelor și la purificarea fonică în zona recreativă. Acustica și electroacustica sînt deci disciplinele care vor trebui să-și spună cuvîntul.

— *La ce se referă, concret, studiile dv.?*

— Am luat în studiu posibilitățile de combatere a zgomotelor, pornind de la cauzele care le produc și mediul de propagare. Mai exact, vrem să contribuim la atenuarea efectului undelor sonore.

— *Restaurantele, fiind amplasate între hoteluri (pe schema: hotel - restaurant - hotel - restaurant, după cum bine se știe), noaptea (după cum bine se aude...), repertoriile muzicale diferite dar simultane ale orchestrelor se interferează, degenerînd într-un adevărat vacarm. Cum puteți rezolva ecuația?*

— Ca specialist, consider că ansamblul sonorizării muzicale trebuie să fie lipsit de disonanțe și distorsiuni. Studiemi, în acest scop, amplasarea optimă a orchestrelor paralel cu posibilitatea reglării judicioase a aparatelor de emisie cît și a celor de redare fonică în interiorul localurilor.

— *Alte preocupări?*

— Ne preocupăm, de asemenea,

o problemă care afectează domeniul termofizicii, frigofizicii și frigotehnicii: construcția unui patinoar artificial la Mamaia. Un complex de mare anvergură: centrală frigorifică și anexa ei, pistă de gheață și stadion, hotel și restaurant, și un obiectiv pur economic, care să lucreze «în compensație» cu patinoarul — o fabrică de gheață sau un antrepozit frigorific, după nevoile stațiunii Mamaia. Ne gândim deci la un complex bine echilibrat din punct de vedere economic și, ca atare, rentabil. Dacă patinoarul va avea 3 000-4 000 locuri și dacă va funcționa doar 100 zile pe an, zile în care doar două treimi din locurile stadionului vor fi ocupate, înseamnă că vom ajunge la o amortizare a cheltuielilor în mai puțin de patru ani.

Bazil DUNĂREANU

Un mormînt de acum 10 000 de ani

Cu prilejul recentelor investigații arheologice făcute în zona înundabilă a Porților de Fier de către grupul de cercetări complexe al Academiei, a fost scos la lumină mormîntul unui om care a trăit acum vreo 10 000 de ani. Descoperirea a fost făcută în peștera Clemente aflată pe malul Dunării, chiar lângă satul Dubova, jud. Mehedinți. Sche-

letul din mormînt se găsea așezat pe un strat de pămînt roșu, după ritualul de înhumare caracteristic epocii de la sfîrșitul paleoliticului.

Este pentru prima dată cînd pe teritoriul țării noastre se găsește un schelet uman dintr-o perioadă atît de îndepărtată, păstrat întreg. Meritul descoperirii revine arheologului Vasile Borneanț de la Institutul de arheologie.

În stratul de pămînt din jurul mormîntului s-au mai găsit numeroase obiecte: virfuri de cremene pentru săgeți, unelte de piatră, podoabe de os etc. Peștera, care are o adîncime de 30 metri, a fost locuită, potrivit urmelor găsite, și în epoca fierului, iar mult mai tîrziu, prin secolele XVIII—XIX, a servit și drept loc de popas.

Scheletul din peștera Clemente a fost adus la București pentru a fi studiat de paleoantropologi.

B. SURU

Dinamismul unei vechi întreprinderi

«Emailul roșu»-Mediaș, cea mai mare fabrică de produse emailate din țară, cunoaște de cîțiva ani o dezvoltare impetuoasă. Din 1966 s-a acordat pentru modernizarea întreprinderii 133 milioane lei. Crearea unor noi secții de email, a cuptoarelor-tunel și a liniilor de emailare mecanică au determinat creșterea vertiginosă a producției: circa 14 112 tone vase emailate anual. Pentru a asigura competitivitatea produselor sale, fabrica, datorită unor cercetări proprii, a reușit producerea pentru prima oară la noi în țară a emailurilor. Rețetele noilor emailuri au și intrat în producție. La ora actuală paleta de culori cuprinde 101 nuanțe. Cele 600 sortimente produse de marea fabrică medieșeană acoperă, practic, întreaga producție de vase emailate a țării, asigurînd în același timp largi disponibili-

tăți pentru export. În acest an peste două milioane jumătate de vase vor lua drumul Italiei, R.F. a Germaniei, Libiei, Siriei, Israelului, Zambiei etc.

Lucrările și studiile privind creșterea producției se amplifică. Recent, prin reutilizarea unor mașini și supraetajarea unor instalații de degresare și decapare, s-a asigurat o mai bună organizare a fluxului tehnologic. Dinamica dezvoltării fabricii medieșene, care pe peste aproximativ doi ani își va sărbători semicentenarul, poate fi exprimată sintetic în câteva cifre: în 1921 fabrica de vase emailate «Westen», cu cei aproximativ 400 muncitori ai săi, producea 1 400 tone vase emailate. Actuala întreprindere, ce numără peste 2 300 salariați, produce, pe lângă cele douăzeci de milioane și jumătate vase emailate, și aproximativ 131 000 cărucioare pentru copii.

O diversificare a producției cît se poate de semnificativă.

M. H.

Curier comercial

BARURI DE ZI, BISTROURI, SNACK-BARURI ȘI LACTO-BARURI

În alimentația publică se accentuează tot mai mult tendința diversificării genurilor de localuri. Iată cîteva vești în acest sens:

La Pitești s-a inaugurat nu demult un modern și elegant bar de zi purtînd firma «Union»; în același oraș se va da în curînd în folosință localul familial «Butoiul fermecat».

La Cluj, în localul fostei braserii «Continental», s-a amenajat de asemenea un bar de zi, iar bufetele «Caraiman» și «Pelișor» sînt la rîndul lor înlocuite cu alte două localuri moderne: «Caraiman» va deveni snack-bar — local în care se vor servi în exclusivitate preparate deosebite și băuturi fine — iar «Pelișor» se transformă în bistro, local de tip parizian, al cărui specific constă mai puțin în băuturi și mai mult în preparate de bucătărie.

La Vaslui s-a deschis restaurantul cu autoservire și lacto-barul «Ciocîrlia». Pînă la ora 18 băuturile se servesc aci numai la pahar; după această oră, localul are regim de restaurant obișnuit (capacitate de 100 locuri).

PENTRU LA VARĂ

A început să producă o nouă unitate a industriei locale din Medgidia, specializată în articole de camping. Scaunele și mesele pliabile, fotoliile, umbrelele de camping ș.a.m.d. produse la Medgidia vor apărea în magazinele de specialitate o dată cu zilele mai calde ale primăverii.

MAI BINE MAI TÎRZIU...

Cu o întîrziere de două luni față de termenul contractual a fost totuși dat în folosință — deocamdată parțial — mult așteptatul depozit de mobilă din cartierul bucureștean Militari. Constructorii promit că în scurtă

F

Prezentarea
artistică:
Vasile
OLAC

COPERTA NOASTRĂ:

În așteptarea ghiocelor.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

vreme vor încheia toate lucrările, astfel că depozitul va dispune curând de o suprafață de 1 500 mp, 6 tronsoane, 138 de compartimente, spații speciale de dezambalare, recepție, expediție și pentru atelierele de retusuri.

PE DRUMURILE TURISTICE

Un mare restaurant pe șoseaua turistică București-Constanța, un complex comercial la Gura Humorului, o pitorească și inedită «Casă vilceană» la Râmnicu Vilcea — ca și numeroase noi campinguri, hanuri turistice etc. aparținând atât sistemului alimentației publice al M.C.I. cât și cooperăției de consum — își vor deschide porțile o dată cu începerea sezonului turistic.

SORTIMENTE NOI

Cîteva noi sortimente oferite comerțului de către întreprinderea industrială «Sătmăreana» din Satu Mare: pastă universală pentru curățat și lustruit mobilă, pastă și praf pentru spălat, lumânări colorate, ștergătoare de cauciuc, prefabricate din beton armat pentru garduri ș.a.

V.S.

SPORT

Cine luptă, câștigă

Chiar dacă voi fi bănuț că vreau să uzec de un simplu joc de cuvinte în relație directă cu performanțele luptătorilor români la Mar del Plata, tot am să recurg la acest titlu pentru rubrica de azi, fiindcă el exprimă, de fapt, nu numai un a-

devăr confirmat în Argentina, dar și mai pe aproape, pe undeva...

Din nou, probabil, bănuț că mă refer la turneul de hochei, de la Ljubljana, unde reprezentanții țării noastre au trebuit să sufere pentru a participa, nu numai ca gazde, la viitorul campionat mondial al seriei secunde, programat la București.

În fine, cu riscul de a părea bizar, am să încerc în continuare o comparație a celor două competiții desfășurate în paralel, deși pe cu totul alte paralele.

Ce mă justifică într-o astfel de tentativă? Nimic (vai!) de natură metodică și cu atât mai interesant deci, fiindcă la tehnică se pricepe prea puțin, în vreme ce la alte capitole proprii sportului, printre care se numără și cel care mă preocupă, audiența este mai largă.

Luptătorii lotului nostru au înscris cea mai frumoasă pagină din istoria românească a acestei discipline, nu numai prin succesele individuale ale lui Berceanu, Popescu, Turturea și Neguț, medaliați cu aur (primii doi), argint și bronz, următorii, dar mai mult parcă, prin ocuparea locului secund în ordinea națiunilor lumii, reprezentate la Mar del Plata. În condițiile altui continent, cu șiragul de particularități impuse de poziția sa geografică, după o Olimpiadă, de asemenea transoceanică, care fusese precedată de niște campionate europene în Suedia, echipa de lupte greco-romane a țării și tehnicienii care o conduc au găsit resurse și soluții spre a se impune într-o companie selectă, chiar dacă nu deplin reprezentativă, deoarece absența luptătorilor maghiari, și mai ales a celor turci, a trasat un minus calitativ (poate singurul) al actualelor competiții mondiale. Care să fie explicația? Eu aș căuta-o în... înfrângerea campionului nostru mondial Ion Baciu la Mar del Plata. De ce tocmai într-un aspect negativ? Pentru că mi se pare că aici poate fi depistat un punct nevralgic, tipic pentru unele discipline practice de tineretului nostru. Avînd în lot un medaliat cu aur, conducerea tehnică a echipei ar fi putut comite

eroarea, devenită regulă la alte sporturi: aceea de a-și concentra întreaga atenție spre acest element de elită, căutînd, în continuare, promovarea, în ordinea valorii mondiale, prin cel consacrat. Ei bine, la lupte nu s-a respectat acest șablon rudimentar ci s-a lucrat în continuare cu oamenii tuturor categoriilor și s-a ținut mereu deschisă poarta tineretului. Astfel, Berceanu devine, la 19 ani, șeful de promoție al categoriei sale, pe mapamond; Popescu îl imită într-o grupă de greutate în care debutează. Ce poate fi mai plăcut decît să înregistrezi un nivel valoric, la etalonul său superior, pe o suprafață amplă, definitivă pentru o întreagă ramură sportivă? Succesul bucură, firește, totdeauna și chiar în orice condiții (aș zice, din păcate!), dar cînd apare izolat, ca un element de excepție, parcă mîndria este însoțită, discret, și de jenă. În condițiile argentinienilor, luptătorii români au fundamentat însă un gen de succes care provoacă un sentiment plural, de o stabilitate particulară, cum simți ori de cîte ori știi că izvorul care te răcorește

are surse bogate, inepuizabile.

Echipa noastră de lupte este tînără și bucuria tuturor se amplifică la înregistrarea acestei realități.

Revenind la cel de-al doilea eveniment sportiv major, hocheiul, avem prilejul să consemnăm, abia tuți, calificarea, primejduită încă din start, a echipei române, pentru următorul turneu mondial al grupei B. Duminică, în jocul decisiv cu Austria, am trăit o amărăciune greu de digerat chiar pe distanța unei săptămîni ce se va încheia miine. Rareori bucuria poate fi mai tristă decît atunci cînd este provocată de o salvare în extremis, ca cea de la Ljubljana. Ascultînd reportajul lui Diamantopol la T.V. și văzînd ce se petrece pe gheață, a trebuit să accept un abandon de la regulile fair-play-ului și să mă bucur — vinovat de reușitele trucuri prin care ai noștri mai «ciupeau» cîteva secunde lui Cronos — de tot ceea ce îți dezavantaja pe adversarii noștri, foarte loiali de altfel, cu un singur gînd: fie orice, numai să nu pierdem calificarea! Nimic sportiv într-o astfel de atitudine, recu-

nosc; și nici cu spusele colegului Diamantopol, pe care-l stimez, de altfel, prin care califica acest rezultat căzînt, stors, dar muncit, drept o mare victorie, nu mă pot mindri de fel.

Correspondențele de la Mar del Plata ne informau că băieții s-au luptat din primul pînă în cel din urmă moment al disputelor. La Ljubljana am văzut cum s-au luptat ai noștri cînd totul părea compromis, revenind la suprafață, de undeva de departe, de-acolo de unde cale de întoarcere părea să nu mai fie. În ambele situații, elementul-luptă a decis. Dacă adaug că și la hochei echipa de pe gheață (cea din ultima zi) a fost a puștilor, înseamnă că lupta a fost susținută, cu succes, în ambele împrejurări, de tineri.

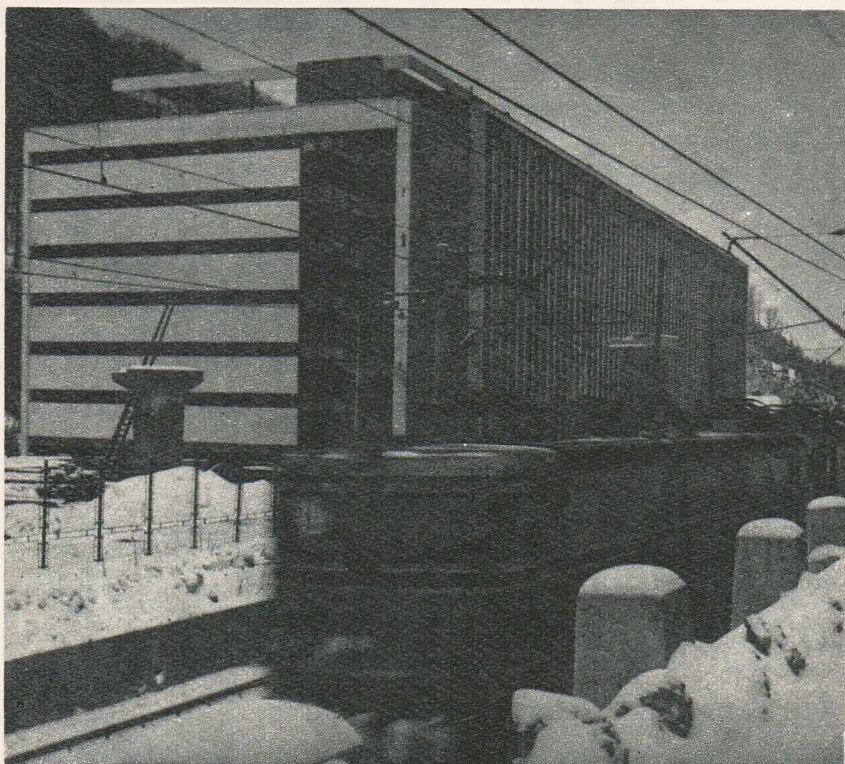
Observațiile acestea vor servi poate și altora drept concluzii. Concluzii de la care se cere să se înceapă... pentru a fi cu adevărat utile în viitor. Pentru că, luptînd se poate câștiga, dar interesează și cum?

Em. VALERIU

Iarna în port.
Fotografie de
Alexandru
CĂLIMINTE

U.M.F.-SINAIA FĂRĂ METAFORE

În stînga, producătorul: U.M.F.-Sinaia; în dreapta, unul dintre beneficiari: locomotiva electrică cu motor diesel. Din păcate însă, obiectul relației lor, obiectul transferului — aparatura de injecție — a rămas invizibil. Motiv pentru ochiul fotografic să piardă o lacrimă.

Mare, vicleană și rău dăunătoare pastore, părerile preconceptuale!

Rostul meu în Sinaia, săptămîna trecută, era de ceva informare, pentru ca, la întoarcere, să fiu în stare să înșir o sumă de cuvinte despre Uzina de mecanică fină de acolo.

Și-acum, socotiți și dumneavoastră: mecanică fină, tradiție industrială de 90 de ani împliniți în decembrie '968, arhitectonica modernă a ultimei sale clădiri, aceleia a cvadruplu etajatei secții a liniei, modernă în linii, culoare și material (de-acum știu și pensionarii c.a.p. ce-i aia modernul în material — adică ceva beton, ceva oțel și sticlă cît cuprinde), apoi utilaje de înaltă tehnicitate și micronică precizie, profesioniști de nuanță (de fapt, cu dumnealor trebuia să încep), legenda gata creată în jurul injectorului — «animă» a motoarelor diesel și produs principal al uzinei — ordinul muncii clasa întâi încă din 1961, aprecierea din cartea de onoare a uzinei că ea s-ar situa printre cele mai bune din lume pentru acest tip de producție, apreciere la care au subscriș — în timp și doar schimbînd vorbele și limbile — specialiști francezi, cehi, maghiari, siriieni, indieni, sovietici, scoțieni, coreeni, și de alte neamuri, export făcut în peste 40 de țări și totul, totul în scenografia naturală, de feerie montană, purtînd semnătura Sinaiei.

Încît, pînă la un punct, mă simt justificat pentru că, abia la 10-15 minute după ce trenul începuse să urce pe lîngă apa Prahovei, eu și aveam, gata depozitate într-un pliu al scoarței, adjectivele și metaforele — bineînțe-

les, sclipitoare — ale viitorului meu text. Adică, potrivit unui, nu știu de unde și de cînd ivit, viciu gazetăresc, o treime din numărul total al cuvintelor lui. Deci, asta a fost în tren.

La Sinaia însă povestea s-a răsucit cu 180 de grade și balada sentimental-entuziastă din capul meu a fost nevoită să plece aiurea — poate în cabina de la cota 1 400 — și să-i cedeze locul unei proze lucide, cu ochi deschși mari și vedere responsabilă.

Cu alte cuvinte, o răsturnare. Dar o răsturnare ale cărei limite vreau să fie înțelese precis. Tot ceea ce poate mulțumi, tot ceea ce dă personalitate și strălucire uzinei din Sinaia, tot ceea ce mi-ar fi îndreptățit un reportaj rozauriu și totuși realist, există și poate sta și-acum la îndemîna oricărui alt condeier, tentat de deliciale și brizbizzele elogiului. În ceea ce mă privește însă, am dat acolo de un neajuns, de o grijă, și tîlpile mi s-au lipit de pămînt. Fiindcă durerea e mai interesantă decît bucuria. O lacrimă trezește din indiferență, alarmează mai degrabă decît două zîmbete. Și-acum, problema:

Cam multe utilaje ale uzinei au îmbătrînit, s-au uzat fizic.

Asta nu înseamnă că, de exemplu, unele mașini de danturare de acolo sînt niște rable capabile doar să trezească poftele de achiziționare ale I.C.M. Nu, departe de așa ceva. Ele sînt epuizate doar pentru o producție mecanică fină. Pentru o altă întreprindere, niște strunguri automate care nu mai axează bine dar ale căror abateri sînt doar de ordinul micronilor pot fi încă, mult și bine, foarte fo-

lositoare. Uzina din Sinaia însă are niște imperative tehnologice foarte strînse. Ea nu-i nici atelierul de reparații al unei I.M.A., nici o întreprindere de interes local, profilată pe producția de potcoave și caiele.

Deci, ici-colo, cite o mașină care nu mai corespunde, care nu mai face față onorabilă blazonului de noblețe al acestor aristocrați ai meșteșugului. Consecința imediată: strangulări în continuitatea fluxului procesului de producție.

Marea soluție a problemei — o soluție de perspectivă — constă într-o primenire a parcului de mașini. S-au făcut cereri și sesizări și, cu oarecare peripeții, s-au obținut aprobările, fondurile și chiar toate ștampilele pentru importarea lor. Iar în partea a doua a anului pe care îl parcurgem, mașinile astea ar trebui, potrivit planificărilor, să dobîndească buletin de Sinaia. Pînă atunci însă?

Firește, pentru specialiștii unei uzine de produse care implică pe fiecare unitate puțin oțel dar multă, multă inteligență umană, gîndirea nu-i o nouă tate și ei n-au rămas nici impasibili, nici neputincioși în fața acestei situații. Au făcut analize temeinice și calificate, au căutat și au și găsit soluții.

Au înlăturat mașinile-unelte obosite, încărcîndu-le pe celelalte, prin introducerea a încă unui schimb de lucru. Mișcarea aceasta a atras un alt neajuns: lipsa de muncitori calificați pentru noul schimb. Dar și această problemă a fost soluționată printr-un proces intensiv de calificare a

F
unui milion de buci
dintr-un ansamblu de de
c
de două miimi de l
nu este o
a căru
s-o găsești în prima cart
și
la
unui meseriaș

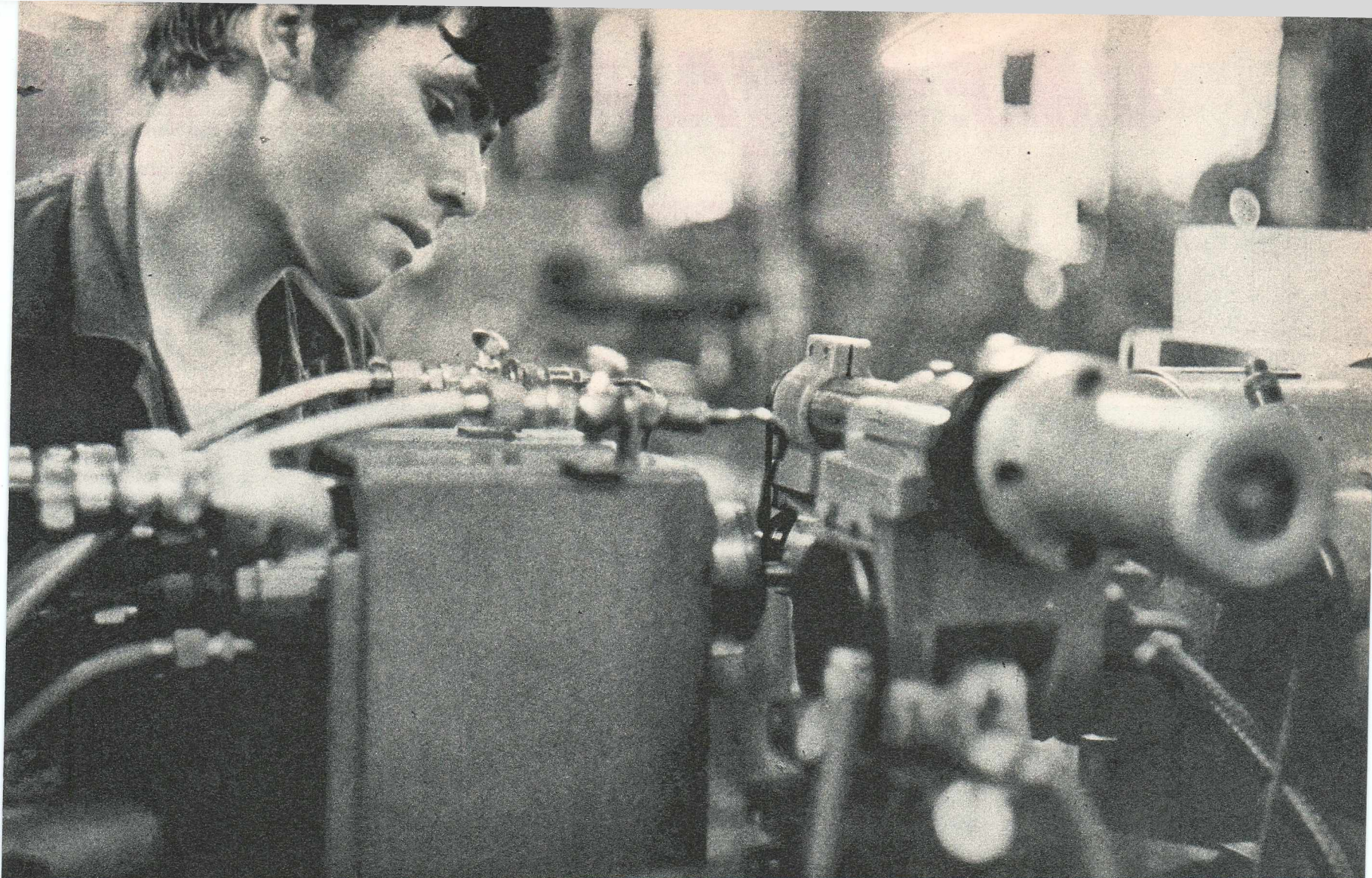

ucenicilor.

Au reorganizat liniile de producție. A fost mai bine după aceea, dar unele pierderi tot mai persistau.

În sfîrșit, s-au autodotat. Un stand de probă original, de exemplu, le-a reușit atît de bine încît, la cererea Iranului, îl vor exporta în nu știu cîte exemplare.

După cum se vede, nu una ci mai multe soluții, și nu dintre cele de ne-luat în seamă. Soluții care au făcut ca uzina din Sinaia, potrivit obiceiului statornic respectat, în toți cei 20 de ani de economie planificată ai noștri,

să-și îndeplinească și să-și depășească planul la toți indicatorii — chiar și-acum, cînd se acuză diminuarea parcului de mașini.

— Deci lucrurile merg bine! Atunci, ce mai vrei, dom'le?

Mi s-ar putea face reproșul ăsta, fiindcă are partea lui de adevăr. Dacă lucrurile merg bine, acesta este meritul cadrelor de acolo, care, după cum am arătat, știu să se descurce.

Strangularea fluxului procesului de producție rămîne însă un pericol.

Și-apoi, chiar și lucrurile astea ca-

(Continuare în pag. 9)

▲ *Ora schimbului. Observați? Mult, foarte mult tineret. Imaginea îmi aduce în memorie o nostimă prevedere a planificării: un inginer sau un economist care intră azi în colectivul uzinei și care va ieși la pensie tot aici, în ultimul său an de activitate va contribui, atunci, la realizarea unei producții de aproape 40 de ori mai mare decît aceea a anului stagiaturii sale.*

Un flux tehnologic a cărui continuitate, în afară de farmecul economic, mai are și unul pur estetic. Cu alte cuvinte, din toate punctele de vedere se impune evitarea intreruperii lui.

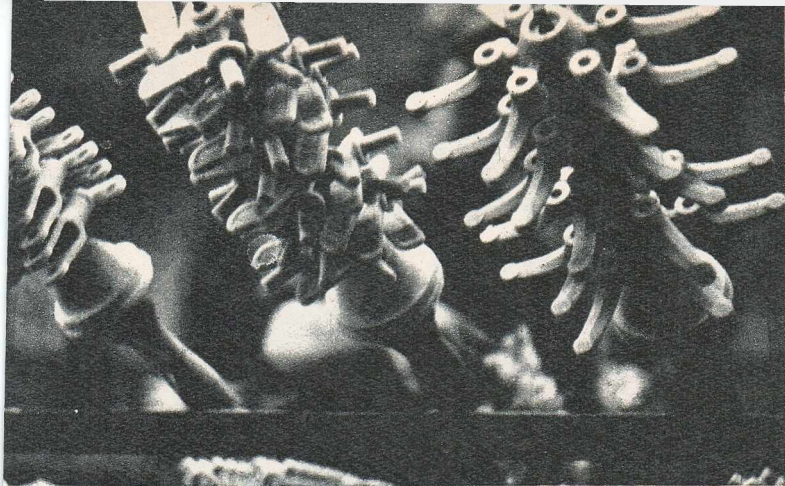

U.M.F.-SINAIA **FĂRĂ** **METAFORE**

*Dacă te-ai lua după matricele
— mici, frumoșele și gălăvite
înșirate
în prima
cele mai mari turnătorii mici
ai crede
acolo, oamenii s-a
de făcu*

*Fiecare cu opinia
Unii susțin că frumoșele natur
nu pot fi concurate de cele artificiale
mai ales dacă sint făcute cu rost utilitar.
Noi publicăm o dovadă fotografică
în sprijinul tezei contra
și promitem să revenim
și cu alte asemenea proi*

*Flăcări,
fum, scintei
și — la sfârșit —
o piesă-minune.
Pe pământ,
dar ca în povești.*

re merg bine trebuie văzute ceva mai departe decât virful propriilor pantofi, ceva mai în profunzime.

Uzina este într-un moment crucial al existenței sale, din punctul de vedere al faimei și rentabilității.

Datorită calității lor, produsele ei sînt din ce în ce mai solicitate pe piața externă. Sau, cum s-a exprimat plastic tovarășul Aurel Boghici, directorul uzinei, «în sfîrșit, ni se face curte». Iar pentru că acum metalurgia autohtonă o alimentează cu oțeluri superioare, oțeluri care înainte se importau, uzina poate concura firmele străine și în privința prețului de desfacere a produselor.

Un suîș al graficului de export implică însă, înainte de toate, certificarea de excelență tehnică a produsului. Alt fel nu se cîștigă încrederea clienților. Or, aceste certificate ni le eliberăm singuri. Și e foarte greu să ți le eliberezi cînd dispui de pricepere, de capacitate de dăruire dar nu și de unelte.

Absența utilajelor noi nu afectează numai calitatea, ci și cantitatea. Iată un exemplu: o solicitare din străinătate de 570 000 de pulverizatoare n-a putut fi onorată, din pricina lipsei de capacitate de producție a uzinei, decît cu 400 000 de bucăți din acest produs. Să nu-ți dea lacrimile de ciudă?

Și-apoi, nu trebuie scăpat din vedere că s-au asimilat, sînt în curs de asimilare și există perspective în studiu pentru alte asimilări de noi produse. Deci, pe de o parte noi sarcini pentru același parc de mașini, iar pe de altă parte unele dintre aceste produse propuse spre asimilare reclamă utilaje speciale, deocamdată inexistente în uzină.

Pe scurt și într-un fel de concluzie,

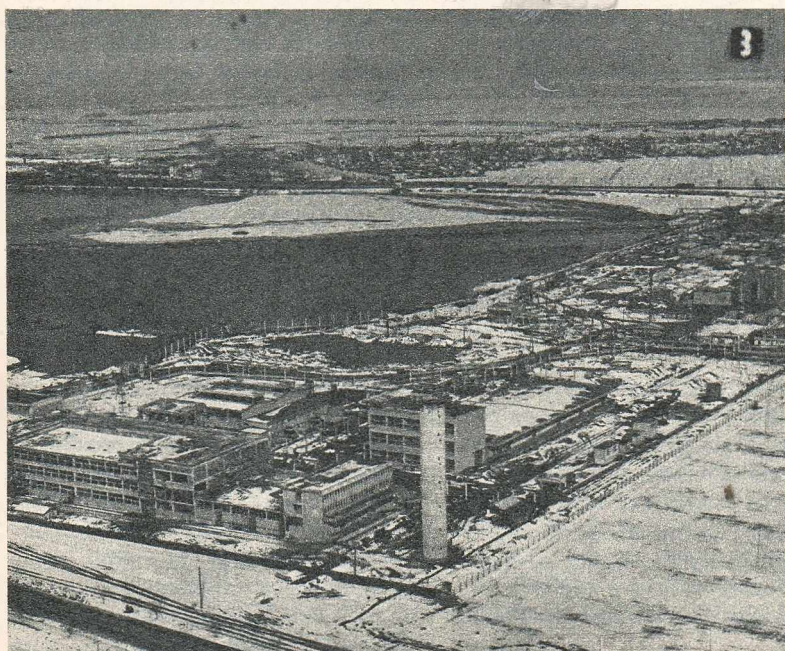
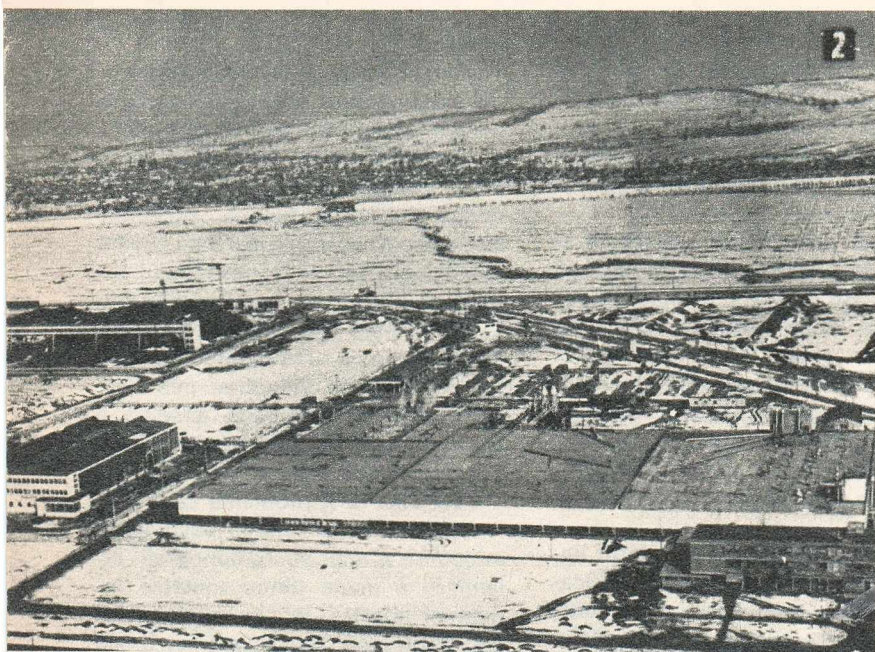
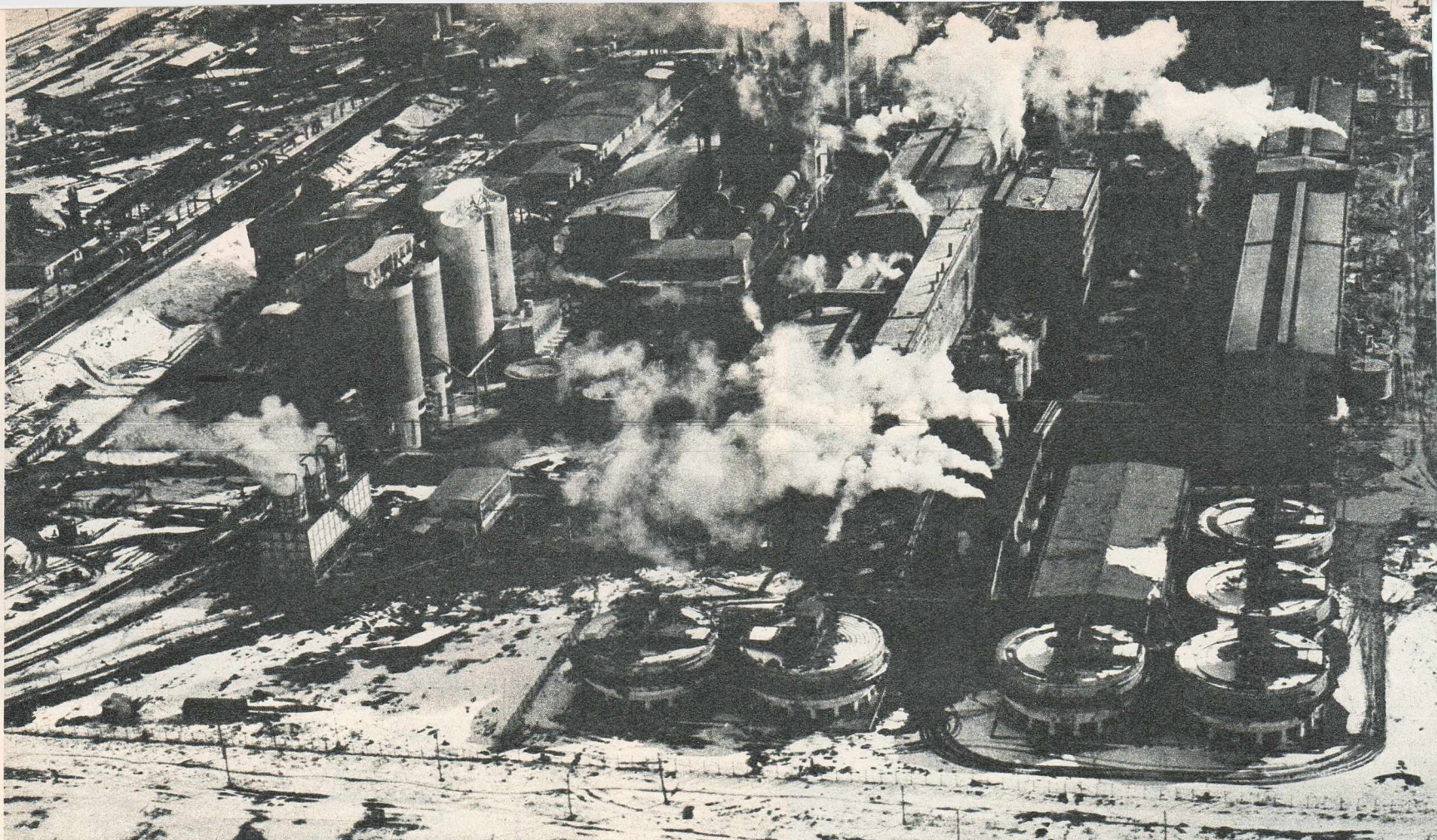
trebuie înțeles că de înzestrarea cu noi mașini-unelte depinde viitorul uzinei și al oamenilor care lucrează acolo. O problemă vitală, deci. Și vitală, în sens general, pentru întreaga economie națională, fiindcă, exceptînd interesele de export, e mai bine, pentru nervii noștri, nici să nu ne închipuim — răsturnînd lucrurile — cam cum ar arăta tractoarele agriculturii, dieselele căilor ferate sau motoarele instalațiilor de foraj ale industriei petroliere dacă, printr-o închipuită absență a aparaturii lor de injecție, ar cădea într-o cumplită nemișcare.

Cam asta ar fi problema care mi-a transformat niște intenții pașnice, de întocmire a unei micromonografii bilanțiere a uneia dintre unitățile industriei noastre, într-un articol-semnal. Pentru că, la frămîntările, grijile și nevoile «umef»-iștilor n-au ce ajuta metaforele, franjurile, bibilurile. Mai degrabă, cit mai degrabă, un răspuns concret, de faptă, adică o mîină de ajutor.

Bineînțeles, înainte de orice — fondul de devize fiind, după cum am spus, aprobat — e rîndul «Mașinimport»-ului să acționeze cu respect față de termenul promis uzinei pentru livrarea noilor unelte. Dar mai este un răspuns, mai puțin material și care nu privește doar «Mașinimport»-ul, doar «Umef»-ul, doar cazul acesta.

Este vorba de recunoașterea realității că ei, cei din unitățile direct productive — bineînțeles, în condiții de calificare și informare — știu mai bine decît oricine ce, cit și cînd le trebuie.

Trebuie făcut orice, inclusiv modificarea unor moduri de a gîndi, pentru ca producători pătimași de tipul celor de la U.M.F.-Sinaia să poată munci din plin, să poată da din plin, după pofta inimii și priceperii lor!

«zbor de recunoaștere» ORĂDEAN

Poate că nicăieri ca în cazul unor perimetre geografice sortite parcă pentru eternitate doar agriculturii, prezența mării, adevăratei industrii, a determinat mutații spectaculoase și profunde. O prezență care a revitalizat în ultimele decenii aceste suprafețe, relevându-le noi vocații, mai mult, modificându-le destinul. Oradea, oraș asociat dintotdeauna cu comoditatea, eleganța și o anumită opulență (se înțelege că cei ce profitau de relativa opulență erau privilegiații, latifundiașii deveniți cetățeni, negustori etc.), grație bogatei regiuni agricole care o înconjoară, nu s-a întâlnit niciodată în cursul istoriei sale seculare decât cu forme ale industriei periferice și fără greutate. Orașul «importa» masiv, producând în schimb doar elocință despletită, de barou, și un număr limitat de obiecte de lux.

Ai fi jurat că aici, în acest colț de țară, timpul s-a oprit sau și-a încetinit extraordinar cadența. Ai fi jurat că numele acestui oraș va fi asociat pentru totdeauna cu imobilismul și o bună doză de desuetudine.

Industrializarea socialistă și-a trimis și la Oradea emisarii. Au fost suficiente doar două decenii și mai bine pentru ca însăși viața acestor locuri să se modifice. Din întâlnirea cu industria, orașul a ieșit infinit mai puternic, a câștigat în experiență și a căpătat dreptul să se numere printre centrele de prim rang ale țării.

De la pantofi, blănuri și sobe de gătit la mașini de frezat ori raboteze, aluminiă și ciocane de forjă, Oradea a parcurs drumul care cândva părea imposibil de la manufactură la industria solid constituită, mai mult, înalt specializată și diversificată, drumul de la provincialismul sufocant la tumultul vieții moderne care șterge distanțele de timp și spațiu.

Realizăm azi imaginea Oradiei la cu totul alte proporții decât acum, să zicem, treizeci de ani.

Vechiului oraș i s-au adăugat cartiere noi, însumând mii de apartamente. O zonă a orașului (Zona de Vest) a devenit în câțiva ani o extraordinară

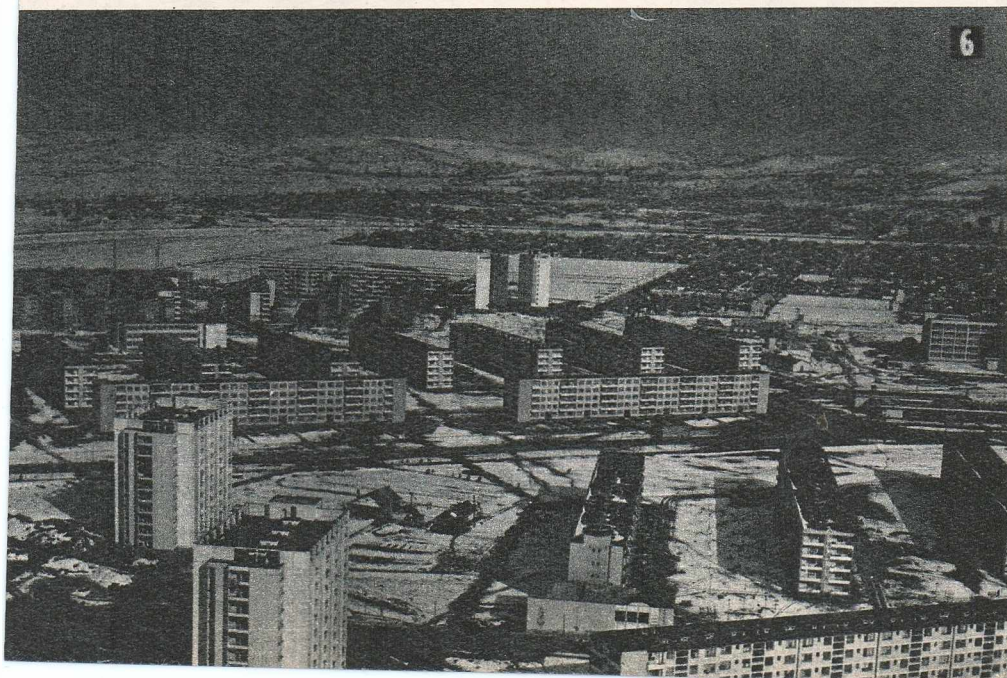
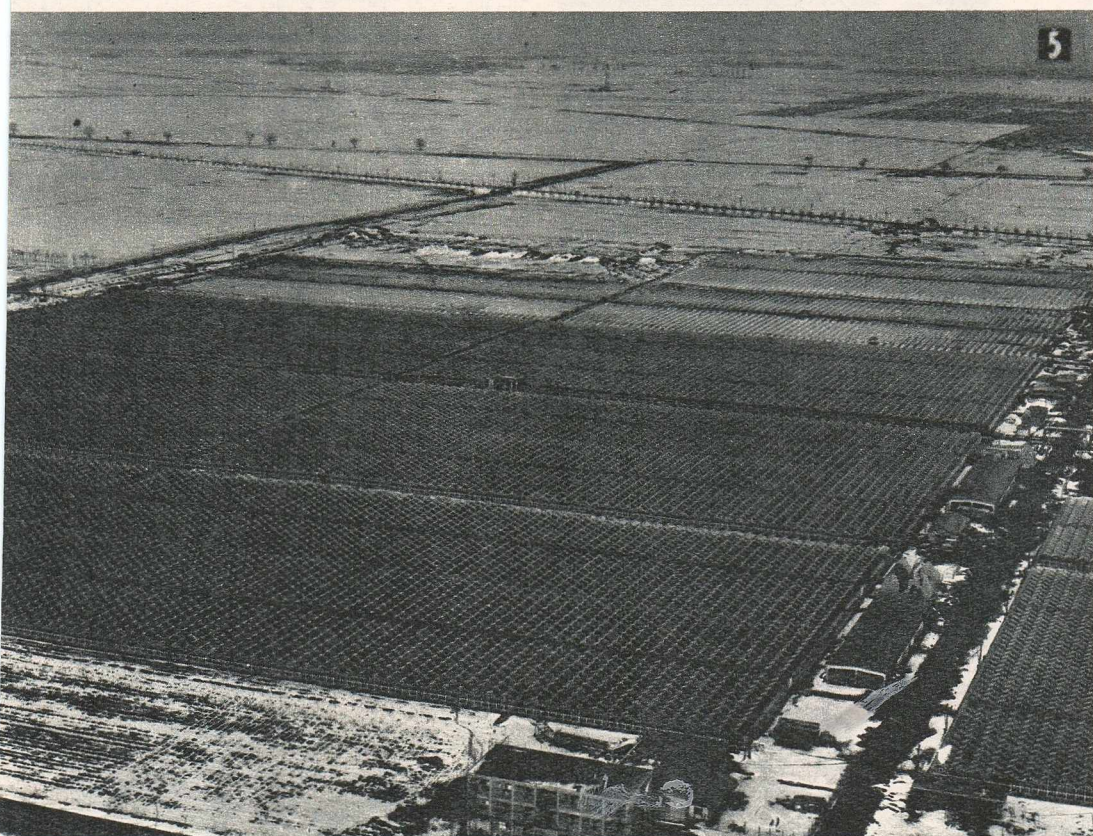
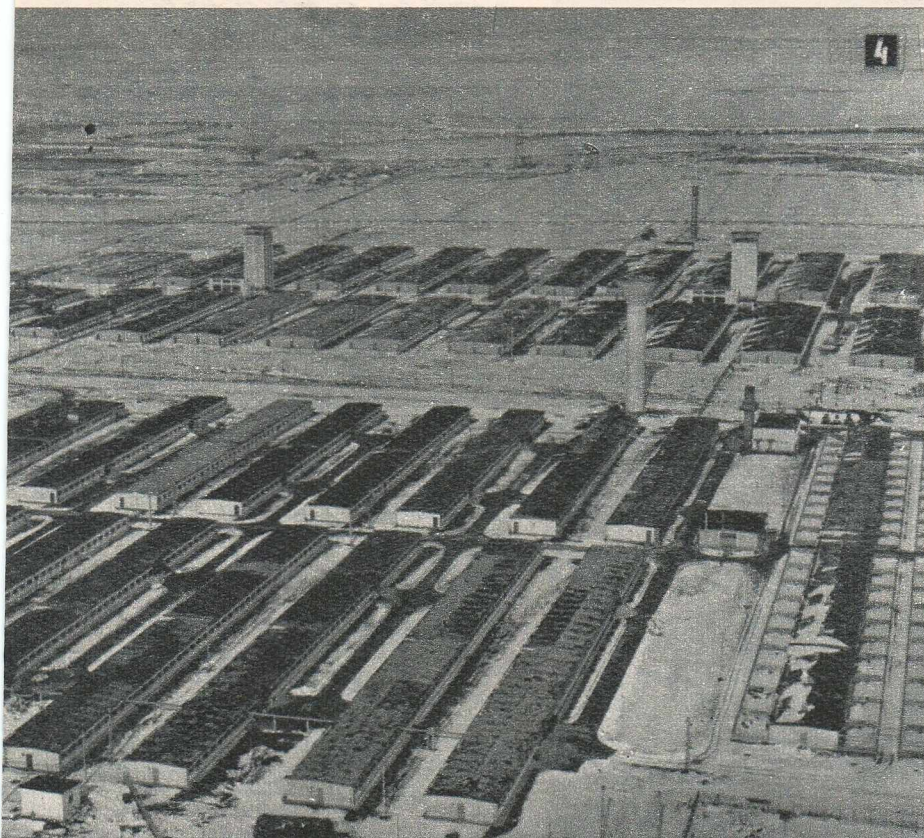
demonstrație de concentrare industrială ordinară.

...Din zborul planat al avionului, fotografiile au privilegiul rar de a cuprinde dintr-o privire mari spații, cărora de pe pământ rătăcesc ghici decit parțial conturul. Aparatul de fotografiat înregistrează «a vol d'oiseau» doar câteva din obiective industriale orădene, «direct în zbor», în profundele modificări de ordin economic și psihologic suferite de oraș.

Gravitând în jurul său, aceste adevărate «pilot» ale progresului iradiază la fiecare pas, forță, civilizație, dinamism.

...Uzina de aluminiă (foto 1), obiectiv central al industriei noastre, și-a mărit anual producția, capacitatea sa ajungând la 200 000 tone anual. O geometrie ce se naște și se dezvoltă în jurul obiectivului industrial al orașului de pe Crișul Mare (foto 2), cea mai importantă sa anuală va fi de 25 000 garnituri de mașini convenționale.

Zborul lent al monoplanului a surprins în zbor obiectivele industriale, încă nedefinitiv constituite, ale «mașinării» (foto 3), precum și ale uriașului complex pentru îngrășarea și creșterea porcinelor (foto 4). Acest foarte important obiectiv industrial al orașului are o capacitate anuală de producție anuală de 100 000 capete. Întâlnirea cu industria alimentară are o capacitate anuală de producție anuală de 100 000 capete. Întâlnirea cu industria legumicolă orădeană (e drept, amplă și înaltă) a avut loc oarecum întâmplător. Am avut sentimentul, pe moment, că vom întâlni o întindere de apă, atât de intensă că lumina răsărită de soare reflectată. Era, vorba de cele 131 hectare ale serelor orădene care primă recoltă este așteptată pentru martie (foto 5). Peste câteva secunde recurăm asupra obiectivelor familiare ale cartierului industrial (foto 6). O succintă și evident înconștientă trecere în revistă a noii «zestre» tehnice a orașului nu mai puțin semnificativă însă.

Multe dintre scrisorile pe care le primim la redacție se referă la rubrica noastră cinematografică sau conțin fel de fel de întrebări în legătură cu filmele și actorii preferați. După cum am mai arătat, ne străduim să satisfacem și curiozitatea, și propunerile celor care ne scriu. Din când în când se ivește însă și prilejul de a lămuri unele chestiuni, să le zicem, de principiu. Un asemenea prilej ne este oferit, de pildă, de scrisoarea cititorului **Dumitru Pop** din București.

Pe lângă alte sugestii — judicioase — dumneasa ne critică, la modul cel mai civilizată cu putință, pentru că pînă acum n-am publicat un portret mare al actorului american John Wayne, pe care cititorul nostru îl consideră că «face parte din categoria marilor actori». Nu vom contesta această apreciere a tov. Pop, deși am putea să observăm că Wayne are un registru interpretativ destul de îngust: în decursul lungii și prestigioasei sale cariere, el n-a interpretat, în fond, decît un singur personaj, cu anumite variațiuni, desigur. Dar atunci cînd vorbim de Wayne trebuie să mai ținem seama de un aspect, de loc neglijabil, al activității sale. E vorba de faptul că Wayne s-a manifestat și se manifestă vehement ca un reacionar înrăit, legat de unele organizații fasciste americane (de ex. John Birch Society) și denunțător al colegilor săi cu opinii progresiste. Nu demult, John Wayne a turnat (nu numai în calitate de actor ci și de producător) un film ignobil, o rușinoasă apologie a criminalului război de agresiune din Vietnam, filmul «Berețele verzi», care a stîrnit protestele violente ale publicului, oriunde a fost prezentat (și în multe locuri a trebuit să fie scos grabnic de pe ecrane). Nu se poate, tovarășe Pop, să nu ținem seama de aceste tapte, nu avem dreptul să ne lăsăm convingerile la vestiar, nici chiar cînd ne găsim în prezența unui actor remarcabil. Desigur, filme în care joacă John Wayne au rulat și vor mai rula în țara noastră; desigur, și noi vom mai scrie despre ele și vom publica fotografii, dar nu vom face nici o acțiune de popularizare specială, nici un gest de simpatie și de admirație. Dînd Cezarului ce e al Cezarului, trebuie să recunoaștem că ne simțim înfinit mai aproape sufletește de actori ca de pildă Marlene Dietrich, Humphrey Bogart, Paul Newman, Marlon Brando (ca să nu cităm decît cîteva mari vedete americane), care au știut să unească marea lor artă interpretativă cu slujirea unor nobile idealuri democratice.

Un alt cititor, **Corneliu Rusu** din com. Jucu, județul Cluj, ne semnaleză unele deosebiri în ce privește datele biografice ale unor mari actori de cinema între almanahurile «Flacăra» și «Scînteia», și ne întreabă cine are dreptate. După verificările de rigoare, considerăm în continuare că datele publicate de noi sînt cele exacte. Trebuie totuși să ținem seama de faptul că în acest domeniu delicat sursele nu sînt totdeauna de o rigoare științifică, imperatiivele publicității obligînd uneori anumite vedete să-și «schimbe» sau să-și «îmbunătățească» biografia pe parcurs.

Cititorului **Lazăr Nicolae** din Codlea, jud. Brașov, mare admirator al filmului suedez «Prințesa», îi promitem că, în măsura posibilităților, îi vom satisface cererile.

Mai puțin optimist este, din păcate, răspunsul pe care-l adresăm elevei **Ileana Florea** din Craiova. În clasa în care învață mica noastră corespondentă s-a întîmplat un lucru tare rușinos. Unui elev i s-a furat din geantă Almanahul «Flacăra». Hoțul nefiind găsit, direcția școlii a hotărît să scadă nota la purtare tuturor copiilor din clasă. În disperare de cauză, mica Ileana ne scrie: «Și cum nu se găsește în oraș, ne-am gîndit să vă scriem și să vă rugăm să mai tipăriți un exemplar. Ne spuneți cît costă și banii vi-i trimitem prin poștă». Cu plăcere ne-am executat, dar tipărirea unui singur exemplar (așcum, după ce tirajul s-a epuizat) costă cel puțin 150 000 lei și ar dura pînă după terminarea trimestrului. Să sperăm deci în alte rezolvări posibile: a) să se găsească hoțul și almanahul sau b) un craiovean filotim să-și cedeze almanahul sau c) direcția școlii să adopte altă soluție pedagogică (poate mai diferențiată).*

Ne este destul de greu să răspundem și cititorului **Ioan Gorescu** din Hunedoara. În esență, dumneasa ne întreabă dacă este posibilă o dragoste trairică între un bărbat și o femeie cu aproape 10 ani mai în vîrstă decît el. Dragostea fiind domeniul cel mai puțin supus reglementărilor, nu putem răspunde decît da. O dragoste de acest fel poate să reușească sau să nu reușească, la fel ca una dintre doi oameni de aceeași vîrstă. Sînt cunoscute doar multe iubiri care au înfrînt cu succes diferențe de vîrstă de felul celor citate de cititorul nostru. În istoria literaturii, de pildă, s-a păstrat amintirea mării dragoste dintre poezii romantice englezi Elisabeth Barrett și Robert Browning (cu șase ani mai tînăr decît iubita sa). Nu demult, am citit despre căsătoria vestitei artiste de cinema Audrey Hepburn cu un medic italian, cu opt ani mai tînăr. Deci, toate speranțele sînt posibile. Ceea ce nu înseamnă, bineînțeles, că cei doi tineri nu trebuie să reflecteze serios asupra legăturii lor, examinînd cu luciditate dificultățile ineluctabile pe care, oricum, o asemenea diferență de vîrstă le provoacă și care dificultăți pot să fie amplificate de prejudecățile mediului înconjurător.

H. DONA

* Bineînțeles, mai există și o a patra posibilitate. Îndușoșiți de scrisoarea elevei Ileana Florea, ne-am hotărît să trimitem noi un exemplar din Almanahul Flacăra, în speranța că astfel se va potoli și neliniștea copiilor, și îngrijorarea, justificată, a profesorilor.

important e trandafirul

Degeaba facem noi cu ochiul, muzica ușoară nu ne spune, cu una, cu două, ce are de gând, «încotro se dreaptă», cum ne place nouă, reporterilor, să zicem întrebăm. Asta a fost odată, demult, pe vremea lui Hally dacă mai țin eu minte, când știam precis că rostul nu este să sărim de pe scaune în ritm de twist. Nu era rău. Sau, dacă vrei, mai aproape de timpurile noastre sub domnia lui Adamo — băiatul care ne-a silit să ne uităm pe fereastră, să privim cum ninge și care ne-a învățat ne-ar sta mult mai bine dacă am deveni un pic romani. Nici atunci nu era rău, ba unii spun că era chiar mai bine. Gata. Acum am dat de greu. Cîntecul a aflat între timp noi, oamenii acestor vremuri moderne, sîntem ființe complexe și că nu ne place să ni se dea totul de-a gata. Din care nu ne mai spune «încotro se îndreaptă» și ne lasă să descărcăm singuri cum putem. Ne sucește cum vrea Ni-l trimite pe Tom Jones, tigrul care se hrănește cu — vă spun precis — și-l pune să cînte valsuri. Ne trimit fete frumoase în preajma cărora nu numai că ne descrie frunțile dar ne și trezim cîntînd «la, la, la», iar la primul colț de stradă ni-l scoate în cale pe Escudero ori pe Se Davignac, pentru a ne aduce aminte că «poți să iubești la 15 ani dar poți să și mori la 15 ani».

Să-și bată capul cine vrea cu această întrebare pe spina căreia, trebuie să recunoaștem, mulți am dus-o biniș: «încotro se îndreaptă muzica ușoară?» Mie îmi plac prizele și, mărturisesc cu toată rușinea necesară, îmi place «calea dreaptă, pe orizontală». Dar poate că nu asta e important. Important este să-mi bat capul atît de mult și cu folos imediat, încît să aflu cum aș putea mulțumii Juliettei Gréco și Barbarei pentru onoarea de a mi se desprinde din gura nui lingă microfon, ori Friedei Boccara care m-a luat de mîna și m-a dus în țara aceea îndepărtată, «a dragostei», cum putea mulțumi lui Matușka, care mi-a arătat cîte chipuri poate avea demnitatea artistului, ori Margaretei noaste mică diavoliță sentimentală și neobosită. Și ce, parcă Udo Jürgens știu cum să-i spun, «merci, cherie» pentru m-am învățat încă o dată ce înseamnă seriozitatea romanului german; n-am mai ascultat o atît de frumoasă lecție de mult, de pe băncile facultății. Nu știu și nici nu cred că am să găsesc pe cineva care să-mi sufle. Pînă la urmă poate că nici asta nu este important.

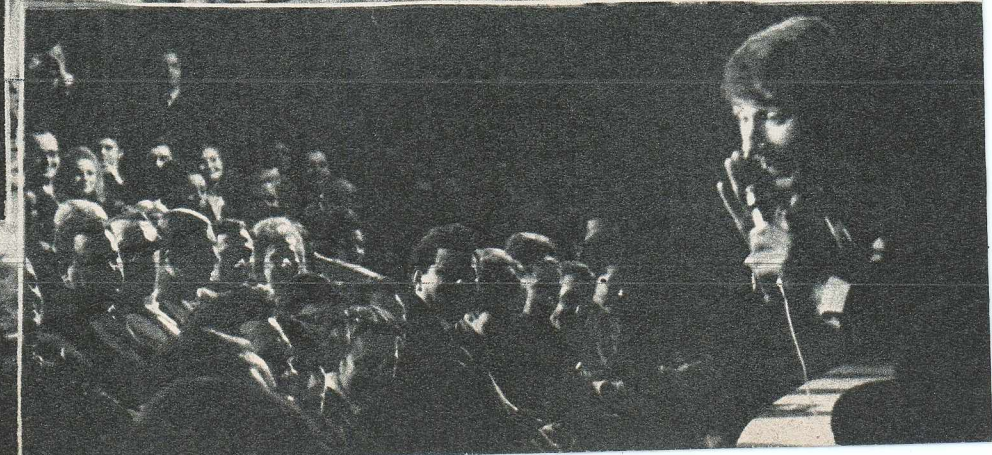
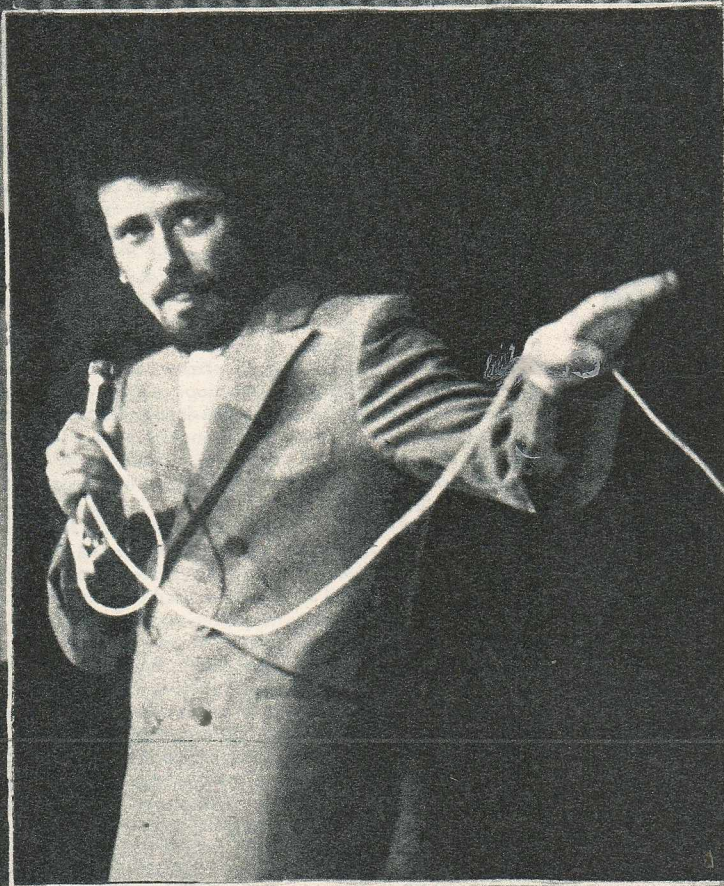
«L'important, c'est la rose l'important», cum spune cineva, și cred că are dreptate.

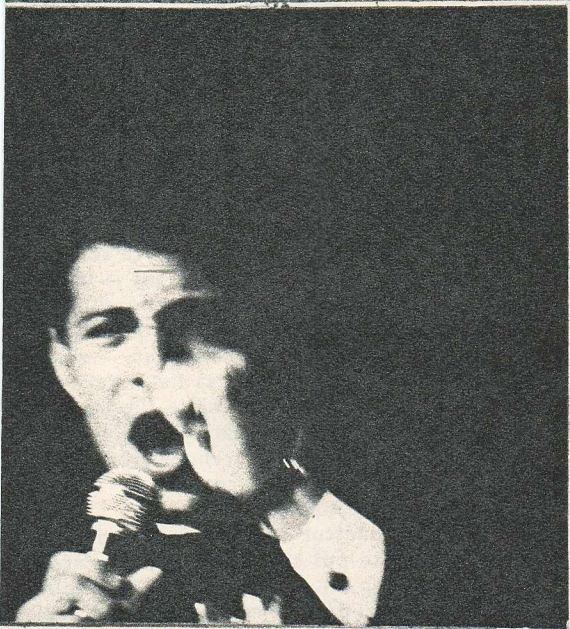
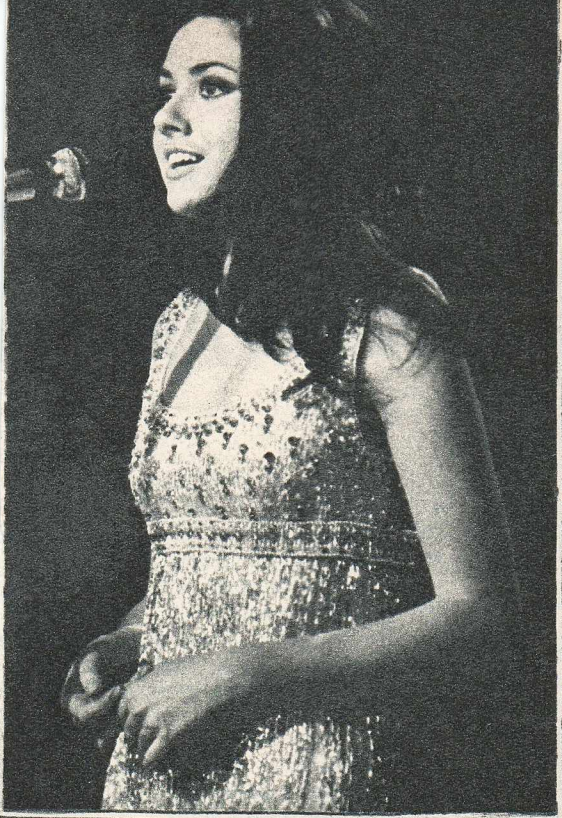
Cine altcineva mai poate avea dreptate dacă nu el, cîntărețul, înțeleptul cu col roulé, și cu' traista plină de noi

Magda MIHĂILESCU

Fotografii de S. STEIN

N.R. Din dorința de a oferi și fotografii color, aminăm pentru numărul viitor orice referire la concursul și concurenții de la Brașov '69.

MUSICAL ÎN... FAMILIE. Prin colaborarea fraților Udo Zimmerman (muzica) și Ingo Zimmerman (libretul) cu regizorul W. Schau, teatrul Mecklenburg din Schwerin (R.D.G.) a realizat un remarcabil spectacol muzical cu piesa «Trandafirul alb», autorii reușind să evocă cu căldură și fără convenționalism lupta de rezistență împotriva fascismului.

MOLIÈRE «CONTESTAT» LA EL ACASĂ. În plină vogă a «tălmăcirilor» scenice cât mai originale ale lucrărilor clasice, Comedia franceză comite un act de curaj prezentând un foarte cuminte Tartuffe, cu Robert Hirsch în rolul principal. Regia și interpretarea respectă, se pare excesiv, tradițiile Comediei franceze, fapt imputat de o parte a criticii. Iată-l deci pe Molière contestat în propria-i casă.

«SEMNELE» ARTEI. «Gradul de cultură muzicală — afirmă violoncelistul Paul Tortelier — diferă de la o țară la alta și eu observ acest fapt chiar de la frontieră, după felul în care vameșii se uită la cutia violoncelului meu. Unii cu respect, alții vor să știe dacă e «o vioară mare» și alții, suspicioși, cred că e un truc folosit de contra-banđiști».

ETERNA IUBIRE. Inspirându-se dintr-o veche legendă de dragoste, dramaturgul cehoslovac Frantisek Hrubin a scris piesa Oldřich și Božena, care a fost recent prezentată pe scena Teatrului Vinohrady din Praga. E un spectacol în care simbolurile legendei sunt generalizate la scara eticii și a speranțelor lumii contemporane.

de Valeriu CRISTEA

DOSTOIEVSKI: OPERE, VOLUMUL IV

Continuă, cu o frecvență, în medie, de un volum pe an, seria *Operele* lui Dostoievski, care umple un gol. A ieșit de curind de sub tipar a patra culegere de narațiuni, între care unele mai puțin sau chiar de loc cunoscute publicului românesc. După o parcurgere pe nerăsuflăte, hipnotică, a textelor — o lectură din Dostoievski este ea însăși o criză, o stare febrilă, de surescitare aproape maladivă — ne mărginim la câteva observații fugitive de prim contact.

Piesa cea mai valoroasă a volumului este fără îndoială nuvela *Însemnări din subterană*, ce apare acum, la noi, după câte știm, într-o primă traducere sau, oricum, într-o primă traducere integrală și de ținută, ceea ce este aproape același lucru. Citată în orice studiu despre Dostoievski, înfierată cu minie de unii și elogiată ostentativ de alții, fără nici o rezervă nici de o parte, nici de cealaltă, transformată tendențios în simbol al scriitorului și în metaforă a operei, această narațiune de amploarea unui mic roman, în care, ca într-o sumbră vizuină, clocește omul din subterană, se află pentru întâia oară la dispoziția cititorului de limbă română, dornic să cunoască în chip direct un text ce a devenit în exegeza dostoievskiană un punct constant de referință și o țintă.

Cine este omul din subterană, căruia i s-au atârnat epiteze grele ca niște lanțuri de ocaș, care în decursul vremii a fost de atâtea ori lapidat, dintr-un avânt al inimii poate uneori curat și sincer dar întotdeauna mărginit și pripit? În nici un caz un monstru, cum s-a afirmat de atâtea ori, iar dacă ținem neapărat la acest cuvânt, atunci da, un monstru, dar un *monstru de luciditate*. Omul din subterană este o morișcă de contradicții, de antinomii. Sentimentele nobile nu îi sînt străine. «Eram plin de credință, de speranță, de dragoste» — spune într-un punct al confesiunii sale omul din subterană, și nu avem nici un motiv să ne îndoim de sinceritatea lui. Doar este atât de sincer, atât de înfricoșător de sincer! Omul din subterană coboară în zonele cele mai obscure ale sufletului omenesc. Mai jos decît el (și în sens moral, de decădere, dar și în cel cognitiv, de nivel profund al cunoașterii) n-a ajuns nimeni. Dacă repetăm acum întrebarea: cine este omul din subterană, răspundem: el este abisul nostru. Și totodată oglinda în care se reflectă. Trebuie să spargem această oglindă (ca într-o cunoscută fabulă...) numai pentru că ea ne arată partea noastră de urîtenie? Oricum, înainte de a o face e bine să examinăm cu mai mult calm lucrurile. «Venea căința, și eu o alun-gam, pentru că prea mă scîrbea». Iată una din acele fraze odioase, tipice pentru omul din subterană și care provoacă întotdeauna un cor de proteste legitime. Dacă vom încerca însă să vedem dincolo de cinismul și de exagerările frazei (omul din subterană exagerează întotdeauna și este cît se poate de cinic), vom constata că ea conține și un simbul (fecund) de adevăr. Dostoievski trece dincolo de crimă, spre pedeapsă și remușcare, dar și dincolo de remușcare spre voluptatea vinovată pe care aceasta, în secret, o secretă. Un păcat mărturisit e pe jumătate iertat — se spune în biblie — dar cu o abilitate diabolică ce parcă ia în deridere legile lui Dumnezeu, Dostoievski arată că în chiar actul mărturisirii, al recunoașterii, al căinței, se produce o mișcare (foarte obscură, desigur) de joshnică mulțumire și de odios orgoliu, care-i contrazice sensul. Așadar, crima își «creează» inevitabil pedeapsa, dar și aceasta, la rîndul ei, și tot atât de inevitabil, «creează» premisele unei noi crime. Păcatul se transformă într-o penitență, și aceasta în voluptate, care e deja un păcat. Să recunoaștem că, în lumina acestei dialectici, fraza omului din subterană nu mai pare chiar atât de scandaaloasă. Printr-o latură a ei, căința e impură, poate într-adevăr «scîrbi», repugnă.

Omul din subterană este un pionier în infern, un pionier al umanității în infernul omului. El face de fapt spionaj în favoarea noastră, dar, așa cum se întîmplă uneori cu așii profesiei, cu marii spioni, ajunge să fie considerat ambiguu, suspect, nesigur, e șters de pe listele «de încredere» și trecut arbitrar în tabăra adversă. În loc să fie respinse cu dispreț, informațiile pe care el ni le procură trebuie, dimpotrivă, folosite în marea acțiune de reorganizare morală a omului, ce va fi neapărat o acțiune lucidă.

Pe lîngă *Însemnări din subterană*, volumul IV din *Operele* lui Dostoievski mai cuprinde și alte lucrări de excepțională valoare, precum nuvela *Eternul soț* și romanul *Jucătorul*, alături de unele povestiri mai scurte. Apariția sa reprezintă un eveniment.

de Ilie ZAHARIA

EFICIENȚA INTELIGENȚEI

Un absolvent al Facultății de fizică spunea acum cîteva zile, într-o clinică medicală, în timp ce mînuia un aparat de depistare a radiațiilor unor atomi marcați:

— Lucrez de trei ani la acest aparat. Propriu-zis fac muncă de tehnician, nu diplomat al unei universități. Aci se ocupă de fizică și nouăzeci la sută medici. Eu sînt un auxiliar al medicului. Perspectiva mea? Să mi se mărească salariul cu 100-150 lei peste cinci ani.

Un economist, absolvent al unui institut superior, îmi mărturisea:

— Nu aplic ce am învățat. Nu sînt util în domeniul în care m-am pregătit.

Un tînăr inginer electronist, care lucrează în specialitate, mi-a declarat deschis:

— N-am ce face. Pierd vremea. Sînt bucur cînd mai pot regla sau repara o mașină.

Sînt aici două probleme distincte — rezolvări diferite. Prima: cum trebuie folosite cu maximum de eficiență cadrele specialitate, care au acumulat în școli superioare multiple cunoștințe, ce se impun a fi valorificate. După părerea mea, un inginer fizician, un economist — ca să iau numai cele trei exemple de mai sus — trebuie să facă muncă de cercetare. Inginerul nu trebuie pus să urmărească procesul de producție, aceasta este treaba maistrului — ci să-l perfecționeze. El trebuie să fie la curent cu evoluția tehnicii, cu noile progrese în domeniul său de activitate. El trebuie să experimenteze metode și tehnologii noi, în sfîrșit el trebuie să fie un creator.

La fel și fizicianul.

Economistul — indiferent de domeniul în care este pus să lucreze — nu poate fi asimilat cu un calculator. Nu întocmirea cearșafuri de cifre este menirea lui, ci analiza economică a datelor contabile sau statistice furnizate. Lui i se cere — ar trebui să i se ceară — concluzii și propuneri consecutive ale acestor analize.

Acesta consider eu că este modul cel mai eficient — singurul eficient — de a folosi specialiștii cu studii superioare. Fără îndoială că sînt și cazuri cînd inginerul face corp cu instalația, cu mașina. Eu vorbesc însă de regulă, nu de excepții.

Dar pentru a fi în măsură să utilizăm cum se cuvine capacitatea și potențialitatea specialiștilor de înaltă calificare este necesară existența unor cadre medii în proporția corespunzătoare. În momentul de față în multe întreprinderi cred eu că se face lux, risipă nu numai de materii prime, de metal, de lemn etc., ci de materie cenușie, prin neutilizarea ei conform cu posibilitățile creative ale acesteia.

A doua problemă este modul cum își folosește timpul și calificarea specialistul, în situația dată. Dezvoltarea sau descalificarea lui este și în funcție de persoană, de voință sau lipsa lui de voință. În definitiv, dragul meu fizician, d-ta știi foarte bine că omul sfințește locul. Un dicton vechi englez spune: «Dacă nu poți avea munca care-ți place, să-ți plăcă munca pe care o ai». Pînă vei avea condițiile normale pentru o muncă de cercetare cum dorești s-o ai, fă munca de cercetare în condițiile în care te afli. Posibilități se găsesc și se creează. Se cere desigur luptă, perseverență, sacrificii personale. Dar merită, zău că merită!

FILME DESPRE
CARE
SE VORBEȘTE

DOMNULUI, CU DRAGOSTE

Dragostea din titlu este cea a unor elevi entru profesorul lor. Așadar, sîntem cît e poate de aproape de cel mai frumos idacticism. Autorul filmului, americanul de origine australiană James Clavell (a realizat, printre altele, scenariul la «Murea vadare» și filmele «Cinci porți către infern», «Dulce și amar», «Un căld») ne asigură însă că nu e cazul să fim îngrijorați. Pentru că punctul de pornire este best-seller-ul lui E.R. Braithwaite «Îngerii cu pumnii strînși», tot filmul este constituit ca «o poveste ome-nească, caldă, uneori dramatică, de multe ori tristă și adesea teribil de ciudată, despre un grup de tineri ajunși în pragul responsabilităților mature»; rolul principal, cel al unui profesor hotărît să facă dintr-o bandă de mici vagabonzi din East-End-ul londonez oameni serioși, a fost lăsat în seama interpretului de culoare Sidney Poitier. Or, se știe că Poitier are reputația de a fi unul dintre cei mai pretențioși actori din lume — există

Susy Kendall și Sidney Poitier au aceeași meserie: profesori.

și o zicală: «dacă Sidney spune că un rol este bun, asta înseamnă că trebuie să fie excelent». Despre profesorul Thakery din filmul «Domnului, cu dragoste», actorul a declarat doar atît: «Da, este ceva care doream într-adevăr să fac. Am citit cartea și mi-a plăcut». Să avem încredere în zgîrcenia lui Sidney Poitier.

Aleksandar Petrovici în cursa pentru Oscar

Pentru a treia oară un film purtînd semnătura cineastului iugoslav Aleksandar Petrovici se află înscris pe lista candidaților la mult rîvnitul Oscar: prima dată a concurat cu una din creațiile sale de început, «Trei», apoi cu «Am întîlnit și țigani fericiți», iar acum cu «Plouă în satul meu». Cum își vede Petrovici propriul său film? «Într-un anumit fel — spune regizorul — acest ultim film este antiteza «Țiganilor fericiți». În

timp ce acolo eram preocupat de problema libertății într-o lume absolut liberă, desprinsă de orice responsabilitate către societate și către ea însăși, aici sînt pasionat de libertatea unei lumi circumscrise de propriile ei tradiții, concepții și idei, de limitele ei sociale și psihologice. Iată de ce, în ciuda unor asemănări de ambianță, «Plouă în satul meu» prezintă exact cealaltă față a lucrurilor, celălalt aspect al vieții. În ceea ce privește forma, cred că și aici este vorba de ceva nou. Mi se pare că filmul seamănă cu o operă. Firește, actorii nu cîntă, dar există multe elemente care-i dau acest aspect. Bazat exclusiv pe folclorul muzical național, «Plouă în satul meu» aduce cu o creație care, cum să vă spun eu, răsare din adîncul poporului, de acolo de unde individualitatea s-a integrat celei mai pure arte naționale».

M. MIHAIL

o vedetă în devenire MARLÈNE

Măcar o dată în viață să lăsăm la o parte părerile criticilor și ale multimei despre actori și, noi, cei care iubim cinematograful, să ascultăm și cuvîntul unui om de stat. Poate că este mai sincer sau, în orice caz, își are farmecul lui. Despre Marlène Jobert, tînăra pistruiată, necunoscută cu un an în urmă și devenită celebră după proiectarea lui Astragale, Georges Pompidou spune: «După Jeanne Moreau, este cea mai mare descoperire a cinematografului francez». Nici mai mult nici mai puțin. Nu peste multă vreme o vom vedea și noi pe Marlène în «Alexandru cel fericit». Pînă atunci, să o cunoaștem dintr-un interviu acordat revistei «Unifrance»:

— Marlène, cînd s-a născut vocația dv.?

— Locuiam la Dijon. Mă pregăteam pentru artele plastice. Fratele meu, militar, făcea parte dintr-o mică echipă artistică. Într-o zi directorul a venit acasă la noi și m-a întrebat dacă nu vreau să joc într-un scheci pe care tocmai îl scrisese. Habar n-aveam de meserie, nu văzusem măcar o piesă de teatru. Am jucat în toate localitățile de pe Coasta de Aur. M-a ajutat mult miopia mea. Priveam sola cu un ablomb extraordinar, pentru că nu vedeam nimic... În sfîrșit, a mers. Nimănui nu-i venea să creadă, nici măcar părinții mei nu-și credeau ochilor. Apoi am părăsit artele plastice și frumosul meu Dijon pentru Paris, unde m-am înscris la Conservatorul de artă dramatică. Am avut ca profesor pe Georges Chamarat, iar printre colegi pe Christine Delaroche, Creton, Sophie Agacinski... sînteți acțița despre cel mai mult, re-

velația anului...

— Cariera mea s-a desfășurat progresiv. La început a fost o piesă de teatru, «Clovni printre mulți alții», apoi «Masculin-feminin», al lui Godard. Încă o piesă de teatru, «Dans încet pe un cîmp de luptă», care s-a bucurat de o foarte bună critică, după care au urmat «Alexandru cel fericit», «Rațele sălbaticе», «Black-Comedy» (pe scenă) și «Astragale», unde pentru prima dată aveam tot filmul asupra mea. Nu-mi dau seama de această progresie decît cu ajutorul oamenilor. Ei sînt aceia care îți dau brusc conștiința importanței.

— Toată această celebritate... Ce gîndiți despre ea?

— Este aducătoare de multă neliniște. Nu mai am dreptul să mă înșel. Idealul meu ar fi să fac două filme pe an, să duc o viață normală, să am un cămin și doi sau trei copii. Dacă o acțiță nu se gîndește decît la meseria ei, la condiția de star, cred că într-o bună zi poate ajunge la sinucidere, ca Evelyne Ray ori Marilyn Monroe. Françoise Rosay mi-a spus o dată: «Cu cît vei fi mai celebră, fetiță, cu atît vei fi mai singură». Știu că are dreptate. Trebuie neapărat ca pe lîngă meserie să ai și altceva care să te țină cu picioarele pe pămînt, să-ți dea echilibru.

— V-aș putea cere să vă definiți în cîteva cuvinte?

— Cred că sînt vulnerabilă... foarte sensibilă. Mai știu de asemeni că nu cunosc mare lucru, că am multe de învățat. Am nevoie de încredere în oameni și de încrederea lor în mine. Cel mai mare defect al meu? Lipsa de diplomatie. Calitatea majoră? Sinceritatea.

cronică satirică

de Teodor MAZILU

ETERNUL SPECTATOR

Filozofia lui pricăjită, dacă teoretizarea lașității sau sinteza mizeriei se poate numi filozofie, e să stea pe tușă. Nu se bagă, nu se amestecă, n-aude, nu vede. Prima lui datorie e să fie orb și surd. Nu-i orb și surd din naștere ci, ceea ce e și mai grav, din convingere. El nu participă la viață, e numai un vesnic spectator. Își pune ochelarii de soare și privește amuzat: ia să vedem ce se mai întîmplă în continent și în sufletul altora?

Așa cum alții trăiesc din leafa altora, omul nostru trăiește din sufletul altora. Asistă, instalat comod într-un fotoliu, chiar și la propria lui viață; cînd îi place ceva aplaudă, cînd nu-i place ceva țipă.

Decît să iubească, el personal preferă să vadă un film pe această temă. E și mai comod, e și mai plăcut, și nici nu plătete pensie alimentară. Numai în calitate de spectator reușește să se încălzească; iar cînd el însuși, împins de împrejurări, e obligat să trăiască, se plictisește. De-abia așteaptă să scape de ghearele realității și să se oprească într-o carte care tratează aceeași temă.

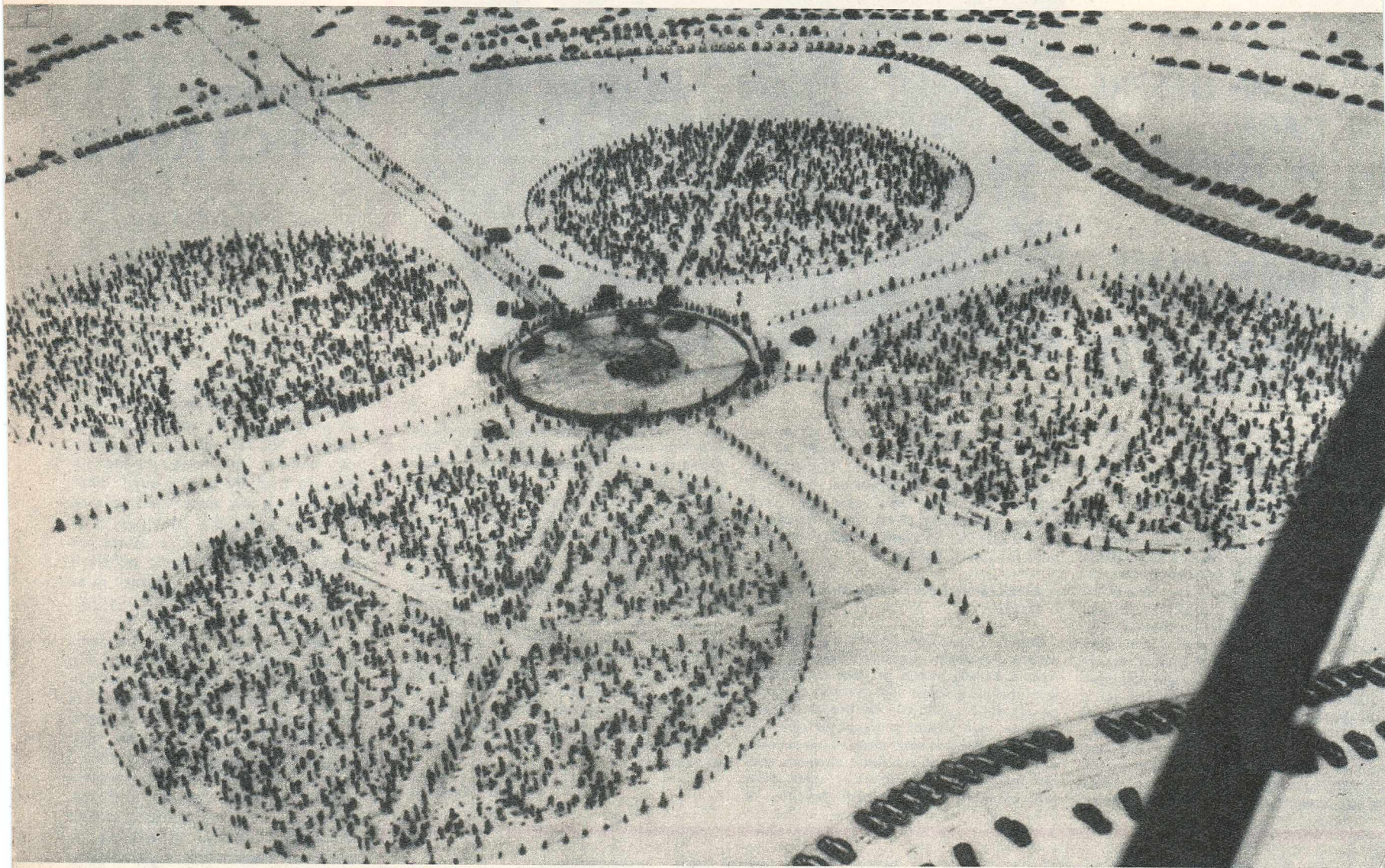
Nu-i place să facă sport, îl apucă groaza numai la această idee, dar, bineînțeles, ar comenta o viață întregă un 11 metri tras de Pircălab și apărât de Voinescu. Plăcerea lui cea mare e să 'comenteze. Pentru așa ceva e gata oricînd. La serviciu — discuții pe marginea muncii. Nu-i place să muncească, dar îi place să comenteze treburile pe care le are de făcut. Totul pe margine. Pe marginea unui film, pe marginea unei cărți, pe marginea unui stadion. Totdeauna pe margine și niciodată în centrul vieții.

Nu înțelege să fie decît spectator, și orice încercare de a-l sili să trăiască i se pare o impietate. De aceea își apără cu sălbatică energie dreptul lui sacru de a rămîne pe tușă. El nici măcar nu vrea să progreseze. Îi e teamă că progresul l-ar obliga să renunțe la meseria de spectator. Îi e teamă ca nu cumva o femeie să se amorezeze de el, să i se răpească plăcerea sfîntă de a comenta și de a nu trăi.

Fără îndoială că și vestea morții o va primi prin poștă. El va primi vestea și se va conforma destinului.

«Ce băiat bun a fost... leri am bătut o bere cu el și astăzi nu mai e».

O să-i fie ciudă că alții îi vor comenta moartea.

▲ NU PARE CE ESTE

Ce-ați spune dragi cititori dacă această fotografie am intitula-o «Pescuit la copcă»?... Ați zîmbi, probabil, și ați gîndi că beleaua «absurdului» lovit și pagina de «Variatăți» a «Flacării». Și totuși ceea ce vedeți pe poză e un concurs de pescuit la copci, privit din avion. În cele patru părți ale de pescuit, dispuse în cercuri mari, de pe lacul White Bear (Urs alb) din S.U.A., își încearcă norocul vreo 6 000 de pescari amatori. Pe margine se văd mașinile parcate, iar șirurile de puncte negre dintr-un cerc sunt de fapt membri ai familiilor concurenților, care le aduc acestora hrană rece... caldă.

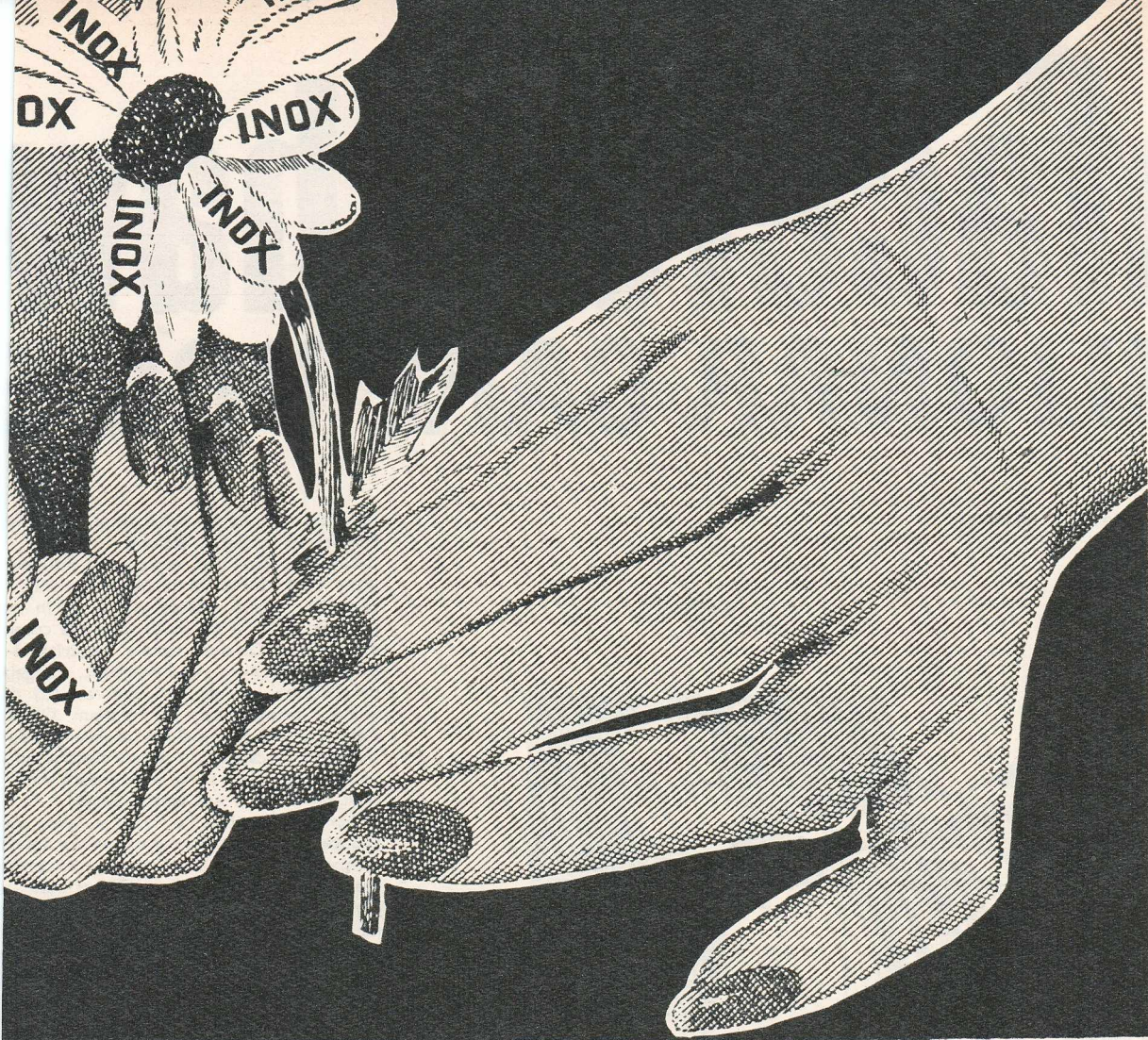
I-AR ARĂTA EL...

Ce s-ar mai răfui Bobby, micuțul terier de Yorkshire, cu Splash, delfinul Cățelușului nostru nici nu i-ar păsa măcar că adversarul său cîntărește cam de 60 de ori mai mult decît el. Partea proastă e că între ei se intervine sticla groasă a acvariului.

PENTRU OMUL DE PE STRADĂ

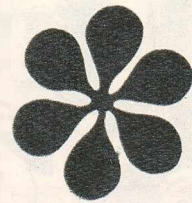
Trafalgar Square, inima Londrei. La picioarele monumentului închinat belicosului amiral Nelson, un bebeluș în cărucior și un porumbel așezat pe căpșorul lui propun trecătorilor să-și mai îngăduie un răgaz de meditație la sensul cuvîntului PACE.

INOX

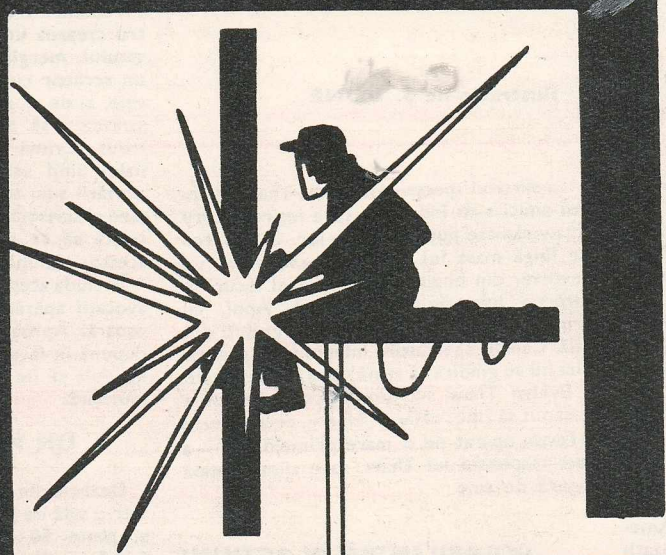
*varietatea produselor,
gradul superior de finisare,
calitatea ireproșabilă
fac ca produsele
purtând marca „inox”
să fie solicitate
în număr mare
atât pe piața internă
cât și pe cea externă.*

- „INOX”
o marcă superioară
- „INOX”
o marcă garantată

Uzina METALICA

București,
str. Înclinată 129 – sectorul 5. Telefon: 23 73 80

EXECUTĂ ȘI LIVREAZĂ

Cu repartiții:

- cazane încălzire centrală.

Fără repartiții:

- elemente metalice zincate,
pentru sere;
- boxe grajduri porcine;
- adăpători bovine și porcine

procese celebre

afacerea thaw

UN MILIONAR CARE UCIDE

de R.G. BIANU

Ilustrație de S. DONE

25 iunie 1906. La unul din cele mai luxoase cabarete newyorkeze are loc o premieră pe care publicul spectator o urmărește șezând la mici mese rotunde. Cei prezenți aparțin elitei metropolei.

Într-un colț, retras, stă un domn de cincizeci și ceva de ani, înalt, robust, elegant, impunător: renumitul arhitect Stanford White, realizator a numeroase clădiri publice admirate de toată America. Era considerat un om fericit, avea tot ce-și putea dori: bogăție, prestigiu pe plan profesional și în viața de societate. La cocteilurile din atelierul său din Madison Square întâlnea numeroase personalități din viața artistică și literară a New Yorkului.

CUM S-A SĂVÎRȘIT CRIMA

În aceeași sală, la o altă masă, se afla un tânăr elegant dar nu distins, a cărui ținută trăda îngîmfarea băiatului de bani-gata. Era Harry Thaw, fiul unuia din «regii căilor ferate», originar din Pittsburgh, a cărui avere se ridica la multe zeci de milioane de dolari. Harry reprezintă ceea ce în lim-

bajul modern se cheamă un «play-boy». Își petrecea timpul călătorind dintr-un colț al lumii în celălalt, făcînd totul pentru ca presa mondială să nu treacă cu vederea vizitele sale pasagere într-un oraș sau altul. S-a consemnat, de pildă, că la Paris el a organizat un dîneu pentru... o sută de actrițe, fiecare tacîm costînd 80 dolari; la New York a încercat să urce călare treptele unui club select, iar cu altă ocazie a trecut pe Broadway, tot călare, pe un cal de birjă. Era de asemenea amestecat adesea în încăierările nocturne din localurile de noapte prost famate. Inutil să adăugăm că actele lui de «bravură» constituiau un subiect preferat al saloanelor moderne din America acelor ani și al presei avidă de senzații ieftine.

Deși atinsese vîrsta de 35 de ani, Harry Thaw tot nu voia să se liniștească. Cu cîțiva ani în urmă se însurase cu una din actrițele cele mai frumoase din New York, tînăra Evelyn Nesbit, care fusese înainte prietena intimă a arhitectului White. Acum, perechea Thaw stătea și ea la o masă, împreună cu doi prieteni.

La sfîrșitul spectacolului d-na Thaw și cei doi amici s-au îndreptat spre ieșire. Harry Thaw rămase puțin în urma lor. Cînd trecu pe lângă masa lui White, scoase brusc un revolver din buzunar și trase trei focuri în direcția lui, rînindu-l mortal. Apoi, cu arma ridicată în aer, ieși cu pași grăbiți din sală. Ceilalți spectatori, înlemniți de groază, nici nu se gîndiră să ațîină calea criminalului.

Evelyn Thaw s-a dezmeticit prima și a început să țipe: «Harry, Harry, ce-ai făcut?» «Te-am apărat de o mare primejdie!» — a fost răspunsul lui Thaw, care ațîna o mină sigură de sine.

DOLARI INTRĂ ÎN ACȚIUNE

La ieșire, poliția îl arestă pe criminal și primul motiv invocat de acesta la interogatoriu a fost «delul în care White a tratat-o, la timpul său, pe Evelyn».

În cursul cercetărilor, Thaw n-a încetat să pretindă să i se servească cantitatea de șampanie pe care în mod obișnuit o consuma zilnic, dar... nu i s-a admis decît o

jumătate litru de vin. Între timp, milioane familiei au intrat în acțiune.

Crima a provocat senzație nu numai New York dar și în întreaga Americă, chiar în Europa, ziarele apreciînd, în majoritate, că ar fi vorba de o crimă comisă din gelozie. Oricum, familia, hotărîtă să-salveze progenitura cu orice preț, a angajat ca apărători pe cei mai buni avocați din S.U.A., printre care și William Olcott. Acesta ajuns la concluzia că Harry Thaw nu putea fi scăpat de scaunul electric decît dacă se va reuși să se dovedească că D. MULTĂ VREMĂ era iresponsabil.

Familia se declară de acord cu acest plan și obține «colaborarea» unui celebru neuro psihiatru dispus să certifice prin expertiză medicală acest fapt. Harry Thaw însă, în gîmfat și sigur pe situație, refuză cu indignare această platformă de apărare, învînuindu-l chiar pe Olcott că ar fi... în solda familiei White și că urmărea să-l închidă într-o casă de nebuni.

Din acest motiv s-a hotărît să se renunțe la serviciile avocatului. Deoarece și următorii apărători angajați au susținut aceeași cale de urmat, familia se adresează celui mai celebru avocat al Americii, Delmas, care pentru suma de 50 000 dolari a acceptat să preia cazul, promițînd că va obține achitarea prin dovedirea caracterului «pasional» al crimei. Ceilalți avocați n-au fost de acord, căci se știa că Evelyn Nesbit nu mai întreține relații cu White de mulți ani: lipseau deci motive întemeiate pentru un act de răzbunare. În cele din urmă s-a revenit la teza lui Olcott, care a constituit baza apărării.

Acuzarea îl avea în frunte pe William Travers Jerome, cunoscut pentru corectitudinea sa. «Aici este vorba — spunea el — de o puternică ciocnire între drept și dreptate, pe de-o parte, și milioanele familiei Thaw, pe de altă parte...»

Opinia publică se arată de la început sceptică în ce privește «triumful justiției» în această luptă, și pînă la urmă faptele au dovedit că banii au învins. Cum?

Familia întreprinse o largă campanie pentru crearea unei atmosfere favorabile acuzatului, mergînd pînă acolo încît a angajat un scriitor cu misiunea să alimenteze ziarele, zi de zi, cu articole. Un altul a primit sarcina... să scrie o piesă de teatru cu titlul «Crimă din pasiune», în piesă criminalul fiind achitat. Mulți dintre martorii acuzării s-au trezit cu telefoane de amenințare și scrisori anonime prin care erau «sfătuiți» să se răzgîndească, altfel... Autorii acestor acțiuni au rămas nedescoperiți.

În ciuda acestei atmosfere abil întreținute, avocații apărării nu aveau totuși o treabă ușoară. Aproape nimeni nu era dispus să depună în favoarea lui Harry Thaw, nimeni nu voia să fie amestecat în această afacere murdară.

UN PROCES SENZAȚIONAL

Dezbaterile au început la 21 ianuarie 1907, într-o sală de judecată ticsită, fiind prezenți și peste 50 de corespondenți ai presei S.U.A. și de peste hotare. Peste 100 polițiști încercau să mențină ordinea.

La început au fost propuse 200 persoane, dintre care urmau să fie aleși cei 12 jurați, ținînd cont că acuzarea ca și apărarea aveau dreptul să recuze pe cel socotit necorespunzător. Desemnarea juraților a ținut zece zile, ajungîndu-se la trierea a 336 persoane, cifră-record în analele justiției newyorkeze. Cei 12 jurați aleși au fost apoi — conform

Evelyn Nesbit. Depozițiile ei contradictorii la procesul lui Harry Thaw au aruncat o puternică lumină asupra moravurilor «naltei societăți».

normelor procedurale americane — izolați de orice contact cu lumea din afară: fiecare avea câte un însoțitor de la poliție, care-l supraveghea continuu.

Apărarea a încercat cu perseverență să convingă curtea că Harry Thaw a acționat fără premeditare și că de ani de zile suferea de o gravă boală nervoasă, care a culminat tocmai printr-un asemenea act de violență comis în stare de inconștiență. Experții audiați au confirmat această teză, dar despre nivelul «expertizelor» se poate deduce și din depoziția unui neurolog din Pittsburgh. El a relatat că încă cu ani în urmă a fost martorul acestei scene: Harry Thaw, urcându-se într-un tramvai, a început să se joace trăgând în jos și în sus jaluzelele care despărteau cabina vatmanului de restul vagonului. Vatmanul le trăgea în jos, el le ridica, pînă cînd s-a iscat o dispută gălăgioasă. «Evident — opina medicul — acest comportament constituie încă o dovadă că acuzatul era încă de mult iresponsabil de actele sale» (!). Interogatoriul procurorului a dovedit însă, pînă la urmă, inconsistența acestei mărturii chiar din punct de vedere științific. În mod vădit «experții» vorbeau sub efectul injecțiilor de dolari care li s-au administrat.

La 7 februarie a avut loc mult așteptata audiere a Evelynnei Thaw, care prin frumusețea ei a fermecat din primele clipe auditoriul și cit pe ce și... instanța. Declarațiile ei urmăreau compromiterea, cu orice preț, a lui White, pe care l-a descris ca pe un om plin de vicii. El ar fi încercat — susținea ea — să-i distrugă căsătoria cu Thaw, pe care îl ura și pe care căuta să-l defăimeze pe toate căile.

Ziarele scriau că fiecare zi de judecată o costa pe familia Thaw 10 000 dolari. Nu în zadar: mersul dezbaterilor părea — în ciuda faptelor evidente — să incline balanța în favoarea acuzatului!

LOVITURA DE TEATRU

Procurorul a cerut atunci reaudierea d-nei Thaw. Ore în șir ea a trebuit să reziste întrebărilor grele și pline de risc pentru șubreda cauză pe care o apăra, și care nu conțineau să curgă din partea acuzării. În cele din urmă a fost obligată să recunoască că White a fost mărinimos cu ea, că a primit de la el sume mari de bani și că a întreținut relații cu el și după căsătoria cu Thaw. Pierzîndu-și stăpînirea de sine ea izbucni în plîns și începu... o tiradă de laude la adresa lui White. «A fost o personalitate remarcabilă. Un om bun, plin de înțelegere. Mi-a ajutat mult familia; toți cei care l-au cunoscut l-au iubit!»

Panică în rîndul apărătorilor lui Harry Thaw. Practic, Evelyn a redus la zero declarațiile anterioare și situația s-a schimbat brusc în defavoarea acuzatului. Dar lucrurile nu s-au oprit aici. Sub presiunea întrebărilor, Evelyn Thaw declară — de astă dată cu sinceritate — că nu White ci Thaw a fost acela care o maltrata continuu! «Mă bătea pînă nu eram decît vîntăi și răni. Și cu cit îl imploram mai mult, cu atît mai înverșunat mă lovea». Auditoriul din sala de judecată și opinia publică au fost conșter-nate de cele aflate, dar și de faptul că în pofida tratamentului barbar la care fusese

supusă, tînăra artistă, de dragul dolarilor, a rămas mai departe alături de Harry. Tabloul vieții celor doi soți demonstra elocvent descompunerea lor morală și depășea de fapt prin implicațiile sale cadrul strîmt al afacerii în cauză.

Pînă la urmă au fost citați 12 renumiți neuropsihiatri pentru a decide dacă Harry Thaw poate fi considerat sau nu responsabil de actele sale. Aceștia, neputînd ajunge la o concluzie, dat fiind că s-au împărțit în două tabere egale, au fost înlocuiți cu o Comisie de supraexpertiză care — contrar așteptărilor — a atestat teza iresponsabilității criminalului.

Pledoaria apărării a ținut două zile întregi, cea a acuzării doar trei ore. În după-masa zilei de 7 aprilie 1907, jurații s-au retras să delibereze, dar pînă la orele 23 încă nu ajunseră la vreo concluzie. Ei au rămas izolați pe timpul nopții și s-au prezentat abia a doua zi dimineața la ora 10 în sala de judecată... cerînd lămuriri suplimentare. După noi delibărări de 47 de ore (!), președintele juriului a anunțat că nu s-a putut ajunge la o concluzie valabilă: șapte jurați l-au declarat pe acuzat vinovat de crimă și cinci l-au considerat iresponsabil.

Dezbaterile duraseră 11 săptămîni și 4 zile, durată — cifră-record în vremea aceea — costînd statul 100 000 dolari, iar pe familia Thaw 300 000-400 000 dolari. Și totul fără rezultat!

În situația dată, s-a procedat la transferarea cazului spre rejudecare unei alte curți cu jurați. Și procesul reîncepu la 6 ianuarie 1908 cu același procuror dar cu alți apărători, care au pedalat în continuare teza iresponsabilității clientului lor. Trebuiau aleși din nou 12 jurați. Procedura a fost chinuitoare de lungă: au fost triate peste 300 persoane! Pentru a cîștiga procesul, apărătorii n-au mai ținut cont de sensibilitatea familiei și au etalat toate antecedentele patologice ale rudelor grav bolnave de nervi, începînd cu mai multe generații în urmă!

Deliberarea juraților n-a ținut de astă dată decît 24 de ore. La 1 februarie 1908 s-a anunțat că «acuzatul este considerat nevinovat, deoarece fapta a fost comisă în stare de inconștiență».

EPILOG

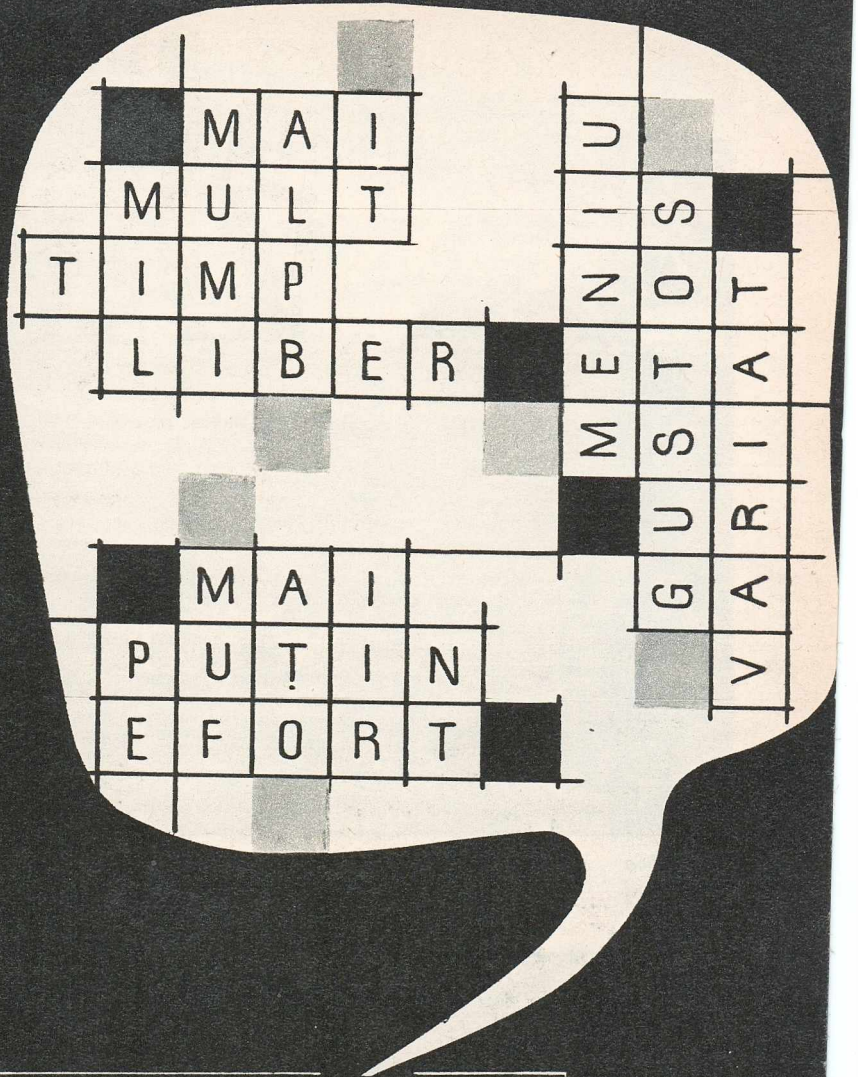
Harry Thaw zîmbea victorios în boxa acuzaților. Se vedea de acum liber, povestînd tuturor, cu lux de amănunte, ultimul lui act de «bravură». Dar s-a înșelat. Judecătorul anunță, o dată cu sentința, și hotărîrea ca acuzatul să fie deîndată internat într-un ospiciu, fiind considerat chiar de experți o persoană primejdioasă, suferind de schizofrenie maniaco-depresivă. Hotărîrea a fost adusă imediat la îndeplinire.

Dolarii acționau însă fără răgaz. Eliberarea din ospiciu era posibilă pe două căi: o nouă expertiză și, pe baza acesteia, o nouă hotărîre judecătorească care să-l declare pe pacient «vindecat» — ori fuga într-un alt stat din S.U.A. sau, mai bine, într-o altă țară. Apărătorii au încercat în numeroase rînduri prima cale, dar fără rezultat; a rămas deci decît a doua soluție.

Între timp trecuseră cinci ani. La 17 august 1913, într-o duminică, un fermier, care livra în mod obișnuit laptele necesar ospiciului, bătu la ușa de intrare. Thaw se afla «din întîmplare» în curtea interioară. Cînd se deschise poarta, el reuși să se strecoare și, ieșind din clădire, să se arunce în mașina care îl aștepta și care l-a transportat cu viteză maximă peste graniță, în Canada. Aici însă, după o scurtă ședere, autoritățile canadiene, la cererea S.U.A., l-au extrădat. Dar nu în statul New York.

După multe eforturi avocații lui Harry Thaw au reușit să repună cazul pe rol și, la 12 ianuarie 1914, fugarul a fost declarat de o instanță din New Hampshire deplin vindecat, deci liber. Autoritățile newyorkeze însă n-au dezarmat și, printr-o hotărîre a Curții supreme, au reușit să obțină hotărîrea de extrădare a lui Harry Thaw acestui stat.

Tăvălugul milioanei continua însă să netezească drumul... Chiar la prima dezbateră a cazului la o instanță din New York, la 14 iulie 1914, Harry Thaw a fost declarat DEFINITIV «vindecat» și DEFINITIV eliberat. În ciocnirea dintre drept și milioanele familiei Thaw — după cum spusese procurorul Jerome — victoria nu fusese de partea celui dintîi...

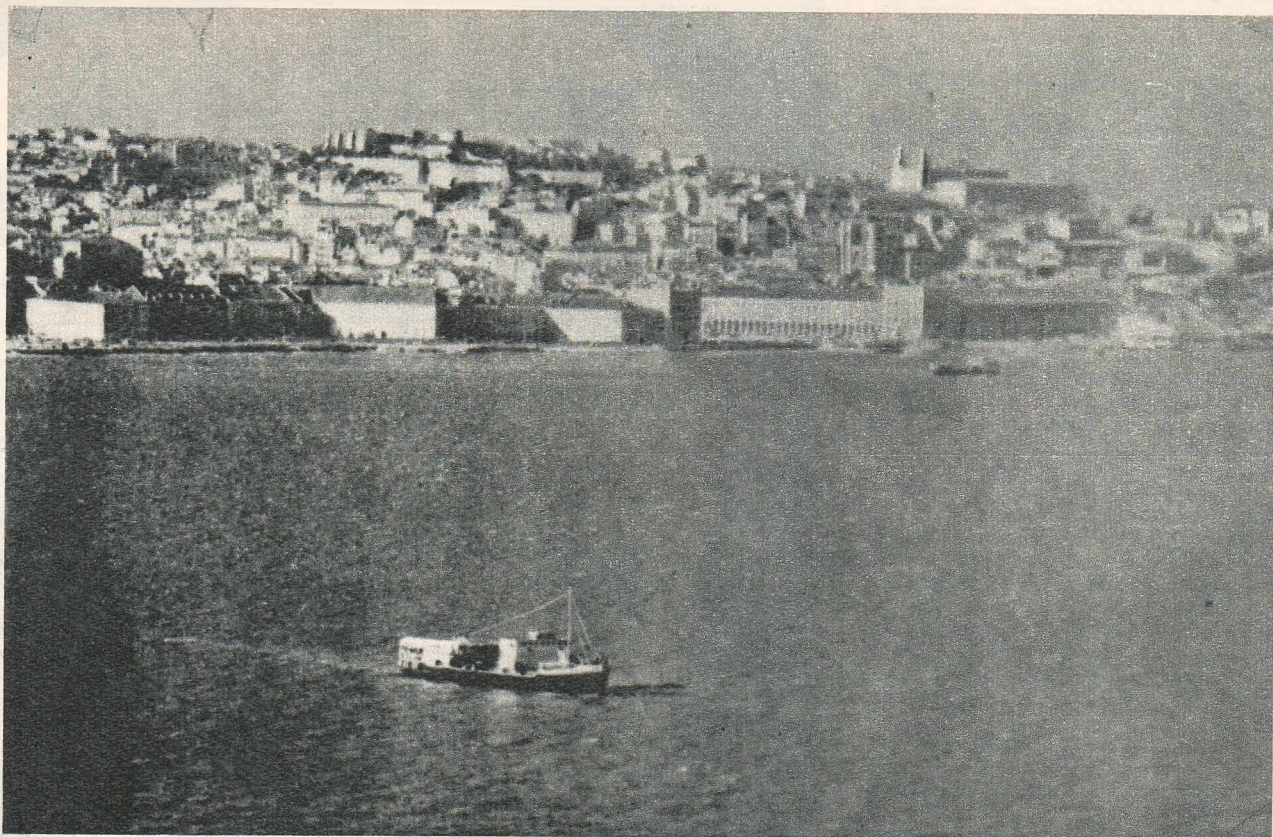
PROBLEME
REZOLVATE
CU
LEGUME
ȘI
FRUCTE
DESHIDRA-
TATE

Vreți ca soția dv. să depună mai puține eforturi și să dispună de mai mult timp liber? Vreți un meniu gustos și variat?

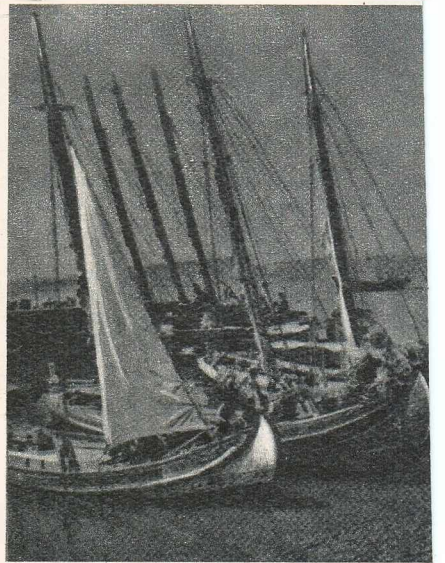
Folosiți la prepararea mîncărurilor **LEGUME ȘI FRUCTE DESHIDRATATE**.

Sînt ușor de preparat și au același conținut de vitamine și substanțe minerale ca și cele proaspete.

Le puteți procura de la unitățile Întreprinderii legume-fructe-București.

*Căutînd oceanul,
te poţi înşela
văzînd de departe
bărcile de pe malul
riului Tage.
Pînă la ocean
mai sînt de străbătut
10 kilometri.
Imaginile de pe ţărm
sînt însă foarte asemănătoare*

▲ Lisboa
şi oceanul.

▲ Şi asta e Lisabona
— mai puţin
turistică însă.

Aeroportul din Madrid anunţă solemn «Destino Lisboa» — destino s-ar traduce prin direcţie — şi într-adevăr drumul spre Lisabona capătă prin acest joc lingvistic dimensiunea unei aventuri şi a unui joc al destinului.

Ajuns la Lisboa — așa pronunță portughezii numele capitalei lor — ne întâmpină un aeroport modest și încercăm zadarnic, din resturi de imaginație, să stabilim câteva puncte de reper.

Intemeierea Lisabonei se atribuie lui Ulise, dar cum pe seama lui Ulise au fost trecute atîtea... Ghidurile portugheze care l-au făcut naș pe Ulise susțin că cine n-a văzut Lisabona n-a văzut nimic frumos. Ne amintim că și despre Neapole ni se spunea cam același lucru și devenim mai îngăduitori cu tabieturile turistice. Sîntem încă în aeroport, orașul de-abia se distinge, remarcăm orgia de roșu și verde și e greu să ne pronunțăm asupra acestei afirmații.

Pensiunea Sao Lucas, unde am poposit noi pentru cele cinci zile în care autoritățile portugheze ne-au îngăduit să rămînem în Lisabona, e așezată în plin centrul orașului. O dată ajunși aici, obsesia noastră principală este oceanul. Vrem să vedem oceanul, aceasta e suprema justificare a călătoriei noastre. La capătul orașului se întinde oceanul și cu toții vrem să realizăm această performanță. Orașul n-are întinderea unei metropole, nici clădiri cu prea multe etaje, dar are farmecul unei stațiuni climaterice și briza oceanului ajunge pînă la noi. Perioada în care am fost noi, în octombrie, era perioada unor ploii dulci și mîngîietoare. Era mai curînd o mîngîiere tandră decît ploaie. În orice caz, oceanul se presimte. Dar la început ne înșelăm. Nu așa e oceanul. Sîntem pe malul riului Tage, pînă la ocean mai sînt de străbătut 10 kilometri. Dar înainte de a vedea frumusețea stranie a Atlanticului am văzut un amestec la fel de straniu de muzică și cerșetorie, de artă și mizerie. Grupuri de cerșetori, îmbrăcați relativ decent, se opreau în fața ferestrelor și în schimbul unor cîntece îndurerate își cerșeau piinea.

Un turist se întoarce fericit și ne întinde o diplomă — să-l admirăm și noi. A fost la Cabo da Roca, localitate situată la 50 kilometri de Lisabona. Cabo da Roca e socotit punctul cel mai înaintat al Europei. Trecerea prin Cabo da Roca echivalează din punct de vedere al performanțelor turistice cu trecerea ecuatorului. Fiecare călător care ajunge la Cabo da Roca primește o diplomă, dovadă grăitoare nu atât a cuceririi sale, cit a subtilității organizațiilor turistice. Diploma e redactată într-un stil

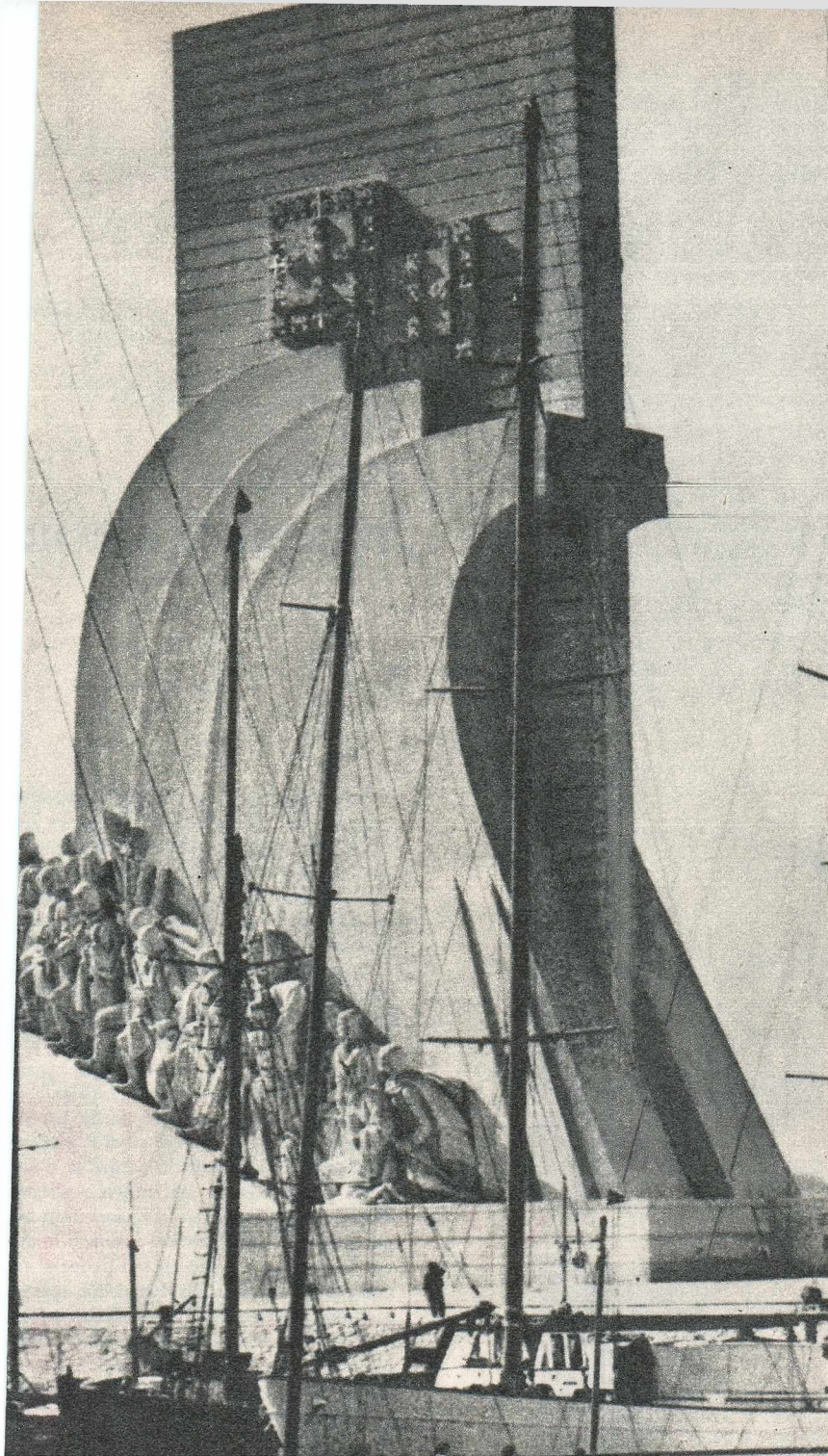
meridiane iberice (II)

CINCI ZILE ÎN LISBOA

de Teodor MAZILU

Ro
— unul din colțu
cele mai frumo
ale capitalei portughe

◀ *Padrão dos Descobrimentos.*

*Cheul Lisabonei.
Un invalid de război
față-n față
cu un nou transport
de trupe
cu destinația colonii.
Oare ce altă imagine
ar putea fi mai dramatică
și mai simbolică?*

patetic și stăpînul unei asemenea diplome capătă, vrînd - nevrînd, un sentiment de măreție. Textul acestui document sacru ar suna, într-o traducere evident foarte liberă, cam astfel: «Aici, la Cabo da Roca, unde pămîntul se sfîrșește și unde începe apa, și unde cei curajoși s-au încumetat să cucerească mările și oceanele».

Cineva făcea observația, nu lipsită poate de adevăr, că Portugalia a fost imperiu încă înainte de a fi o națiune. Așa cum se presimte apropierea oceanului, briza Atlanticului, așa se presimte într-un fel și războiul din Angola și Mozambic. Toate discuțiile oamenilor — în măsura în care se pot face asemenea discuții în Portugalia — se duc pe această temă. Zilnic în port poți vedea scene dramatice cu ostașii siliți să plece peste mări. Vanitatea imperiului e plătită cu aproape 40 la sută din buget și cu o sărăcie indiscutabilă.

Autoritățile încearcă să innobileze războiul din Angola și Mozambic, și multe dovezi ale cruzimii lor, comise în teritoriile de peste mări, sînt așezate la «Museu de Marinha», alături de curajul lui Almirante dos da India e Conde da Vidiqueira da Vasco da Gama. Autoritățile nu pot fi acuzate de ipocrizie dacă nu se sfîșec să treacă alături de corăbiile care au străbătut oceanele mărturie ale atrocităților înfăptuite în colonii. Am vizitat deci și noi Muzeul marinei, muzeu înființat destul de recent, menit să conserve parcă orgoliul unui imperiu obosit, de fapt sfîrșit. E știut însă că

vanitatea supraviețuiește realității: ea moare ceva mai greu. Am văzut aici machete ale unor corăbii celebre, dovezi indiscutabile de curaj și competență. Am văzut tot aici și cîteva scene de represalii împotriva luptătorilor din Angola și Mozambic. Autoritățile sînt încintate de aceste scene și sînt convinse că în acest fel educă tinerii în cultul imperiului.

Toate monumentele Portugaliei sînt legate de ocean, toate, sau aproape toate, au ca subiect proslăvirea navigatorilor. Lîngă Monasterul des Jeronimos, ridicat în secolul XV, tot pentru ca Dumnezeu să ierte mai ușor păcatele navigatorilor, se află Tour de Belem, o fortăreață construită în secolul XVII.

În toată această sfidare a oceanului și mai ales în exploatarea curajului navigatorilor, biserica a jucat un rol de prim rang. În preajma oceanului se află într-adevăr un splendid monument, de o frumusețe halucinantă, închinat navigatorilor: «Padrão dos Descobrimentos». Statuia, de o înălțime amețitoare, reprezintă o caravelă și un grup de navigatori care se avîntă izbucind un straniu echilibru între piatră și neant. Acest monument s-a transformat însă repede într-o instituție. La parter se află o capelă unde se face un fel de slujbă ceva mai specializată. Un lift te conduce pînă la partea de sus a monumentului, pe o terasă splendidă, de unde poți admira întinderea oceanului.

Cînd am sosit eu în Lisabona, starea să-

nătății președintelui Salazar se îmbunătățise într-un fel. Îmi amintesc că am citit în ziare un buletin medical care arăta că temperatura președintelui era de 38 grade. Ziarele îi numeau președinte și pe Salazar, și pe Caetano. Salazar, după cum se știe, a dus o viață de ascet. Legenda spune că trăiește retras într-o vilă destul de modestă și rareori se arată în lume. El nu prea vorbea, nu se dădea în vînt după discursuri, el nu încerca să convingă, nu ducea dorul argumentelor. Avînd puterea la îndemînă, argumentația îi părea ca un lux inutil. Modestia vieții private a fost compensată violent de amploarea ambiției politice. El a reușit să-și mențină puterea dar a reușit și să facă din Portugalia una din țările cele mai înapoiate. Nu există, cel puțin în ceea ce privește legislația muncii, legi care să fie încălcate. Și asta din motivul foarte simplu că nu există nici o lege, arbitrarul nu trebuie să recurgă la nici un subterfugiu ca să se realizeze. De aceea am văzut în Lisabona foarte mulți copii între 12 și 16 ani muncind în condiții la fel de grele ca și adulții. Patronul nu este obligat să dea socoteală, fiindcă nu i se cere să dea socoteală, arbitrarul este total — cum ar spune Osborne — nedreptatea a ajuns desăvîrșită. Muncitorii pot fi concediați fără nici un preaviz, și deci patronul își poate manifesta cruzimea fără să recurgă la birocrație. Nemulțumirea față de actuala situație se face însă din ce în ce mai simțită. Venirea lui Caetano n-a schimbat nimic. Dar nici iluzii

n-au fost în privința asta.

Se spunea despre Salazar că era un dictator timid și din cale-afară de religios. Urmașul său, Marcelo Caetano, se duce, pare-se, mult mai rar la biserică și e ceva mai puțin sfios. Pînă acum însă deosebiri mai substanțiale nu s-au observat. Cu o îndrăzneală care-i lipsea lui Salazar, Caetano mărturisește cam același lucru. El a declarat că Portugalia e gata să continue războiul din colonii și, spre deosebire de înaintașul său, a adus chiar și un fel de argumente. El a declarat că e dispus să continue războiul în colonii pentru «a desfășura reforme», «a înăbuși activități subversive» și, ceea ce pare cu adevărat straniu, «pentru a proteja populația locală». Am vizitat Muzeul marinei și atrocitățile comise de autorități; chiar dacă erau transformate în documente oficiale sau opere de artă, nu părea cel mai bun mijloc pentru a proteja populația locală. Cînd vrei să protejezi un om, nu crima e primul lucru pe care-l faci. Autoritățile însă sînt îngrijorate de numărul tot mai mare de tineri portughezi care nu vor să se mai înroleze în armată, care au pierdut «gustul măreției imperiale» și, cu toate concesile făcute de guvern, nu se grăbesc să se imbarce pentru colonii.

Ghidurile portugheze spun că dacă n-ai văzut Lisabona, n-ai văzut nimic frumos. Dacă am putea să admirăm numai imensitatea oceanului și să închidem ochii în fața suferinței umane, ar avea poate dreptate. Dar acest lucru nu este cu putință.

pinacotec

LUCAS CRANACH
CEL BĂTRÎN
(1472-1553)

„VENUS ȘI AMOR

Lucas Cranach cel Bătrîn, una din remarcabilele personalități ale artei germane din prima jumătate a secolului XVI-lea, s-a născut la Cronach în anul 1472. Tehnica picturii și-a însușit-o probabil de la tatăl său. Între anii 1500 și 1504 a activat la Viena, după care (începînd cu anul 1504) a devenit pictorul de curte al ducelui elector de Saxonia, de la Wittenberg. Între anii 1550 și 1552 a lucrat la Augsburg. Ultimul an al vieții și l-a petrecut la Wittenberg, unde moare în anul 1553. În operele sale timpurii se face simțită influența lui Albrecht Dürer, a pictorilor din Țările de Jos și a Renașterii italiene. În ele artistul trădează un deosebit simț față de natură și o tendință de a reda cît mai precis realitatea. Partizan al Reformei și în același timp bun prieten cu Martin Luther, Cranach în cel din urmă și-a format un stil propriu și a creat un nou canon de frumusețe, specific gustului german, fapt care a făcut ca operele sale să capete un aspect distinct și să dobîndescă o mare popularitate. În această categorie de opere se încadrează și tabloul «Venus și Amor» de la Muzeul de artă al Republicii Socialiste România.

El provine din fosta colecție Bamberger și a intrat în țară în anul 1879, o dată cu alte picturi de mare valoare artistică.

Compoziția este dominată de silueta elegantă a zeiței Venus, susținută într-un colorit ivoriu, foarte subtil nuanțat, care contrastează cu draperia amplă, de culoare purpurie, și cu tonurile brun-roșcate ale părului.

Drept fundal apare un peisaj a cărui perspectivă adîncă duce spre un munte, pe culmile cărui, asemeni multor picturi din acea vreme și din veacul anterior, sînt plasate castele.

Atît cerul, puternic luminat spre orizont, cît și trupul zeiței și al lui Amor, susținute în tonalități de culoare deschisă, sînt acoperite de o rețea foarte fină de crăcheli — lucru specific operelor lui Cranach cel Bătrîn — ele dînd, prin motivele pe care le creează, o neobișnuită prețiozitate stratului sticlos al picturii.

Tipologia personajului, compoziția și aspectul pictural, o apropiere foarte mult de tabloul lui Cranach «Portretul unei tinere mame cu copilul său», de la Wartburg, realizat în jurul anului 1525.

Tabloul nostru, semnat cu dragonul fără aripi, este datat 1520, fapt care justifică similitudinile amintite.

După părerile unor specialiști, în această valoroasă operă a lui Cranach drapajul sumar, de culoare albastră, al lui Venus este adăugat mult mai tîrziu — în secolele XVII sau XVIII.

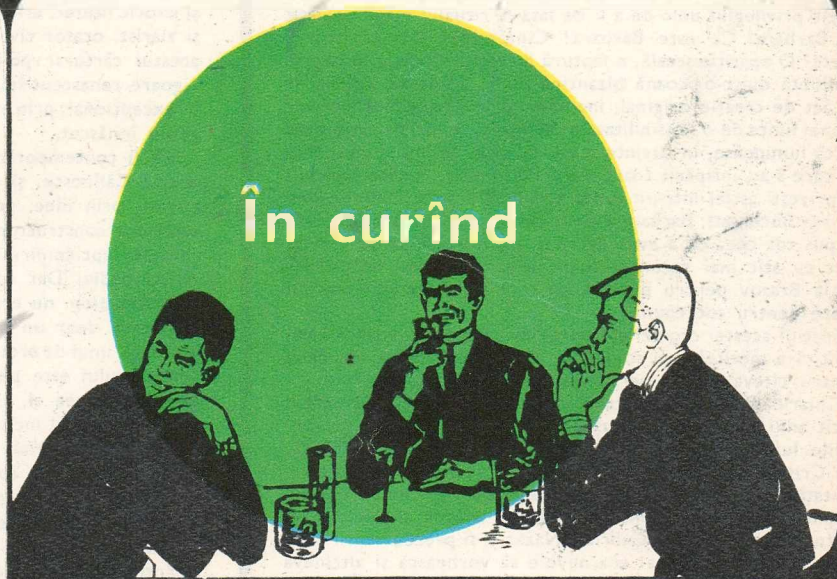
**ELEGANȚĂ,
BUN-GUȘT,
DURABILITATE,
LINIE MODERNĂ**

Tricotajele din fire PNA executate în fabrica de tricotaje «Somesub» din Cluj sînt preferate pentru calitatea lor fină, pentru linia modernă și coloritul atrăgător.

Tricotajele «Somesub» pentru femei, bătrîni, copii le găsiți la toate magazinele de specialitate.

ai auzit?

În curînd

ATLANTIC BAR

surpriza
sezonului
în București

INTERMEZZO MUZICAL

Un reporter în deplasare la Braşov își exprima în scris regretul că nu dispune de inimi de rezervă: avînd, ca toată lumea, numai una, risca, spunea el, să i se spargă de emoțiile din zi în zi mai puternice ale Festivalului de muzică ușoară. Așa sînt oamenii. Le place să exagereze. Cîntecul încălzește sufletele, cîntecul predispune la bună dispoziție sau la melancolie, cîntecul este cea mai populară dintre manifestările artistice. S-a cîntat mult la Braşov. S-a cîntat frumos. Să ne păstrăm totuși luciditatea și să nu atribuim recentei manifestări dimensiuni pe care nu a avut nici pretenția, nici posibilitatea intrinsecă de a le atinge.

A fost, într-adevăr, un eveniment al vieții muzicale, a spat monotoniei unui an lipsit de Festivalul Enescu (de acord cu ideea că există o singură muzică, muzica bună, le situez în același context tocmai pentru a le evalua comparativ proporțiile). Am auzit în cinci seri atîtea melodii bine interpretate cîte nu auzim poate în 12 luni. Cîntăreți buni, cîntăreți foarte buni — chiar dacă nu neapărat, cu toții, dintre cei mai buni — au compensat sărăcia programelor noastre muzicale obișnuite. Ca și anul trecut, după «Cerbul de aur» ne așteaptă probabil din nou un lung șir de săptămîni și luni în care punctele cele mai luminoase ale peisajului muzicii ușoare vor fi filmele de televiziune realizate în aceste zile cu Udo Jürgens sau Juliette Gréco, cu Cliff Richard sau Tereza și, firește, cu Margareta Pislaru.

Pentru mine — și cred că nu numai pentru mine — ediția 1969 a «Cerbului de aur» va rămîne totuși de neuitat. Mi-a oferit privilegiul unic de a fi de față la ritualul magic săvîrșit de Barbara. Ce este Barbara? Cîntăreață? Compozitoare? Poetă? O apariție ireală, o făptură hieratică drapată în negru, o siluetă dintr-o icoană bizantină ne îngăduie să asistăm la un act de creație original, incomparabil. Zbuciumul interior al unei ființe de o sensibilitate neobișnuită, exprimat în sunete parcă luminoase, în cuvinte grele de sens, în liniile unui chip pe care s-au întipărit toate durerile lumii... E oare îngăduit să privești astfel într-un suflet străin? Cu puțin înainte de a veni la București, Barbara a făcut cunoscut că va părăsi scena: a spus tot ceea ce a avut de spus, nu dorește să se repete. Sînt cu atît mai recunoscătoare organizatorilor festivalului de la Braşov pentru prilejul pe care altfel l-am fi pierdut poate pentru totdeauna.

Spațiul acestei cronici este prea mic pentru o analiză amănunțită a meritelor și scăderilor festivalului. Nu e loc decît pentru cîteva păreri personale. Iată-le:

Chiar dacă nivelul general al concurenților a fost mai scăzut decît anul trecut, muzica ușoară românească — prin compozițiile lui Laurențiu Profeta, Ion Vasilescu, Edmond Deda, Ion Cristinoiu ș.a. — a fost și bine reprezentată, și bine prezentată. Orchestra condusă alternativ de Sile Dinicu și Gelu Solomonescu a fost admirabilă. Mi-au plăcut și decorul, și costumele realizate de Gabriela Nazarie, și prezentatorii (deși n-am înțeles de ce mai era nevoie să vorbească și altcineva franțuzește cînd exista Andrei Magheru). Organizarea a părut desăvîrșită dacă trecem cu vederea unele ciudate biblielii în programarea recitalurilor românești. În programul inițial apărea (de ce oare o fi apărut?) și apoi a dispărut Doina Badea. Apărea și apoi a dispărut (de ce oare o fi dispărut?) formația Sincron. A fost anunțată în schimb, dar s-a volatilizat pe drum, Ilinca Cerbacev; am auzit că locul Sincronului va fi luat de Phoenix, dar nici asta nu s-a întîmplat. O cîntăreață din Japonia, un cîntăreț din Statele Unite — ca să nu mai vorbim despre cei de pe continentul nostru — au putut fi programați anticipat cu atîta vreme înainte. Cînd este vorba însă de ai noștri, ezităm pînă în ultima clipă și chiar și după ea. La fel, a fost nevoie să treacă prima jumătate a festivalului pentru ca să se ajungă la concluzia că trebuie să fie transmis simultan pe ambele canale de televiziune.

Dincolo de aceste stîngăcii mărunte, organizarea pare însă a fi fost formidabilă, poate chiar exagerat de atentă. Să mulțumim deci Radioteleviziunii pentru agreabilul intermezzo muzical.

PROFESORUL

A trecut o lună de cînd oamenii instrucțiunii publice, profesori și învățători, s-au adunat în conferință națională spre a-și examina vocația, spre a cogita la căile de educare a noilor generații. Ecourile acestui mare colocvium al dascălimii nu s-au stins; dimpotrivă, află că el a fost doar prestigiosul preambul al unor mai aplicate meditațiuni și confruntări de opinie care au loc acum pe toate treptele edificiului de învățămînt, de la profesorul-savant la dascălul de țară. Climatul este de bun augur. Să-l sporim gîndindu-ne la acel bărbat de breaslă căruia, an de an, pe la mijloc de martie, îi datorăm clipa de pioasă aducere aminte. Umbra luminoasă a profesorului prinde contur pe o lumină tînră, cînd se rup ghețurile și pămîntului îi e dor de a rodi.

Zic Profesor, pentru că cel ce gravitează în constelația unui Cantemir, Hasdeu, Maiorescu, Iorga, linia cea mai de sus a cărturarilor români, nu-și recunoștea, pare-mi-se, alt titlu și altă profesie din multele pe care le innobilase prin spiritul său, care nu-i comparabil și n-are nume. E spirit călinescian. Savant și romancier, poet și istoric literar, critic și universitar, dramaturg și ziarist, orator civic și moralist, sînt fațetele acestui cărturar poliedric, de amplitudine și vigoare renesantistă, care îl proiectau mereu în excepțional, prin știință, originalitate, vervă, geniu innăscut.

«A fi contemporan, înseamnă a construi!», afirma Călinescu, și el a fost, prin gînd, prin cuvînt, prin idee, prin acțiune civică, tocmai unul din constructorii de spiritualitate românească, fapt confirmat de opera lui încregată enciclopedic. Dar ideea de «constructor» și «construcție» nu era în concepția lui George Călinescu doar un *credo* artistic; era, înainte de toate, unul de ordin cetățesc. «Construcția socialismului este pentru noi o problemă națională, spunea el, și a solicita scriitorului să fie un magistral incitator la fapta de ridicare a civilizației materiale și a culturii poporului român este a face apel la patriotismul său». E limpedea sinteză a ceea ce a crezut, a fost și a înfăptuit Călinescu, savantul-patriot, care... /avea în sin o arșiță ciudată./ Din care deodată/ În făptui a spețelor Idee./ Păuni și orhidee./

S-a retras în panteonul memoriei noastre acum patru primăveri. Anii sînt secunde de istoriei; au trecut deci patru secunde de la stingerea lui. Vom recunoaște că memoria ne este călău și geniu fecund; depinde de ipostazele în care ne azvîrle. Aducîndu-l pe Călinescu în planul memoriei, avem straniu sentiment că funcționează sincron ambele facultăți ale acestei memorii; ne jîgnește ireparabilul rău al dispariției lui, dar ne regenerează somptuoasa sa iradiere care se produce prin simpla rostire a numelui. Vor trece secolii și verbul acestui mare lucrător al culturii va rămîne proaspăt, și contemporan, și activ, și constructor, cît vor dăinui rostirea românească, prin literați, și templul educației, prin Universitate și studenți. Să iradiem secunde de istoriei prezente, ai căror constructori sîntem, cu generozitatea, dăruirea, emoția, gravitatea și răspunderea cu care au știut s-o facă înainte-mergătorii, marii bărbați ai națiunii.

IPOTEZĂ PRIVIND FARMECUL UNUI ORAȘ

Farmecul și ingenuitatea Clujului — de atîtea ori căutate de călători, recunoscute de localnici, clamate de poeți constatate de reporteri — n-au reușit să fie încă subiect unei analize duse la bun sfîrșit. Orașul doarme de secole în poala Feleacului («văzut de sus tentacular și policrom» iar faptul că de atîta amar de vreme nu pare dispus să dea rețeta altor urbe, la fel de voioase, de mari, de culturale, și nu mai puțin ancorate în tradiții, incită. Unii invocă atmosfera goliardică. Alții, specificul foarte amețit al sectoarelor orașului. Alții, tihna lui. Alții, poziția curioasă în răscrucea drumurilor transilvane. Alții, așezarea pitorească pe valea spartă de Someș între două șiruri de dealuri. În sfîrșit, cei mai mulți citează toate aceste condiții la un loc.

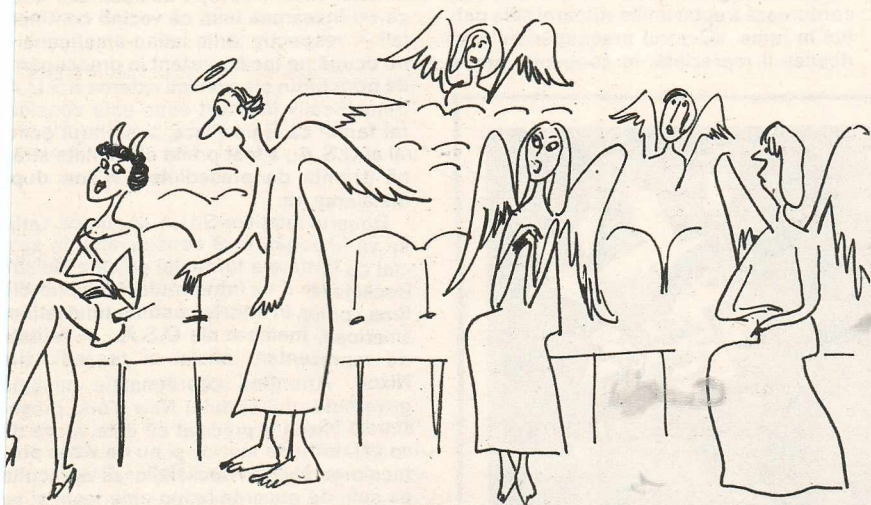
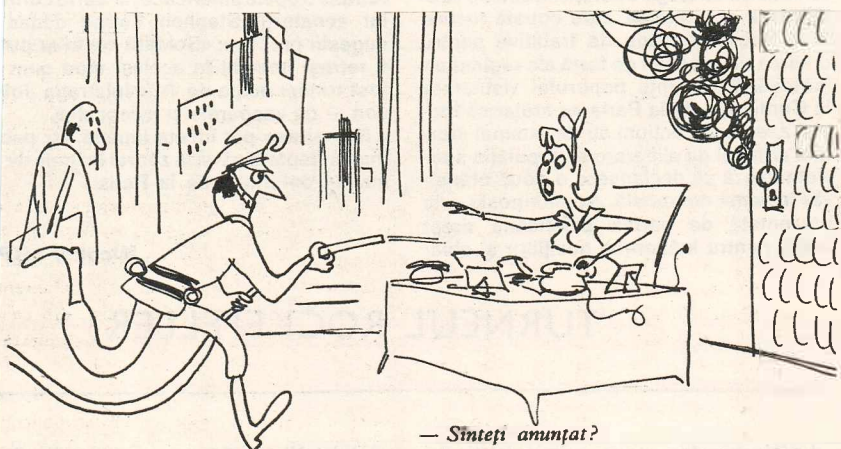
Farmecul este însă o axiomă. A-l demonstra, ceea ce este imposibilitate, înseamnă, fără voie, a te îndoi de el. Farmecul unui oraș este cel mult o rezultantă inefabilă. Tot ce se poate face este să aduni cît mai multe elemente într-o schiță. Sau să numești alte și alte sfere, din care se mai largi, care să tindă spre sfera practic nelimitată noțiunii.

Clujul matusalemic își datorește însă, paradoxal, ce mai specifică și mai unificatoare trăsătură a sa studenților. Între zidurile foarte bătrîne, sau mai noi, sau cu totul nou ale fostei Napoca, e plantată o sămîntă din ale cărei recolte se aruncă în fiecare an în vînturi cantități uriașe, nu fără a se reține cele mai bune grăunțe pentru propriile straturi. Studențimii, intelectualității celei mai tinere, i s-a conferit dreptul de cetățean de onoare al orașului. Un oraș dat pe mîna tinerilor este cu atît mai respectat cu cît istoria lui numără mai îndelungate epoci. Iar la Cluj numai din așa ceva nu se duce lipsă.

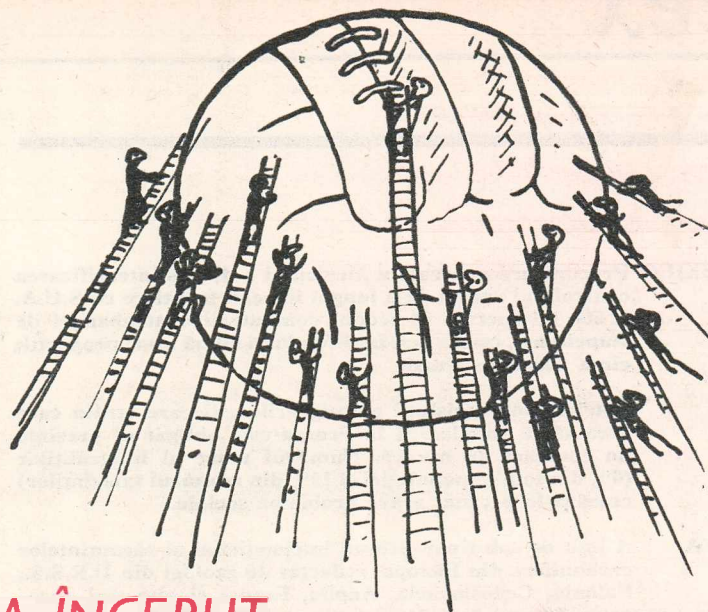
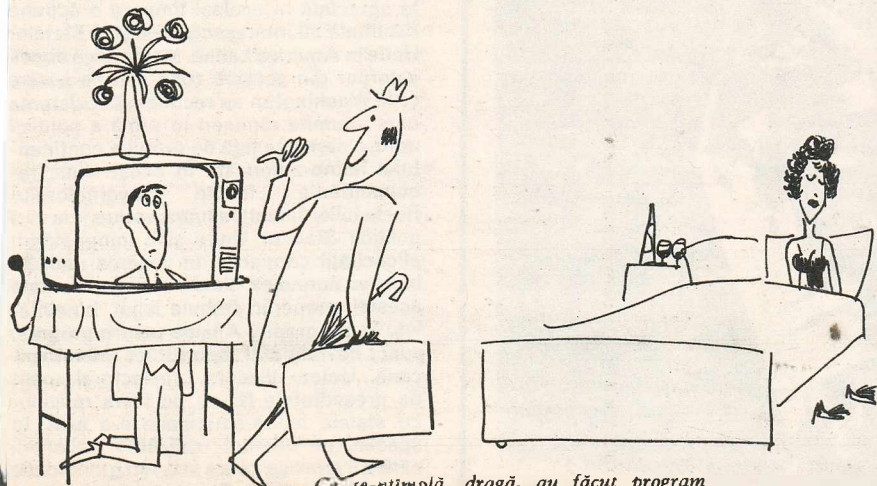
Clujul este la cheremul studenților. A fi student în Cluj este o calitate stimabilă pe care taxatoarea de autobuz n-o blamează, ci o respectă. Caracterul predominant umanist al facultăților împrăștiate în jur un nimb atracțiv pe care cel mai mărunt meseriaș îl va cultiva cu simpatie îndatorată. Junele medicinist reprezintă un mic savant căruia pacientul din spital îi spune flatant «domnule doctor». Sportivul-student este pentru muncitorul bolnav dublu echipa «U» fiul virtual, învîțat de el însuși să joace fotbal în Parcul Hațieganu. Boema — atîta cît a păstrat ea din tradiția proverbială a trecutului — e privită cu înțelegere. Nici un vecin nu va ieși în balcon să protesteze, la două noaptea, împotriva serenadelor fals cîntate, cu Gaudeamus, pe care cei de la Agronomie au venit să le dedice profesorului preferat. Milițianul știe că această coloană cîntătoare, înaintînd pe partea carosabilă a străzii, va trece oricum stopul pe roșu, și drept urmare se va grăbi să dea liber salutînd cu degetul și chiar cu un zîmbet.

Cine să regrete aceste excepții? Te afli într-o cetate unde cel mai insignifiant balic poate deveni omul care mîine îți va învăța copiii (să ajungă și ei studenți), care îți va proiecta casa, care îți va alina durerile de dinți. Căci, fiind un oraș al școlărimii, Clujul nu conținește să devină, cu fiecare pulsație a vremii, un oraș al celei mai recente civilizații.

Atunci, revenind la dilema de la început, ce am adăugat oare la explicația intruvabilă a farmecului său, a ingenuității sale? Și unde se țin oare acestea încunse? Pentru că — să mărturisim — dacă ar trebui să încropim o cît de fragilă sinteză, spusele de pînă acum n-ar fi mai mult decît nostalgia de dinaintea primului cuvînt.

- Nu vă supărați, locul acesta e liber?

A ÎNCEPUT CAMPIONATUL

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) SUSTINĂTOR AL VAGONULUI. 2) POARTA — Romancier portughez (sec. XIX) — DRIBLING. 3) FLANC PĂ DREAPTA! — FOTBAL CLUB! — STAU ÎN TRIBUNĂ! — VÎRF (fig.). 4) Literă chirilică — Poet satiric și filozof grec. 5) Lică Vasilescu — A urca — PLECAȚI PE TEREN. 6) ÎN PERICOL DE A LUA CONTACT CU PĂMÎNTUL — ATLET INCOMPLET! 7) A LUA CONTACT CU PĂMÎNTUL — PLASA. 8) Vestit haiduc — A ALUNECA. 9) Trei — A moșăi — EGAL ÎN PRIMA REPRIZĂ! 10) PE TEREN PROPRIU (fem.) — TIMP... CU PRELUNGIRI. 11) DIN CARNETUL REPORTERULUI — ZID ÎN APĂRARE. 12) EXTREMA — SE ORIENTEAZĂ BINE PE TEREN (pl.).

VERTICAL: 1) GALERIA FERROVIARILOR — PENTRU INTER-

CEPTII. 2) ACȚIONEAZĂ ÎN CÎMP CU DESCHIDERI ÎN ADÎNCIME — SCOR FINAL! 3) SOARE — ATLETICI (inv). 4) DESCHIDERE ÎN ADÎNCIME — Catargul din spate la corăbiile vikingilor. 5) GOL — N-ARE PERECHE. 6) ÎN FRUNTEA CLASAMENTULUI — SITUAT LA CENTRU — Mezinul halbei. 7) PRIVITOARE LA... FARUL CONSTANȚA — Tub de dimensiuni foarte mici. 8) Dar — A FACE ZID. 9) Nicolae Florescu — UNU LA ZERO! — Pungași (fam.) — STAU ÎN ARAD! 10) RIDICĂ TRIBUNELE ÎN PICIOARE (pl.) — PRIMA SPECTATOARE. 11) UN STOP PE CENTRU! — PROGRAM ÎN DEPLASARE. 12) Se leagănă... — ... UTA (pl.).

Ion SANDU

Dicționar: ESA, EATI, MENIP, AAP.

Dezlegarea jocului «OMAGIU», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) ELE. 2) PENELOPA — ISER. 3) ANA — BI — GRATII. 4) E — CARGOU — ETS. 5) ASPASIA — SORA. 6) F — ATT — FATMA — J. 7) RS — ARTEMIS — DU. 8) OFELIA — OC — VAL. 9) DOLI — MAR — MELI. 10) IRENE — FATA — IE. 11) TANASE — TUMULT. 12) ARA — ILEANA — AA.

NEW MEXICO Procuratura generală a Mexicului a dispus intensificarea controlului vamal de-a lungul întregii frontiere cu S.U.A. (2 500 kilometri), în scopul combaterii contrabandei de stupefiante, care a luat în timpul din urmă mari proporții: circa 100 tone anual.

PARIS Potrivit noii legislații a imigrărilor, fiecare străin care vrea să se stabilească în Franța este obligat să prezinte un contract de muncă. Numărul mare al imigranților (6% din totalul populației și 10% din numărul salariaților) creează în prezent grave probleme sociale.

MOSCOVA A ieșit de sub tipar Atlasul internațional al zăcămintelor carbonifere din Europa, redactat de geologi din U.R.S.S., Polonia, Cehoslovacia, Anglia, Franța și alte țări europene. Atlasul indică vârsta și posibilitățile de exploatare a zăcămintelor, precum și calitatea cărbunelui.

TOKYO Trei firme japoneze — «Japan Storage Battery Co», «Nippon Yusoki Co» și «Mitsubishi Heavy Industries» — au anunțat că vor produce împreună, la scară comercială, automobile electrice.

ROMA În apropierea «orașului etern» se află în pregătire un important obiectiv turistico-cultural: implantată în mijlocul unei mări artificiale, o reproducere la scara 1/3000 a întregii Peninsule Italice, cuprinzând cele mai importante orașe și monumente, munți, fluvii și lacuri, inclusiv fauna și flora specifică.

ACCRA A fost creată Agenția de presă panafricană. Patrick Dankwa Anim, ministrul de externe al Ghanai, a subliniat că prin înființarea agenției țările africane nu vor mai depinde de agențiile străine, având posibilitatea să facă un schimb rapid de informații și importante economii.

WASHINGTON În urma unor plângeri, trustul producător de calculatoare I.B.M. a fost dat în judecată de guvernul american pentru violarea legilor antitrust. I.B.M. este acuzat că abuzează de situația sa dominantă pentru a limita dezvoltarea concurenței.

PRETORIA Guvernul sud-african întreprinde tatonări pentru crearea unui pact militar, cu participarea R.S.A., Australiei, Noii Zeelande, Braziliei și Argentinei — se afirmă în ziarul sud-african «Financial Gazette». La baza pactului ar urma să stea colaborarea flotelor militare.

În timp ce la Paris tratativele în problema Vietnamului bat pasul pe loc, în sudul Vietnamului luptele militare se intensifică iar de la Washington emisari înalți sînt trimiși la Saigon pentru a «cerceta situația» și a recomanda măsuri. Ce se întimplă?

Răspunsul l-a dat mai limpede un senator republican din Texas, John G. Tower, în cadrul anchetei organizate de revista «U.S. News and World Report». «Cît de repede — întreba revista — ar trebui Statele Unite să înceapă retragerea trupelor din Vietnam?» John Tower a afirmat, între altele, că ea ar putea să înceapă «cînd armata sud-vietnameză va fi gata și capabilă să preia orice acțiuni de securitate ce rămîn necesare în timpul perioadei de retragere». Or, o asemenea concepție despre reglementarea în Vietnam nu reprezintă poziția singulară a unui senator, ci are repercusiuni practice la fața locului, la Saigon și în restul țării, unde se desfășoară ceea ce strategii operației numesc «pacificarea accelerată», care constă tocmai în a folosi perioada de tratative pentru crearea unor poziții de forță ale regimului-fantoșă. Exponenții poporului vietnamez la Conferința de la Paris au arătat că tocmai asemenea acțiuni au determinat «forțele armatei de eliberare și populația sud-vietnameză să declanșeze o nouă ofensivă» în semn de ripostă. Acum riposta este prezentată de partea americană drept motiv pentru înăsprirea pozițiilor și chiar

amenințarea cu represalii. Reglement politică a problemei vietnameze poate avea însă loc numai pe baza respectării dreptului la independență al poporului acestei țări, și respectarea riguroasă a acestui principiu presupune abținerea de orice act de forță în slujba obiectivelor frînte ale agresiunii. În definitiv, de ce ajuns americanii să fie atît de adînc implicați în Vietnam? Tocmai pentru că în prăbușirii regimului falit de la Saigon forțelor sale militare, s-au grăbit să lăsa locul. Or, este greu de presupus că înlocuirea de «dezamericanizare» a agresiunii — respectiv de a continua intervenția stăpînită cu mîinile altora — ar avea acum bune condiții decît atunci cînd unitățile «consilierii» au fost transformate în zeci de mii de unități combatante. Poate și mai de aceea, cu prilejul anchetei sînt amintite a lui «U.S. News and World Report», senatorul Claiborne Pell a răspuns precis și pe scurt la întrebarea cînd să retrase trupele americane: «Foarte curînd» iar senatorul Stephen Young dădea sugestii practice: «Soldații noștri ar putea fi retrași imediat în același mod cum fost trimiși acolo de Administrația Johnson — cu vapoarele și avioanele».

Numai așa pot înceta luptele, iar pac mulțumit să-și ia zborul în lume de pe masa Conferinței de la Paris.

Nicolae LUP

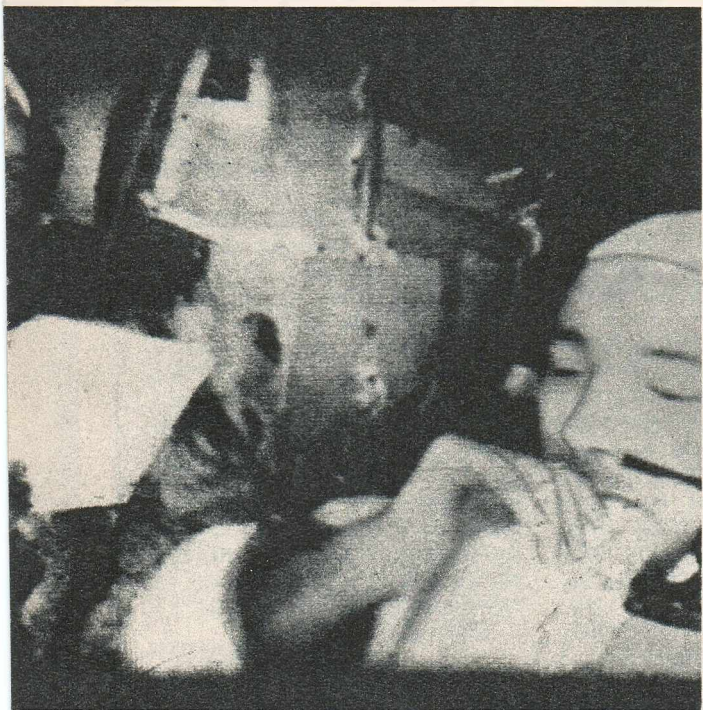
TURNEUL ROCKEFELLER

La Washington, noua administrație își conturează treptat liniile viitoarei sale politici în lume. «Centrul preocupărilor americane» îl reprezintă, în concepția preșe-

dintelui Nixon, Europa occidentală. Ceea ce nu înseamnă însă că vecinii continentali — respectiv țările latino-americane — ocupă un loc important în preocupările de prim ordin ale politicii externe a S.U.A. Semnificativ în acest sens este considerat faptul că Galo Plaza, secretarul general al O.S.A., a fost prima oficialitate străină primită de președintele Nixon după instalarea sa.

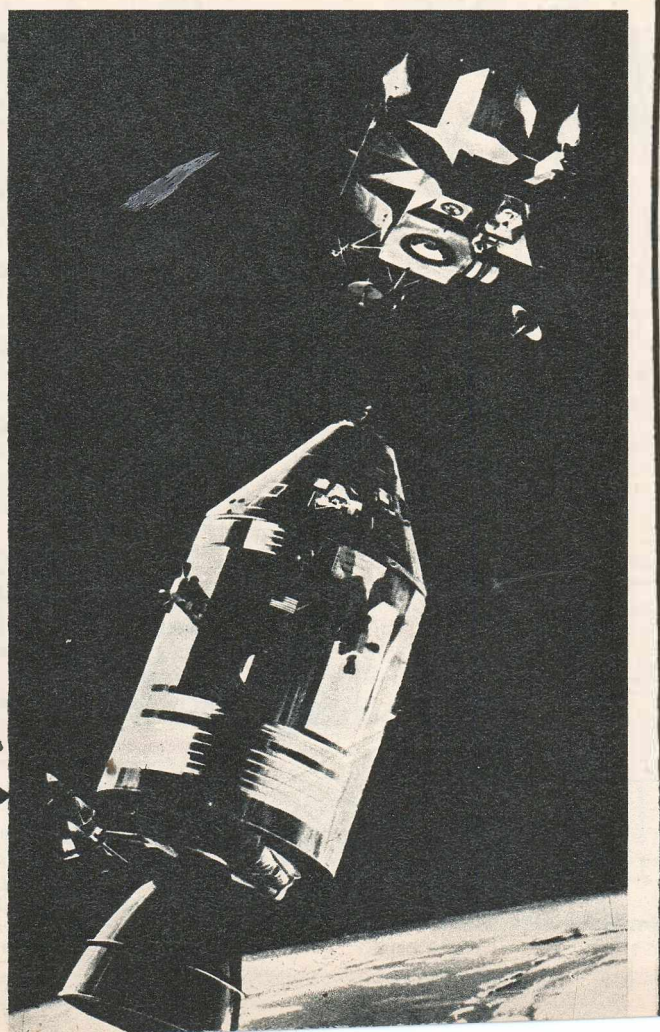
Dosarul relațiilor S.U.A.-America Latină se va îmbogăți însă considerabil, în special ca urmare a turneului pe care Nelson Rockefeller îl va întreprinde, începînd din luna aprilie, în statele continentului latino-american, membre ale O.S.A., în calitate de reprezentant oficial al președintelui Nixon. Anunțînd coordonatele misiunii guvernatorului statului New York, președintele Nixon a precizat că este vorba de «o călătorie de muncă și nu de vizite protocolare». Nelson Rockefeller «îi va asculta pe șefii de guverne latino-americani și va consemna punctele lor de vedere».

Misiunea guvernatorului Rockefeller este apreciată în același timp ca o acțiune destinată să întărească prestigiul Statelor Unite în America Latină. Majoritatea observatorilor din această zonă sînt de părere că la Washington se recunoaște existența unei anumite rămîneri în urmă a politicii nord-americane față de evoluția continentului latino-american. În acest sens, recomandările făcute guvernatorului Rockefeller insistă asupra «punerii la zi a politicii Statelor Unite și a îmbunătățirii eficacității cooperării în vederea unor obiective comune». Unul din sensurile date acestei cooperări trebuie legat, bineînțeles, de programul Alianța pentru progres, punct nevralgic al raporturilor interamericane. Unicul discurs preelectoral rostit de președintele Nixon pe tema relațiilor cu statele latino-americane s-a axat, în special, pe bilanțul realizărilor alianței, căreia îi reproșează că are scopuri grandioase dar puțin realiste. Pe continentul latino-american opinia nu este aceeași, ceea ce

«APOLLO-9»

O imagine televizată din adîncul cosmosului, în timpul evoluției echipajului de pe «Apollo-9» și care, chiar dacă nu prezintă un aspect din timpul excepționalei experiențe pe care a constituit-o verificarea modului lunar, nu este lipsită de interes — căci și dejunul servit în astfel de condiții face parte din programul de cercetări. Imaginea din dreapta redă o reprezentare grafică a zborului navei «Apollo-9» și a modului lunar.

Pentru dezarmare

de Silviu BRUCAN

Reluarea iminentă, la Geneva, a activității Comitetului celor 18 state pentru dezarmare, readuce în centrul atenției problema mereu arzătoare a dezarmării.

Nu s-ar putea spune că auspiciile internaționale sînt deosebit de favorabile. Armele continuă să zăngăne în Vietnam, conflictul din Orientul Mijlociu rămîne acut, principalii participanți la cursa înarmărilor nucleare și nenucleare și-au ridicat ștacheta, iar cît privește principiul fundamental al nefolosirii forței înscris în Carta O.N.U., acceptat deci în mod solemn de toate puterile și proclamat la ocazii festive, se găsesc și în zilele noastre supraviețuitori ai străvechii practici de a-l încălca unilateral atunci cînd este vorba de interesele lor. Dar ori de cîte ori existența actelor de agresiune sau a stării de încordare internațională a fost invocată ca piedică în calea dezarmării, riposta logică a fost aceea că tocmai adoptarea unor măsuri de dezarmare poate duce la destinderea în relațiile dintre state și la zădărnicierea sau descurajarea agresiunii. În consecință, Comitetul de la Geneva poate juca tocmai un asemenea rol în actuala conjunctură internațională.

Acționînd pe baza mandatului permanent și a recomandărilor specifice ale celei de a 23-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., comitetul are sarcina de a-și intensifica eforturile în direcția elaborării unui acord de dezarmare generală și totală și, în mod special, de a continua negocierile pentru încetarea cursei demente a înarmărilor atomice (după ce s-au acumulat pe planeta noastră depozite enorme, care fac să existe pentru fiecare locuitor al ei 100 tone de trinitrotoluen — suficient pentru a ucide oamenii de mai multe ori!), pentru reducerea și, în cele din urmă, eliminarea acestor arme de distrugere în masă, pentru interzicerea experiențelor atomice subterane, pentru crearea de zone denuclearizate, desființarea bazelor militare de pe teritorii străine, adoptarea unor măsuri regionale de destindere și dezarmare în special pe continentul european — ale cărui convulsii, după cum a demonstrat tragic istoria, pot atinge oricînd proporții mondiale — precum și o serie întreagă de alte măsuri parțiale, menite să diminueze primejdia războiului și să înlesnească drumul spre acorduri mai substanțiale. O temă nouă o constituie sustragerea din sfera competiției militare a teritoriilor submarine aflate în afara limitelor jurisdicției naționale, condiție prealabilă absolut necesară vastei și epocalei opere inițiate de O.N.U. în deceniul următor pentru valorificarea și exploatarea marilor bogății de pe fundul oceanelor și mărilor.

Însuși Tratatul de neproliferare a armelor nucleare, dacă este să supraviețuiască evenimentelor și să joace rolul cărui îi este destinat, obligă la eforturi energice în direcția dezarmării. Așa cum s-a subliniat nu o dată de către delegații români, acest tratat constituie o premisă, nu o concluzie — un punct de plecare, nu o limită. Rezervele pe care Tratatul de neproliferare le-a trezit într-o serie de state precum și încetinea sa care este ratificat de state semnatară și chiar de autorii săi confirmă o dată mai mult că numai abordarea lui în contextul general al problemei dezarmării și în cadrul normelor relațiilor internaționale contemporane poate servi viabilitatea și vocația universală spre care tinde. «Pacea și securitatea — proclama conferința statelor nepesoare de arme nucleare, în august 1968 — nu pot fi garantate nici unei națiuni dacă nu este garantată securitatea tuturor națiunilor». Echilibrarea obligațiilor și responsabilitățile statelor nucleare și celor nenucleare rămîne condiția indispensabilă a eficacității tratatului.

În sîrșit, observatorii internaționali atribuie o deosebită însemnătate pregătirilor în vederea unor convorbiri bilaterale S.U.A.-U.R.S.S. asupra limitării producției de vectori pentru armele nucleare. În esență, este vorba de a frîna noua fază a cursei înarmărilor nucleare — crearea unor sisteme de rachete antibalistice care ar duce nu numai la cheltuieli exorbitante (experții americani le apreciază la 100 sau chiar la 200 de miliarde de dolari, mult deasupra nivelului cheltuielilor în Vietnam) ci și la generarea artificială a unei stări de încordare internațională menită să legitimizeze asemenea cheltuieli în ochii opiniei publice. Importanța pe care a acordat-o președintele Nixon pregătirii acestor convorbiri bilaterale în cursul recentului său turneu vest-european și consultările pe care le-a inițiat în acest scop cu partenerii alianței atlantice învederează caracterul neobișnuit conferit viitoarelor negocieri.

Experiența laborioaselor și pînă acum infructuoaselor negocieri de dezarmare învață că efortul trebuie desfășurat pe toate planurile, în toate direcțiile, atît pe linia bilaterală amintită cît și în Comitetul celor 18 state de la Geneva. Numai astfel se poate găsi acea măsură de dezarmare pentru care există posibilități de adoptare și consens care poate mișca lucrurile din loc. Armele nucleare prezintă o adevărată primejdie pentru civilizația umană, dar nu este mai puțin adevărat că actele de agresiune postbelice au fost efectuate cu arme convenționale. Principalul deci este ca începutul să fie făcut, să se iasă din cercul vicios al negocierilor de dezarmare.

reproșează aici alianței fiind inconsistența programelor ei în continuă deteriorare, începînd mai ales din 1965.

Călătoria lui Rockefeller își propune lecii obiective multiple, de o pondere deosebită. Va fi o misiune dificilă, apreciază observatorii, mai ales pentru că se desfășoară într-o perioadă cînd relațiile inter-americane nu sînt dintre cele mai bune. Recent, conflictul în jurul naționalizării bunurilor I.P.C., izbucnit între Lima și Washington, a pus în evidență, mai mult ca oricînd, acel curent de opinie nefavorabil dominației economice a monopolurilor

nord-americane. Majoritatea țărilor de pe continent sprijină hotărîrea Perului, în intenția lor fiind chiar organizarea unei conferințe latino-americane pe probleme economice, care să precizeze pozițiile în acest sens față de Washington.

Toate acestea sînt motive pentru care turneul lui Rockefeller este așteptat cu interes, cu atît mai mult cu cît se consideră că guvernatorul american «pregătește terenul» în vederea unei călătorii a președintelui Nixon în America Latină.

Anca VOICAN

denă, cîntece etc.; se vor produce ansambluri folclorice și de balet și va fi organizată o săptămînă a filmului african. O asemenea săptămînă vine în întîmpinarea unui vechi vis al cineastilor africani: acela de a dispune de o tribună internațională și de a prezenta în fața unui imens public african posibilitățile de care dispun.

A fost de asemenea prevăzută organizarea unor expoziții de artă (pictură, sculptură, artizanat), seri literare și de poezie africană.

Pe lîngă descoperirea și prezentarea

unui imens material cultural-artistic, Festivalul artei africane organizat la Alger îmbracă și o importanță nu dintre cele mai neglijabile: va constitui încă o infirmare a «teoriilor» vehiculate de forțe colonialiste și neocolonialiste care acreditează ideea că «Africa nu are istorie». Festivalul va demonstra că independența politică și economică a popoarelor nu poate fi concepută și realizată rupt de patrimoniul cultural, în afara afirmării personalității acestor popoare, în afara dialogului și a confruntărilor de idei...

ALGER

PREGĂTIRI PENTRU FESTIVALUL CULTURAL AFRICAN

Corespondență specială de la C. BENGA

În frumosul oraș alb de pe malul nordic al bătrînei Mediterane au loc intense pregătiri în vederea găzduirii uneia dintre cele mai grandioase manifestări culturale de pe acest continent: primul Festival cultural african care, sub auspiciile Organizației Unității Africane, se va desfășura la Alger între 21 și 31 iulie a.c.

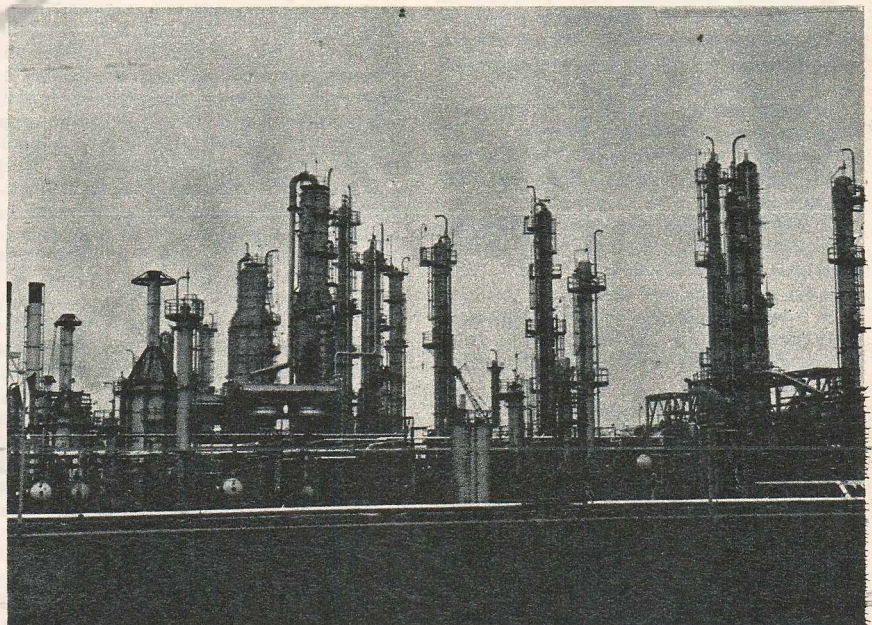
Pregătirea festivalului a constituit de altfel și unul din punctele importante înscrise pe ordinea de zi a ultimei sesiuni a Consiliului ministerial al O.U.A. de la Addis-Abeba. Delegații țărilor africane au adoptat o serie de hotărîri legate în special de modul de finanțare a proiectului festival care va reuni peste 4 000 de artiști africani, 1 000 de invitați oficiali și va fi urmărit de peste 200 de ziariști, cinești și fotografi.

Cu mult înainte de deschiderea oficială a festivalului, cunoscute vedete internaționale, între care Mahalla Jackson, Myriam Makeba și Oum Keltoum, precum și

numeroase formații de jaz, se vor produce în capitala Algeriei, iar Incasările vor fi puse la dispoziția comisiei de organizare.

Comitetul director de pregătire a Festivalului cultural african a prevăzut în cadrul acestuia și o serie de manifestări între care remarcăm simpozionul cu tema «Cultura africană, realitățile și rolul său în lupta de eliberare, în consolidarea unității africane și în dezvoltarea economică și socială a Africii». Simpozionul este deschis tuturor statelor membre ale O.U.A. și oamenilor de cultură de notorietate internațională invitați aici.

Festivalul artei negre, care a avut loc la Dakar, și Festivalul cultural african, care va avea loc la Alger, diferă substanțial unul de altul. La Dakar, festivalul a avut o singură temă: «Arta neagră», în timp ce la Alger este vorba de un festival al întregii Africi, care va cuprinde o gamă mult mai variată de genuri: teatru, muzică africană instrumentală, folclorică și mo-

Eveniment de prim ordin în viața politică a R.S.F. Iugoslavia, cel de-al IX-lea Congres al U.C.I. prilejuiește totodată o trecere în revistă a realizărilor și perspectivei pe frontul construcției socialiste. În fotografie: rafinăria de petrol de la Bivol, devenită, în urma recentelor operații de reconstrucție și modernizare, cel mai mare și mai modern obiectiv industrial de acest gen din Iugoslavia.

ARHIVĂ - FOTO

SINGUR

ÎN NOAPTEA POLARĂ

La sfârșitul lunii martie, când la noi începe primăvara, Antarctica intră în întunericul care o va stăpîni aproape o jumătate de an. Pustiul de gheață din jurul Polului Sud va sta în marea noapte polară, încremenit în adîncurile sale (calota de gheață are 2 500 metri grosime) și măturat continuu, la suprafață, de uraganele care coboară mercurul din termometre la minus 83 de grade. Acesta este decorul în care a trăit, singur, un om, de la 23 martie pînă la 11 august 1934, îndeplinindu-și cu rigurozitate misiunea: studiul fenomenelor meteorologice. Omul acesta se numește Richard Byrd. Ca șef al unei expediții americane la Polul Sud el și-a ales singur «exilul» pentru a fi sigur de reușita operației. În timpul șederii sale la «Postul Înaintat» — cum s-a numit locul în care și-a amplasat «cabana» de gheață la șase metri adîncime — tovarășii lui de lucru se aflau la o depărtare de 180 de km și, orice s-ar fi întimplat, nu-i puteau veni în ajutor din cauza nopții polare.

Ion MUNTEANU

Richard Byrd... și adăpostul său polar.

TOULOUSE (foto 1). După o aminare de un an și după ce ambițiosul proiect a făcut obiectul a numeroase opinii pro și contra, prototipul 001 al supersonicului franco-anglez de pasageri «Concorde» a primit în sfârșit botezul aerului. Uriașul — 128 locuri, 358,2 mp suprafață, 2 180 km/h viteză de croazieră — a făcut primele sale zboruri cu o viteză care nu depășea încă «zidul sonic». Viitoare etape ale împlinirii proiectului, realizare de prestigiu a industriei aeronautice vest-europene, sînt urmărite cu deosebit interes.

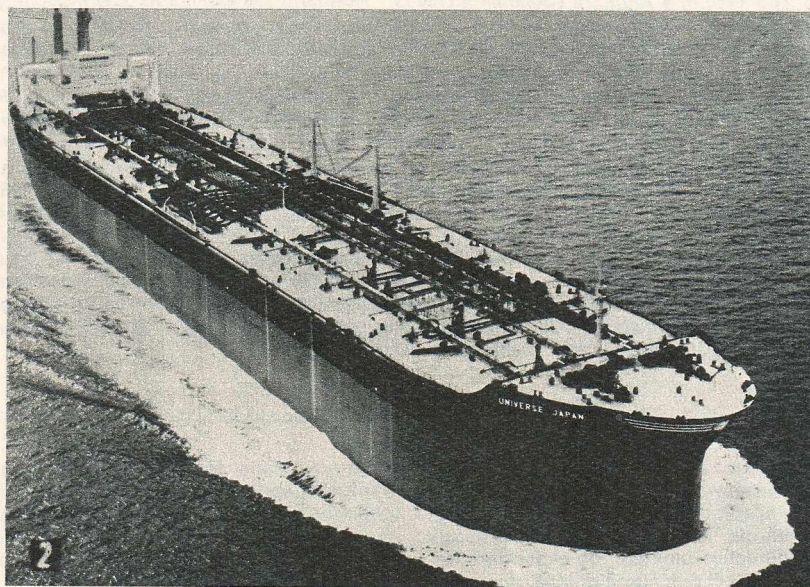
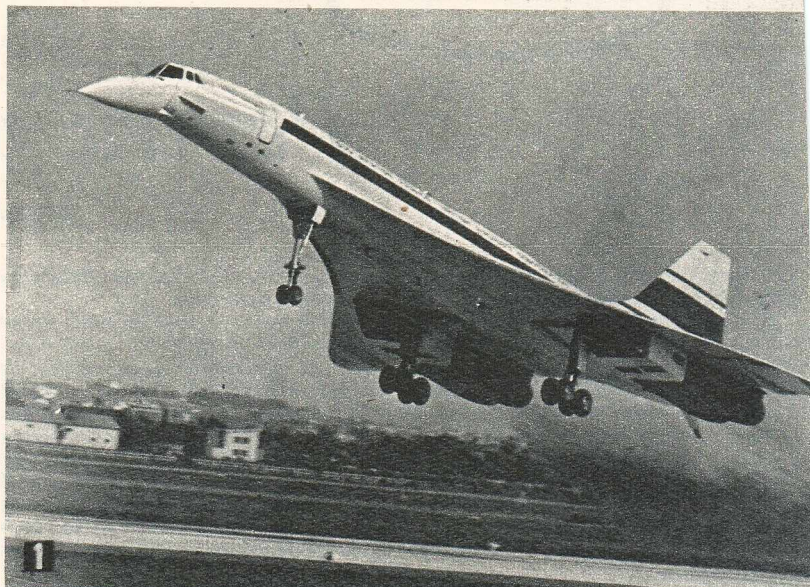
YOKOHAMA (foto 2). Concomitent cu «Concorde», un alt gigant — de data aceasta un mamut al oceanului — își așteaptă botezul: petrolierul «Universe Japan», 326 000 tone deplasament. Construit de compania Ishikawa-Harima Heavy Industries, «Universe Japan» este lung de 346 metri — depășind cu 31,8 metri lungimea celebrei «Queen Elizabeth» și cu 46 metri înălțimea Turnului Eiffel. Capacitatea: 380 000 tone țiței.

GUINEEA ECUATORIALĂ — PRIMA CRIZĂ

Stare de urgență. Pe străzi patrulează garda națională. Aeroportul din Santa Isabel este ocupat de armată. Sînt cercetate cu grijă actele fiecărui trecător. În noaptea de 5 spre 6 martie fostul ministru de externe, N'Dongo, încearcă să dea o lovitură de stat. Eșuează. Garda Națională guineeză, fidelă președintelui Macias, îi reduce la tăcere pe complotiști. Guineea Ecuatorială trăiește prima criză politică majoră, de cînd și-a dobîndit independența. Care au fost cauzele ce au dus la actuala situație? După proclamarea independenței, la 12 octombrie 1968, în tînrul stat african există încă o puternică prezență spaniolă, vizibilă în toată țara. Un contingent de trupe spaniole continuă să se afle în Guineea. Marile plantații — sursă de bază a economiei acestei țări — se află în mîna proprietarilor străini. O dată cucerită independența politică, primul președinte al republicii, Francisco Macias, a inițiat o serie de reforme menite să reducă controlul străin în viața internă a țării sale. A început o campanie avînd ca prim scop readucerea principalelor ramuri ale economiei naționale sub control guineez. Evident, toate aceste măsuri nu au fost pe placul proprietarilor spanioli, care și-au simțit dintr-o dată amenințate pozițiile privilegiate. Folosind ca motiv unele incidente minore — arderea unui steag spaniol de către populație — ambasadorul Spaniei la Santa Isabel a chemat parașutiștii spanioli în Guineea sub pretextul, devenit clasic, al «apărării cetățenilor străini». Guvernul guineez a subliniat cu tărie că, în nici un caz, pretextul invocat nu poate justifica o acțiune definită pe drept cuvînt ca «imixtiune grosolană în afacerile interne ale Guineei Ecuatoriale». Ministrul de interne guineez a respins în mod ferm acuzațiile ambasadorului Loriga, insistînd asupra faptului că «provocatorii sînt ambasadorul spaniol și proprietarii străini care dețin importante concesiuni în țară». În urma protestelor guvernului guineez, Juan Duran Loriga a fost rechemat la Madrid, iar trupele spaniole s-au retras din punctele strategice pe care le ocupaseră la Santa Isabel și în alte orașe ale țării. Dar iată că situația, în loc să se calmeze, cunoaște o nouă agravare datorită tentativei nereușite de lovitură de stat. Observatorii străini au făcut imediat legătura între cei care au luat parte la ea — în primul rînd fostul ministru de externe — și legăturile strînse ale complotiștilor cu cercurile străine. Deoamdată, cel mai tînăr stat al Africii independente a reușit să treacă de primele obstacole care s-au ivit în fața dezvoltării sale libere, independente. Este un succes al tuturor forțelor care în zilele noastre se opun neocolonialismului, imixtiunii în treburile interne ale altor state și metodelor generate de aceasta.

V. GRIGORESCU

EPOCA GIGANȚILOR

COMPUTER

● Volumul comerțului exterior al S.U.A. s-a redus brusc în luna ianuarie, ca urmare a grevei docherilor. În raport cu cifrele înregistrate în decembrie 1968, exportul a scăzut cu 28% iar importul cu aproape 34%.

● Costul unei grefe cardiace în Europa — operație care necesită participarea a circa 50 persoane — a fost apreciat, de revista elvețiană «Médecine et Hygiène», la circa 150 000 franci.

● Potrivit datelor publicate de Institutul federal de statistică, Iugoslavia a fost vizitată anul trecut de 3 893 442 turiști străini — cu 200 000 mai mulți decît în 1967.

● Numărul femeilor salariate reprezintă puțin peste 0,1% în Thailanda, sub 0,1% în Cambodgia și India și circa 0,01% în Ceylon și Pakistan.

● În Uniunea Sovietică operele lui V.I. Lenin au fost tipărite pînă în prezent într-un tiraj de 344 000 000 exemplare și traduse în 100 de limbi ale popoarelor U.R.S.S. și ale altor țări. Operele lui Lenin dețin locul întîi pe plan mondial în ce privește numărul traducerilor.

● Pe șoselele R.F. a Germaniei și-au pierdut viața anul trecut, în accidente de circulație, 16 598 persoane, cifră — potrivit datelor Oficiului federal de statistică — cu 2,8% inferioară celei din 1967.

● Din dispoziția guvernului Republicii Coasta de Fildeș au fost arse 100 000 tone boabe de cafea. Pentru a evita supraproducția și a menține prețul cafelei, în Coasta de Fildeș s-a interzis, cu începere din 1965, crearea unor noi plantații de cafea și extinderea celor vechi.

CRONICA DE TREI SECADE

Trăiască sănătatea!

Cea mai recentă dovadă a stării înfloritoare în care se găsește vanitatea și sănătatea noastră planetară cred că e aceasta: cei trei americani care se vor întoarce de pe Lună cu «Apollo-11» nu vor mai fi primiți triumfal imediat ce vor atinge apa sau pămîntul. Nu — s-au dus zilele alea cu paradă mare, confeti, muzică și urale. Băieții vor avea parte de singurătate, tăcere, pusti și carantină. Din capsula aterizată în Pacific vor intra direct într-un vagon lung de 9 metri, adus chiar pe portavion. În vagon — un medic și un inginer. Vor ancora într-un port și acolo, din vagon, vor fi depuși într-un avion, avionul va ateriza la Houston, unde-i va aștepta un camion ermetic. Camionul va lua drumul Centrului spațial — și la Centru, printr-un tunel din plastic, băieții, plus cei doi civili, vor ajunge într-un apartament zăvorât, cu ușă de fier, unde nici Dumnezeu și nici un microb nu vor putea intra. 21 de zile vor sta în acest pustiul aseptice. De ce tot acest transport demn de moaștele marilor sfinți? Pentru a se preîntîmpina — nici mai mult, nici mai puțin — contaminarea Terrei cu eventualii microbi aduși de pe Lună. Ministrului sănătății îi e teamă de microbii lunari, necunoscuți sau ostili vieții noastre pămîntești. Din trei astronauți ar putea ieși o epidemie mondial-

lunară. Ministrul are atîta dreptate, atîta vanitate și mîndrie umană, hotărîrea lui respiră o asemenea voinicie încrezătoare în Terra, încît doar în șoaptă îmi îngădui să întreb: de epidemiile noastre, terestre, de microbii de tot felul, mai are rost să ne ferim? Cunoșc cîteva epidemii pe glob, precum și cîteva oameni sănătoși tun — mamă, mamă...

Apoliticii din Bristol

Unei asociații cetățenești din Bristol nu i-a trecut altceva prin cap decît să adune la un loc, cu regularitate, răufăcătorii și victimele lor. Un fel de «față-n față», un fel de mese rotunde între cei care au furat, spart, devastat și nefericiții lezați. Pentru prima adunare — cu discuții, analize, psihanalize, critică și poate chiar autocritică — sînt înscrși la cuvînt cîteva hoți de drumul mic și cîteva autori de furturi violente. Psihologic, se vizează — zice-se — ispășirea orală, pedepsirea — iar zice-se — cea mai aspră: agresorul să-și privească și să discute ochi în ochi cu victima, după agresiune. Nu știu ce va ieși psihologic, dar cred că dacă hotărîrea asta apolitică ajunge cine știe cum la ONU sau în alte foruri politice internaționale care nu țin seama de nici o psihologie, cîteva mari și mici guverne ale lumii se vor simți atît de prost încît vor striga că cei din Bristol sînt subversivi, apolitici, pacifiști, agitatori ai aluziei, și vor să arunce lumea în aer. Ar ieși un tararam de tot hazul. Ar fi neserios, e neserios ce scriu, bun — dar ce ați zice, totuși, dacă la ONU ar trebui să se aplice hotărîrea apolitică din Bristol?

Radu COSAȘU

carte

■ Un prim ecu la reparația editorială a lui Ștefan Roll (Gheorghe Dinu) cu Ospățul de aur: într-un cursiv, Dorina Rădulescu împinând cald și sărbătoritește poetul. Spune, printre altele, autoarea: «poezia lui e o orchestrație în tonuri majore a poeziei angajate, cuvântul în armură, poemul în asalt!» («Contemporanul» nr. 10)

■ Noi cărți de proză apărute în vitrinele librărilor: O lume întreagă (roman) de Radu Tudoran, Cunoaștere de noapte (roman) de Al. Ivasiuc, Nu mă călca pe umbră (novele) de Henriette Yvonne Stahl, Adio, Xenia Vilari (novele și povestiri) de Ștefan Popescu, Dulce Brigitte (roman) de Maria Luiza Cristescu.

■ Numele lui George Franga e strâns legat de nașterea și dezvoltarea Muzeului Teatrului Național din București, care a păsit în al 26-lea an de existență în cartea sa de curând apărută Muzeul Teatrului Național, George Franga consemnează date și evenimente utile pentru istoria teatrului românesc.

■ În Editura politică a apărut masiva lucrare Județele României socialiste, în care fiecare județ e prezentat printr-o succintă monografie conținând, pe lângă ilustrațiile și hărțile respective, date semnificative de ordin geografic, istoric, demografic, social, cultural. O lucrare de incontestabil interes general, dar și un util instrument de lucru pentru variate categorii de profesioniști.

■ Tot la aceeași editură a apărut și volumul Ideologia generației române de la 1848. Colectivul de autori format din George Em. Marica, Iosif Hajos, Călina Mare, Constantin Rusu, pe baza unui bogat aparat critic, științific și bibliografic, aduce contribuții inedite, menite a clarifica numeroase probleme referitoare la mișcarea culturală română ardeleană din perioada 1820—1850.

■ Romanul lui Luigi Pirandello, Răposatul Mattia Pascal, apărut în 1904 dar care și păstrează și astăzi intact interesul, a apărut într-o nouă versiune românească semnată de Tașcu Gheorghiu. Prefața de Edgar Papu (Editura pentru literatură universală).

■ Viața pasionată a lui Modigliani e povestită «ca martor» de André Salmon, unul din prietenii marelui artist. În românește de Sabina Drăgoi-Osman și Marina Marinescu (Editura Meridiane).

■ A reapărut în frumoasa traducere a lui Ștefan Crudu Viața lui Benvenuto Cellini scrisă de el însuși (Editura Meridiane).

■ O carte al cărei titlu va stârni, sistem sigur, curiozitatea și interesul nu numai al specialiștilor în lingvistică: Ce limbi se vorbesc pe glob, Autorii cărții, Lucia Wald și Elena Slave, răspund cu competență întrebării din titlu (Editura științifică).

cinema

■ La Est de Eden. Noblețea unei tinereți neliniștite, așa cum și-a dorit-o John Steinbeck în cartea sa de mare vibrație și cum a transpus-o apoi Elia Kazan, mai puțin sensibil la nuanțe. Protagonist: James Dean, marele James Dean, despre care am avut timpul să aflăm totul în cei 14 ani de când tot așteptăm să-l vedem. În alte roluri: Julie Harris, Raymond Massey, Richard Devalos, Jo Van Fleet, Burl Ives, Albert Dekker, Harold Gordon.

DIRK BOGARDE

DANY CARREL

■ Casa mamei noastre. Regizorul englez, autorul «Drumului spre înalta societate», înaintează pe terenul fragil al studiului psihopatologic pe spinarea unor mici eroi. În rolul principal un excelent actor englez, Dirk Bogarde. În jurul lui: Yootha Joyce, Claire Davidson, Anthony Nichols, Anette Carrel, Gerald Sim, Gorfel Morgan.

■ Primul învățător. Să reținem două nume de pe genericul acestui film traversat de frumoase adevăruri: regizorul Andrei Mihalco-Konciolovski și tinăra actriță Natalia Arinbasarova, deținătoare a Cupei Volpi la Festivalul de la Veneția 1966 pentru cea mai bună interpretare feminină.

■ Mari actori pe ecranele noastre: Jean Gabin («Pașan»), James Mason («Pianele mecanice»), Jeanne Moreau, Rex Harrison, Ingrid Bergman, Shirley McLaine («Rolls-Hoyce-ul galben»), Dean Martin, John Wayne («Rio Bravo»), Vladimir Mensik («Colivie pentru doi»).

■ Sean Connery, Claudia Cardinale, Peter Finch, Massimo Girotti, Luigi Vanuchchi, Mario Adorf și Hardy Krüger sint parteneri într-un film dedicat lui Amundsen, Cortina rose.

■ Regizorul italian Luigi Comencini va începe luna viitoare un nou film cu un titlu foarte lung: «Copilărie, vocație și primele vocații ale lui Casanova venețianul». Scenariul aparține lui Suso Cecchi d'Amico.

disc

Citu-i de mic discul, cum de-o fi putut intra pe el atita voie bună, veselie viguroasă și plină de zicnetul vieții, exuberanță debordantă a unui neam de oameni căliți între cerurile și pământurile Moldovei? Este vorba de Jucuri din Moldova, interpretate de orchestra «Plaiurile Bistriței» din Bacău, dirijor A. Iancovici. (EPC-10 018).

■ O voce remarcabilă: Nicolae Trofin. Bărbăție, căldură, o inimă ca o piine caldă. Acompaniază orchestra lui Nicu Stănescu. Și bine face. Câci are ce! Mai ales în «Bistriță, val repezit» (EPC-10 019).

■ Ne obișnuisem să-l ascultăm la noi numai pe maestrul Fănică Luca, dar iată că naști buni sint mai mulți. De pildă Constantin Dobre, protagonistul celor cinci melodii interpretate cu orchestra Victor Predescu pe discul (EPC-10 015).

■ Într-o competițională înfruntare regională de folclor ne-ar fi destul de greu să stăm prea mult la alegere între cântările dobgene ale lui Marin Iordache și alte melodii de pe celelalte plaiuri. Mai ales dacă, ascultând «Dorul de la Murfatlar» în interpretarea lui, am avea la îndemână și un pahar de licoare din aceeași regiune, în interpretarea noastră (EPC-10 027)!

■ Natalia Gliga, gingașă voce, dăruită cu o puternică și nestăvilită «energie de transmisie» a unuia dintre cele mai emoționante și omenești sentimente: dragostea. Ascultați deci: «Hai bade să ne iubim», «Cînd îl văd pe badea-n joc» sau «Satul meu grădină dulce» (EPC-10 020).

muzică

■ După vizita recentă a dirijorului Mircea Basarab în Spania, unde a condus cîteva concerte ale orchestrei simfonice a Radiodifuzi-

unii madrilene, iată-l pe dirijorul spaniol Enrique Garcia Asensio în vizită la Filarmonica «George Enescu». El și-a alcătuit programul din trei opere remarcabile, expresii ale unor școli muzicale foarte diverse: Suita I din baletul «Tricornul» de Manuel de Falla (în interpretarea căreia — sintem informați — maestrul Asensio aduce interesante elemente novatoare); Concertul pentru vioară și orchestră în Re major de Brahms — solistă Cornelia Bronzetti; Simfonia a V-a de Șostakovič (15 martie, sala Ateneu).

■ Din manifestările muzicii de cameră ale acestei săptămîni ne atrage atenția recitalul organistului Helmuth Plattner, profund și sensibil interpret al instrumentului poate cu cele mai vaste posibilități de a comunica fiului muzicii. În program, lucrări preclasice (Francesco de Peruzza), clasice (J.S. Bach), romantice (Liszt), moderne (Messiaen, Alfred Mendelsohn) (16 martie, Studiul de concerte al RTV).

■ Un nou concert-scoală. Tema: «Sentimental patriotic reflectat în creația muzicală românească». Expune M. Neagu, exemplifi-

HELMUTH PLATTNER

cările fiind susținute de cîteva buni soliști vocali și instrumentali (Zoe Dragotescu, Iulia Bucuceanu, N. Gafton, Mihai Constantinescu, Maria Cardaș) și corul Filarmonicii, dirijat de V. Pantea (16 martie, ora 10,30, sala Ateneu).

■ Astăzi, sîmbătă, are loc cel de-al treilea (și ultimul) spectacol extraordinar al turneului lui Luisillo și va teatrul de dansa espanola, prestigiosul colectiv coreografic din Spania. Un program bogat format din dansuri de muzică națională, precum Capriciul spaniol, Bolero, Flamencos del rocho ș.a. (Sala Palatului).

■ Eveniment muzical. Sala Palatului găzduiește în zilele de 19 și 20 martie concerte extraordinare ale Orchestrei Naționale a Radioteleviziunii Franceze. Dirijorii Jean Martinon și Roberto Benzi (binecunoscut publicului român) și-au alcătuit programele din lucrări de compozitori francezi (Bizet, Debussy, Dutilleux, Ravel, Roussel), precum și ale unor mari figuri ale compoziției muzicale universale: Enescu, Schubert, Schumann.

plastică

■ Cenaclul de creație «Ștefan Luchian» al Institutului de arte plastice din Cluj prezintă în sala Kalinderu un grup dintre cei mai reprezentativi membri ai săi. Influențele picturii contemporane se pot discoteca cu ușurință în lucrările expuse dar, în același timp, este limpede și feroarea căutărilor estetice și plastice. Pornind de la sugestiile frescelor, Elisei Rusu realizează o interesantă «Compoziție» cu un iz biblic, la fel ca și Miron Agăței în «Nuntă», lucrare cu calități decorative, de sorginte folclorică. Originalele cele două tablouri ale lui Cornel Popovici: «Perspectivă pe alb» și «Portret în atelier», la fel și lucrările Evei Bortnyk, «Nud în negru» și «Două nuduri pe alb» (acesta din urmă prea fotografic). Ion Gheorghe Nanu ținează pe urmele lui Chirico noi magii spațiale, ca în «Compoziție», cu obiecte dispuse în poziții stranii, generate de afinități în aglomerarea lor, sau cî în cele două lucrări «mitologice», încărcate de culoare și metaforă («Icar», «Compoziție»). Tentațiile abstractului nu lipsesc (Vasile Neagu: «Peisaj»; Gh. Crăciun: «Peisaj»; Viorel Toma: «Dans»). Grafica ne relevă numeroase lucrări semnate

de E. Ker: «Citta di Cluj»; Elisabeta Tamas: «Timp și spațiu»; E. Basz: «Avion de hirtie» etc., etc.

■ Holul Universității populare găzduiește expoziția unui copil de 13 ani. «Micul univers al lui Daniel Ionescu — remarcă trifajtorul — materializat în imagini variate, surprinzătoare prin ineditul lor și prezentate cu reale calități plastice... relevă prezența unui ascuțit simț de observație spiritual și critic...»

■ Credincios frumuseților naturii, atras de farmecul dealurilor unduitoare, de peisajele de sat, Viorel Mărgineanu (n. 1933) este unul dintre pictorii cei mai reprezentativi ai generației sale. Vasile Drăguț, în analitica monografie pe care i-o dedică, descrie evoluția artistică a acestui pictor atit de original, autor al unor fermecătoare peisaje panoramice și flori (Editura Meridiane).

■ Cronicar al realităților maramureșene, Paul Erdős (n. 1916) topește în desenele sale filonul tradițional și spiritul modern. Lucrările, pline de sensibilitate și de lirism ale artistului, ne sint prezentate de Jack Brutaru într-un succint dar competent studiu (Editura Meridiane).

teatru

■ Act venetian — drama lui Camil Petrescu invită la căutări regizorale interesante. E ceea ce a făcut Emil Mandric pe scena Teatrului de stat din Oradea: un spectacol matur, o dezbaterie lucidă și pasionată totodată, cu cîteva excelenți actori: artistul poporului Kovacs György, Farkas Iholya și Bartos Ede. Colaboratori scenici: St. Hablinski — decorul, Florica Mălureanu și Pia Oroveanu — costume.

■ Cabaret-issimo — noua premieră a Teatrului Tănădăric. Foarte interesant program de numere păpușărești, bogat în fantezie, trucuri și demonstrații de virtuozitate. Regia: Margareta Niculescu și Ștefan Lenkesch. Printre interpreți: R. Zolla, Justin Grad, Brinđușa Zaița, Simion Valeriu.

■ Printre puținele, rarele spectacole de revistă din provincie, semnalăm: Sosesc pe ploaie de I. Avian și Fred Firea. Muzica: Aurel Giroveanu. Locul acțiunii: Teatrul de stat Pitești. Interpreți: Lidia Crețu, Valeriu Grigorescu, Marin Radu Ene, Ștefan Gută. Regia: Nae Cosmescu.

■ Cezar și Cleopatra de G.B. Shaw — la Teatrul Național din Craiova (al cărui răboj artistic este anul acesta mai puțin bogat), în regia corectă a Georgetei Tomescu — deci s-ar fi simțit nevoia unei fantezii mai bogate, în ciuda decorului inspirat (V. Penișoară-Stegaru) și interpretările sint doar corecte: C. Săssu (Cezar), Elena Gurgulescu (Cleopatra).

■ Revizorul — de Gogol: o încercare de ancorare într-o realitate apropiată a fost semnată de regizorul Gh. Jora pe scena Teatrului de stat din Galați. Decoruri cu adresă modernă, oglinzi, tablouri fotografiate. Interesant, fără a avea mereu forța umorului gogolian, spectacolul are protagonist pe Mihai Mihail, alături de Eugen Tănase, Gheorghe Gheorghe. Scenografia: Rodica Hanagiu.

KOVACS GYÖRGY

televiziune

Atenția telespectatorilor este comutată de la Brașov la Stockholm, unde se desfășoară meciurile corifeilor din cadrul Campionatului mondial de hochei pe gheață. Vom viziona următoarele dispute: U.R.S.S.

STEFANIA STERE

Suedia și Canada-Finlanda (16 martie); Cehoslovacia-Finlanda și U.R.S.S.-Canada (18 martie); Cehoslovacia-Suedia (19 martie); Canada-S.U.A. (20 martie); Canada-Suedia și U.R.S.S.-Cehoslovacia (21 martie); Finlanda-S.U.A. (22 martie). Din restul programului săptămînal — cam precar — nu vă putem face decit puține recomandări:

DUMINICĂ 16 MARTIE. Pr. I. În matineu, un Caleidoscop muzical-coregrafic cu Constanța Cîmpeanu, Trio Do-Re-Mi, Maria Mitrache, Cornel Patrichi, Elena Merișoreanu, Mariana Bădoiu, Minodora Nemeș, Laura Lavric, Ion Lăscuț-Făgărășanu ș.a. (11.00) ■ Meci de fotbal care ar putea să fie foarte atractiv: Steaua-Petrolul în cadrul emisiunii Duminică sportivă (13.30) ■ «Eddie Chapman agent secret» a fost admis de rubrica Film cu trei stele (19.30) ■ Concert folcloric onorat de nume binecunoscute: Ionel Budișteanu, Maria Pietraru, Ștefania Stere, Aurel Ionită, solisti instrumentiști și dansatori (21.45) ■ Pr. II. Seară de teatru: «Fintina turmelor» de Lope de Vega (toată stîma pentru excelenții teatru clasic spaniol, dar parcă prea mult Lope de Vega și Tirso de Molina) (19.30).

LUNI 17 MARTIE. Acad. Elie Carafoli în emisiunea Prim-plan, semnată de Toma George Măiorescu (21.15) ■ Recitalul violoncelistului Radu Aldulescu, acompaniat de Albert Gorman (22.25)

MARTI 18 MARTIE. Filmul realizat de televiziunea poloneză, «Secretul camerei din mijloc» (20.20).

MIERCURI 19 MARTIE. Pentru amatorii (mai sint destui) de operetă, un program cu Lucia Roic, Valeria Rădulescu, Marica Munteanu, Nicolae Tănase, Gabriel Gheorghiu și Toni Buiaici (20.35).

JOI 20 MARTIE. Pr. II. Filmul bulgar «Casa neliniștită» (20.50).

VINERI 21 MARTIE. Rețineți-vă locuri la o călătorie plină de pitoresc, oferită de Teleglob: Istanbul (20.20).

SÎMBĂTĂ 22 MARTIE. Succesorii «Sfințului» sint niște bărbaiți simpatici. Îi veți recunoaște din alte episoade ale serialului Bonanza (21.40) ■ Emisiunea de actualitate muzicală Contrapunct rămîne în continuare o rubrică serioasă, informată, interesantă. Astăzi ne oferă: o întâlnire cu eminentul nostru bariton Octav Enigărescu, un debut (violinista timișoreană Cornelia Vasile), o anticipație la apropiatul turneu în țara noastră a marelui dirijor Ionel Perlea (22.20).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 11 din 16 martie 1969

I. Vagonul-Dinamo Buc.	X
II. «U» Craiova-Jiul	X
III. Polit. Iași-F.C. Argeș	1
IV. Crișul-U.T.A.	X
V. Dinamo Bacău-Progressul	1
VI. A.S.A.-Farul	1
VII. Bologna-Atalanta	1
VIII. Cagliari-Roma	1
IX. Juventus-Torino	X
X. Lanerossi-Milan	X
XI. Palermo-Napoli	X
XII. Sampdoria-Fiorentina	2
XIII. Verona-Varese	1

FLACĂRA-ALBUM

Mezzo-soprana Dorothea Pallade,
prim-solistă la Opera Română, în rolul
Preziosilla din «Forța destinului» de
Verdi, pe scena Operei din Zürich.

